

J'At ëd j'Apòstoj

Da la Neuva Bibia an Lenga Piemontèisa
voltà da Pàul E. Castlin-a e da Majo Galin-a

**Edission
Tempo di Riforma**

2023

Costa version dj'At ëd j'Apòstoj a l'é tirà da la Neuva Bìbia an Lenga Piemontèisa ch'as peul trovesse compléta a l'adressa dla Ragnà <https://pms.wikisource.org/>

Còdes ISBN:

Introduccion a l'euvera compléta dla Neuva Bibia an Lengha piemontèisa

Costa version ëd la Bibia ebràica e cristian-a an lengha piemontèisa, soagnà da Pàul E. Castlin-a, pastor evangelich, e Majo Galin-a, a-j va dapress al métod ëd l'equivalensa dinàmica (pënsé për pensé).

Sò bu a l'é la divulgassion dla Paròla 'd Nosgnor e "parlé al cheur" dla nòstra gent con un lengagi "ëd minca dì". Për coj ch'a veulo fonghé ancreus lòn ch'a lesò, dle nòte al pé dla pagina a dan ëd pcite spiegassion e rendission alternative dl'istess vers, ma i arcomandoma sèmper ëd comparisioné tut a 'd bibie an d'àutre lenghe.

I l'oma fàit nòstr travaj - e sossì a l'é nòstr prim presupòst - ant la përsuasion che la Bibia a l'é nen "un liber qualsëssia, ma ch'a trasmèt la Paròla 'd Nosgnor. A l'é për lòn che an fasend sto travaj i l'oma avù la pì àuta diligenza e respet. I l'oma 'dcò respetà la tradission ëstòrica dla magioransa dle bibie publicà da le cese cristian-e e dle sinagòghe ebràiche ant nê spirit ecuménich.

Costa version ëd la Bibia a l'é basà an sël travaj editorial sientìfich ëd la version anglèisa dla Bibia ciamà "NET Bible" (New English Translation) an comparassion con vaire d'àutre version bin spantià ant ël mond. La NET Bible a l'é compagnà da 60.932 nòte ch'a dëspiego 'l motiv ëd la particolar sernìa 'd minca espression dovrà ant la tradussion e dl'interpretassion dàita a cole paròle o vers ch'a l'é malfé rendje con precision. A cole nòte i adressoma 'l letor ch'a veuja comprende 'l motiv ëd nòstre sernie d'espression.

Për lòn ch'a riguarda ël Testament Vej (la Tanach ebràica), ël travaj 'd tradussion a l'é dzurtut col ëd Majo Galin-a, e Giovanna Gribaud ch'a l'ha falò la pì part ant j'agn 1980 e ch'a l'ha publicalo an sl'arvista La Slòira.

Për lòn ch'a riguarda 'l Testament Neuv, costa tradussion piemontèisa as peul consideresse na revision stilistica dël Testament Neuv an lengha piemontèisa dël 1841, con comparassion scrupolosa dij pì bon test grech a nòstra disposission ancheuj.

Pàul E. Castlin-a, edission dl'aost 2023

1

L'assension ëd Gesù al cel

¹Mè car Teòfil, i l'hai scrivù 'l prim racont¹ al rësguard ëd tut lòn che Gesù a l'ha fàit e mostrà ²fin-a al di ch'a l'é stàit portà su 'n cel, apress d'avèj dàit, pèr ël mojen ëd lè Spìrit Sant, ëd disposission² a j'apòstoj ch'a l'avìa sernù. ³A j'istess apòstoj, apress dij sò patiment, chiel medesim a l'ha 'dcò presentasse viv con vaire preuve pèrsuasive. Chiel a l'é stàit vèddù da lor vaire vire durant quaranta di e a l'ha parlaje 'd chestion relative al règn ëd Nosgnor. ⁴Cand che chiel a l'era con lor, a l'avìa fortì: "Chité pa Gerusalem, ma speté ambelelà ch'a vada a compiment la promèssa³ dël Pare, cola ch'i l'ave sentù da mi. ⁵Pèrché Gioann a l'avìa batesà con d'eva, ma vojàutri i sareve batesà con lè Spìrit Sant⁴ da sì a pòchi di".

⁶Ora, cand ch'a son radunasse, a l'han comensà a ciameje: "Signor, sarà-lo adess ch'it butras torna an pé 'l règn d'Israel?". ⁷Chiel a l'ha dije: "Ël Pare a veul nen che vojàutri i conòsse 'l temp o 'l moment ëd lòn che chiel a l'ha stabilì 'd manera sovrana, ⁸ma i arseivreve potensa cand che lè Spìrit Sant a vnirà su 'd voi. Antlora im sareve testimòni⁵ a Gerusalem e an tuta la Giudèa e la Samarià, fin-a a l'estremità dla tèra".

⁹Dòp ch'a l'ha dit èste còse, antramente ch'a vardavo, Gesù a l'é stàit elevà, e na nìvola a l'ha stèrmalo da la vista⁶. ¹⁰J'euj dj'apòstoj, dòp che chiel a l'era andass-ne, a l'ero restà fiss al cel, ma a l'improvista a son ancorzusse ch'a-i ero davzin a lor dòi òm vestù 'd bianch ¹¹ch'a l'han dije:

---

1 Cfr. Luca 1:1-4.

2 O órdin, comand, comission.

3 Cfr. Luca 24:49.

4 Cfr. Maté 3:11; March 1:8; Luca 3:16; Gioann 1:33.

5 Cfr. Maté 28:19; March 16:15; Luca 24:47-48.

6 Cfr. March 16:19; Luca 24:50-51.

“Gent ëd Galilèa, përchè i seguiteve a vardé anvers al cel? Col Gesù midem ch’a l’è stàit portà an cel, a ‘rtornèrà ‘nt l’istessa manera ch’i l’ëve vëddulo monteje”.

La sostitussion ëd Giuda

¹²Anlora a son tornass-ne a Gerusalem dal mont⁷ ch’a l’è ciamà dj’Olivé, lontan da Gerusalem la distansa ch’a l’è consentìa ‘d fé ‘d saba⁸. ¹³E cand ch’a-i son intrà, a son montà ‘nt la stansia ch’a l’è dzora dla ca andoa ch’a stasìo Pero e Giaco, Gioann e Andrea, Flip e Tomà, Bërtromé e Maté, Giaco fieul d’Alfèo, Simon ël Zelòta e Giuda, ël frel ëd Giaco⁹. ¹⁴Tùit ësti-sì a seguitavo concòrdi a preghé, ansema a le fomne, e con Maria, mare ‘d Gesù, e con ij sò frej.

¹⁵An coj di lì Pero a l’è aussasse an pé an mes dij dissépoj, ch’a l’ero radunà an nùmer d’apopré sentevint, e a l’ha dije: ¹⁶“Frej! A j’era damanca che lòn ch’a l’è stàit ëscrivù a l’avèissa sò efet, visadi la predission che lè Spìrit Sant a l’avìa fàit pèr boca ‘d David, al rësguard ëd Giuda, ch’a l’è stàit la guida ‘d coj ch’a l’han ciapà Gesù. ¹⁷Pròpi chiel ch’a l’era dla nòstra companìa e a l’avìa arseivù soa part an cost ministeri”. ¹⁸Ora Giuda, con ij sòld ch’a l’avìa arseivù ëd compens pèr sò malfé, a l’avìa catà ‘n camp e peui chiel a l’è stàit ësfracelà¹⁰. Sò còrp a l’è squarsasse a metà e soe ventraje a son ësphantiasse. ¹⁹St’aveniment-sì a l’avìa peui savusse an tuta la sità ‘d Gerusalem, parèj che, an soa lenga, col camp a l’è stàit ciamà Hakeldama, ch’a veul dì “camp ëd sangh¹¹”. ²⁰Përchè a l’è scrit ant ël liber dij Salm¹²: “Che soa abitassion a sia bandonà, che gnun a l’àbita, e

---

7 O “àuta colin-a”.

8 Apopré tre kilométer (da le nòrme ebraiche).

9 Cfr. Maté 10:2-4; March 3:16-19; Luca 6:14-16.

10 Giuda a l’avìa ampicasse e a peul esse che, an fasend parèj, la còrda o l’erbo a l’era s-ciapasse, chiel a l’era robatà con la facia a tèra e quaicòsa a l’avìa dovertaje lè stòmì.

11 1:18-19 cfr. Maté 27:3-8.

12 Cfr. Salm 69:25.

che n'àu tr a pija soa posission ëd responsabilità¹³". ²¹"A venta, donca, che un ëd coj¹⁴ ch'a l'han compagnane durant tut ël temp che 'l Signor Gesù a l'é vivù antrames ëd nojàutri, ²²an comensand dal batésim che Gioann¹⁵ a l'avìa aministraje fin-a al di che a l'é stàit elevà¹⁶ da 'nsema a noi, cheidun ëd lor a dventa 'nsema a nojàutri un testimòni 'd soa arsuession". ²³Anlora a l'han fàit la propòsta 'd dòì candidà: Giusèp, ciamà Barsabba (ch'a l'avìa lè stranòm: ël Giust), e Matìa. ²⁴Peui a l'han pregà an disend: "Nosgnor! Ti, ch'it conòsse ij cheur ëd tuti, fane vèdde col ch'a sia dè sti dòì-sì ch'it l'has sernù ²⁵për pijé l'incàrich ëd cost servissi e apostolà che Giuda a l'ha bandonà për andess-ne a sò leugh". ²⁶Peui a l'han tirà a sòrt, e la sòrt a l'é tocà a Matìa, che parèj a l'é stait contà coma un ëd j'apòstoj ansema a j'òndes.

2

Lè Spìrit Sant e 'l Di dla Pancòsta

¹Rivà ch'a l'era 'l di dla Pancòsta¹⁷, a l'ero tùit ansema 'nt ël midem leugh. ²A l'improvista a l'han sentù 'n son dal cel coma s'a fussa d'un vent ch'a bofa fòrt e a l'ha 'mpinì tuta la ca anté ch'a l'ero setà. ³E a l'é comparìe 'd lenghe coma 'd feu ch'a son ëspartisse¹⁸ an su ognidun ëd lor. ⁴Parèj a son ëstàit tùit ampini dè Spìrit Sant e a l'han comensà a parlé an lenghe forèstere, conforma che lè Spìrit a-j fasìa parlé.

⁵An col period-lì a-i era a Gerusalem motobin dj'ebreo ch'a-i s'antërtenisìo për l'ocasion dla festa, gent divòta da tute le nassion ch'a-i é sota 'l cél.

---

13 Cfr. Salm 109:8. Let. Dignità 'd vëscò, sovrintendent dla comunità.

14 O "j'òm".

15 Cfr. Maté 3:16; March 1:9; Luca 3:21.

16 Cfr. March 16:19; Luca 24:51.

17 Cfr. Levitich 23:15-21; Deuteronòmi 16:9-11.

18 O "posasse".

⁶Cand ch'a l'é fasse col son, motobin ëd gent a l'é assemblasse dë 'dnans a la ca e a l'ero tuti dëstornà dal fàit che ognidun a-j sentìa parlé an soa pròpria lenga. ⁷D'autut ësbalordì, as disìo l'un con l'àutr: "Ma tuti sti-sì ch'a parlo, a son-ne pa dla Galilèa?" ⁸Coma é-lo donca che mincadun ëd nojàutri a-j sent parlé 'nt la lenga dël pais anté ch'i soma nà?". ⁹Parti, Medi, Elamiti, e nojàutri ch'i stoma 'nt la Mesopotamia, an Giudea e an Capadòcia, ant ël pais del Pont e 'nt la provinsa dl'Asia, ¹⁰an Frigia e an Panfilia, an Egit e 'nt ij quarté dla Libia, ch'a l'é davzin a Cirene, e nojàutri ch'i stoma a Roma? ¹¹J'ebreo tant 'ma ij prosélit, ij cretèis e j'àrabo, i-j sentoma parlé dle maravije 'd Nosgnor ognidun an nòstra lenga?". ¹²A l'ero donca tuti dëstornà e a savìo pì nen còsa pensesse 'd lòn, e as disìo l'un con l'àutr: "Còsa podrìa-lo mai esse tut sossì?". ¹³Ma d'àutri, a jë sbefiavo¹⁹ e a disìo: "A l'é ch'a son pien ëd vin doss".

Ël Sermon ëd Pero 'nt ël Di dla Pancòsta

¹⁴Anlora Pero, an presentand-se ansema a j'òndes, parland a àuta vos, a l'ha dije: "Vojàutri gent ëd Giudèa e tuti coj ch'i seve a Gerusalem, sté a sente lòn ch'i l'hai da dive, fé atension a miè paròle. ¹⁵Malgré tut lòn ch'i podrìe pensé, sti-sì a son nen cioch, perchè a l'é mach neuv ore dla matin²⁰, ¹⁶ma a l'é lòn ch'a l'avia nunsia ël profeta Gioèl: ¹⁷'A-i rivrà 'nt ij di darié²¹ - Nosgnor a dis - ch'i spantierai mè Spìrit an sù tuta mia gent²², e vòstri fieuj e vòstre fije a profetisèran; vòstra gioventura a l'avrà 'd vision e ij vòsti vej a l'avran ëd seugn. ¹⁸Ëdcò an sij mè servidor, sia òm che fomne, i spantieraj mè Spìrit, an coj di là, e lor a profetisèran. ¹⁹E mi i farài 'd còse maravijose²³ dzora, ant ël cel, e 'd prodìs an sla tèra giù-sì, ëd sangh e 'd feu, e 'n vapor ëd fum. ²⁰Ël sol a sarà cangià an top, e la lun-a

---

19 A sbefiavo j'apòstoj.

20 Let. "la tersa ora dël dì".

21 O "j'ùltim dì".

22 Let. "su minca carn".

23 O "regreté, dëspiaseisse, doloresse".

an sangh, anans che col grand e glorios Di ‘d Nosgnor a ven-a. ²¹Antlora tuti coj ch’a ‘nvocheran ël nòm ëd Nosgnor a saran salv²⁴.

²²Gent d’Israel, sté a sente ste paròle-sì: Gesù ‘d Nasaret, n’òm ch’a l’ha arseivù antrames ëd vojàutri na ciàira testimoniansa da Nosgnor pèr motiv dl’euvre poderose ch’a fasìa, maravije e segn miracolos che chiel a l’ha fàit sota ai vòsti euj pèr sò mojen - coma i lo seve bin; ²³col òm-là, an essend ëstàit tradi²⁵ conforma al propòsit²⁶ predeterminà e precognition ëd Nosgnor, vojàutri i l’ave massalo anciovand-lo a na cros pèr man ëd gent grama ch’a rispeta nen la lege ‘d Nosgnor²⁷. ²⁴Nosgnor, contut, a l’ha arsussitalo, an avend delivralo dai patiment ëd la mòrt, pèrché ch’a l’era nen possibil ch’a fussa artenu da chila. ²⁵David a dis ëd chiel: “I contemplava sèmper Nosgnor dë ‘dnans ëd mi, pèrchè chiel a sta a la mia drita, parèj ch’i sia nen campà giù²⁸. ²⁶A l’è pèr lòn che mè cheur a l’è arlegrasse e mia lenga a l’ha spricià ‘d gòj, e ‘d pì, mia carn a arposerà ‘nt la speransa. ²⁷Pèrché ti ‘t lasserai nen mia ànima ‘nt ël leugh dij mòrt²⁹ e ti ‘t permëttras nen che tò Sant a fasa l’esperienza dla corussion. ²⁸Ti it l’has fame conòsse la stra dla vita e ‘t ëm ampiniras ëd gòj an toa presensa”.

²⁹Mè frej! I podrìa bin dive con certèssa a propòsit ëd nòst patriarca Dàvid, che chiel’a l’è mòrt, e che a l’è stàit sotrà. Soa tomba a peul ancora vèddse ancheuj³⁰. ³⁰Chiel a l’era, però, ‘n profeta, e a savìa che Nosgnor a l’avia promëtтуje con giurament, che un dij sò dissident a sarìa setasse an sò tròno³¹. ³¹David, an antivèddend-lo, a l’ha parlà dl’arsurrection dël Crist, visadì che nì col-lì a sarìa stàit bandonà ‘nt ël leugh dij mòrt, e nì sò

---

24 2:17-21 cfr. Gioel 2:28-32.

25 O “consignà a j’autorità”.

26 O “consej”.

27 O “Gentil, gent pagan-a, ij soldà roman”.

28 Let. “supatà”.

29 Let. Hades.

30 https://pms.wikisource.org/wiki/La_Bibia_piemont%C3%A8isa/Testament_Neuv/At/At_2#cite_ref-14

31 Cfr. Salm 132:11; 2 Samuel 7:12-13.

còrp a l'avria fàit l'esperiensa dla corussion. ³²Sto Gesù, Nosgnor a l'ha arsussitalo, e tuti nojàutri i soma ëd lòn ij testimòni.

³³Donca, dòp ch'a l'é stàit esaltà a la drita 'd Nosgnor e an avend arseivù dal Pare la promëssa dlë Spìrit Sant, chiel a l'ha spantia lòn ch'i vèdde adess e lòn ch'i sente. ³⁴Përchè David a l'é nen montà an cel, ma chiel midem a dis: 'Nosgnor a l'ha dit a mè Signor: Set-te a mia drita ³⁵fin-a ch'i l'abia fàit dij tò nemis në scagn për ij tò pé'. ³² ³⁶Ch'a sapia 'd sicur tuta la ca d'Israel che Nosgnor a l'ha fàit e Signor e Crist, pròpi col Gesù-lì ch'i l'ave butà an cros!''.

La reassion al sermon ëd Pero

³⁷Cand ch'a l'han sentù ste còse, tuti a l'han sentusse s-cianché 'l cheur e a l'han dit a Pero e a j'àutri apòstoj: "Frej! Còsa l'omne da fé adess?". ³⁸E Pero a l'ha dije: "Pentive dij vòstri pecà e che mincadun ëd vojàutri as fasa batesé 'nt ël nòm ëd Gesù Crist për la remission ³³ dij vòstri pecà ³⁴ e i arseivreve 'l don ëd lë Spìrit Sant. ³⁹Përchè la promëssa a l'é për vojàutri, për ij vòstri fieuj, e për tuti coj ch'a son lontan da Nosgnor, për tuti coj che Nosgnor nòst Dé a ciamerà da chiel''.

⁴⁰E con vaire d'altre paròle, a-j suplicava e a-j cissava, an disend: "Salveve ³⁵ da costa generassion perversa ³⁶". ⁴¹Anlora, coj ch'a l'han arseivù 'd bon cheur ³⁷ soa paròla, a son èstàit batesà, e an col di lì a l'é giontasse ³⁸ ai chërdent apopré tremila përsone ³⁹.

---

32 2:34-35 cfr. Salm 110:1.

33 O "përdon".

34 O "Pentive" (ëd vòst peccà) > pentisse, ringreté, regreté, dëspiaseisse, doloresse.

35 O "Separeve".

36 O "stòrta, motobin grama, tuta guasta".

37 O "a l'han acetà la vrità ëd soa paròla".

38 O "a l'è stàit conquistà".

39 O "ànime".

Coma ch'a vivio ansema ij prim cristian

⁴²A scotavo tuti con diligenza⁴⁰ la dotrin-a dj'apòstoj, a pijavo part a la comunion fraterna, a la division dël pan⁴¹, e a j'orassion. ⁴³Tuta la gent a l'era motobin impressionà⁴² da lor, e motobin ëd miracoj e 'd prodìs as fasìo pèr ël mojen ëd j'apòstoj. ⁴⁴E tùit ij chërdent⁴³ as na stasìo 'nsema ant l'istèss leugh e a l'avìo tute le còse an comunansa⁴⁴. ⁴⁵A l'ero ancaminasse fin-a a vende lòn che a possedio e a na spartìo 'l ricavà 'nt tra tuti lor, conforma a j'esigense d'ognidun. ²¹Tùit ij di a l'ero d'acòrdi d'andé ansema 'd régola 'nt le cort dël templi pèr j'orassion, a compartìo 'l pan da na ca a l'àutra e a mangiavo ansema con gòj e semplicità 'd cheur, ⁴⁷an dasend glòria a Nosgnor e fasendse vorèj bin da tuta la gent. Nosgnor a giontava tùit ij di a la cesa coj ch'a l'ero 'n camin d'esse salvà.

3

Pero e Gioann a varisso n'òm stropi 'nt ël templi

¹Pero e Gioann a montavo ansema al templi a l'ora dla preghiera dël dòp-mesdi, ch'a l'era a tre bòt. ²Pròpi an col moment-lì certidun a portavo al templi n'òm ch'a l'era stropi da cand ch'a l'era nassù, e che 'd sòlit a lo piassavo tùit ij di a la pòrta ciamà 'la Bela', pèrchè a ciamèissa la limòsna a coj ch'a intravo 'nt ël templi. ³Col òm, an vèddend Pero e Gioann ch'a l'ero an camin a intré 'nt ël templi, a l'ha pregaje 'd deje la limòsna. ⁴Pero e Gioann, a l'han vardalo fiss e Pero a l'ha dije: "Vardene!". ⁵Anlora l'òm a l'ha vardaje, an chërdend ch'a l'avrìa arseivù da lor cheicòsa, ⁶ma Pero a l'ha dije: "D'argent o d'òr i n'hai pa nen, ma lòn ch'i l'hai it lo dago: An

---

40 O "përseveravo".

41 La celebrassion dla Santa Sin-a.

42 Let. "A l'avio tèmma".

43 Visadì "ij chërdent an Gesù"

44 Cfr. At 4:32-35,

nòm ëd Gesù Crist, ël Nazaré, àuss-te e marcia!". ⁷Peui Pero a l'ha pijà lë stropi për la man drita e a l'ha aussalo 'n pé. Tut sùbit le piante dij sò pé e le cavije a son rinforsasse ⁸e chiel, fasend un sàut, a l'é tnusse drit, a l'ha marcià e a l'é intrà 'nsema a lor ant ël templi. A l'é parèj che col òm a marciava, a sautava e a laudava Nosgnor. ⁹Tuta la gent ch'a l'era là a l'ha vëddulo ch'a marciava e ch'a laudava Nosgnor. ¹⁰Cand ch'a son rendusse cont che col òm-lì a l'era l'almosinant ëstropi ch'a l'avìo vëddulo tant soens a la Pòrta Bela dël templi, a son restà pien d'amirassion e tuti stupì për lòn ch'a l'era rivaje.

Pero a s'adressa a la furfa

¹¹Coma che col òm as dëstacava nen da Pero e da Gioann, un baron ëd gent stupìa a l'é coruje dapress fin-a al pòrti dît ëd Salomon.

¹²Cand che Pero a l'ha vëddù lolì, a l'é adressasse al pòpol e a l'ha dije: "Gent d'Israel, perchè i seve tant maravijà 'd lòn ch'a l'é rivà? Pèrchè i bèiche⁴⁵ nojàutri coma s'a fussa për nòstra potensa o për nòstra pietà⁴⁶ ch'i l'oma fàit torna marcé cost òm? ¹³A fé lòn, a l'é stàit ël Dé d'Abraam, ël Dé d'Isaac, ël Dé 'd Giacòb, ël Dé dij nòstri antich⁴⁷, col ch'a l'ha glorificà Sò sërvent Gesù. A l'é col istess Gesù ch'i l'avìe tradì e peui arnegà dè 'dnans a Pilat, cand che Chiel a l'avìa fin-a decidù 'd liberelo. ¹⁴Ma i l'ave arnegà 'l Sant e 'l Giust, e i l'ave ciamà a Pilat che, a Sò pòst, a concedèissa la libertà a n'amassida⁴⁸. ¹⁵Vojàutri i l'ave butà a mòrt ël Prinsi dla vita, ma Nosgnor a l'ha arsussitalo dai mòrt. Èd lòn nojàutri i na soma ij testimòni. ¹⁶Grassie a la fede 'nt ël nòm ëd Gesù, cost òm a l'é stàit arstabilì - e vojàutri i seve ch'a l'era motobin ëstropià. La fede 'nt ël nòm ëd Gesù a l'ha varilo dël tut dè 'dnans a vòstri euj medésim. ¹⁷Ora, mè frej, i sai che lòn che voi e vòstri governant i l'ave faje a Gesù, i l'ave falo për ignoransa,

---

45 O "fërmeve j'euj an su nojàutri".

46 O "santità".

47 Cfr. Surtìa 3:15.

48 Cfr. Maté 27:15-23; March 15:6-14; Luca 23:13-23; Gioann 19:12-15.

¹⁸ma parèj Nosgnor a l'ha compì lòn ch'a l'avìa nunsia pèr boca 'd tuit ij sò profeta, l'é a dì che 'l Messia a l'avrà da patì. ¹⁹Pentive donca dij vòstri pecà e artorné⁴⁹ a Nosgnor pèrchè ij vòstri pecà a sio dèscancelà. ²⁰A l'é parèj che dij temp èd consolassion a vniran da la presensa 'd Nosgnor e chiel av mandrà torna Gesù, èl Messia ch'a l'ha destinave, ²¹èl Messia che 'l cel a l'avìa d'arsèive fin-a al temp èd la restaurassion universal⁵⁰. A l'é 'd costa restaurassion che Nosgnor a l'avìa nunsia pèr bòca dij sò sant profeta dij temp antich. ²²Da na banda, Mosè a l'ha dit: 'Èl Signor, vòstr Dé av farà seurte d'an mes ai vòstri frej un profeta parèj èd mi. Scotelo an tut lòn ch'av dis⁵¹. ²³Però coj ch'a scotran nen cost profeta a saran rancà via dal pòpol'. ²⁴Da l'àutra banda, tuit ij profeta, da Samuel e coj ch'a son èvnuje apress, tant ch'a l'é staine ch'a l'han parlà, tuti a l'han nunsia ij di ch'i nojàutri i vivoma ancheuj. ²⁵Vojàutri i seve ij fieuj dij profeta e dl'Aleansa che Nosgnor a l'ha fàit con ij vòstri antich, cand ch'a l'han dit a Abraham: 'Tute le famije dla tèra a saran benedìe an toa dissendenza⁵². ²⁶A l'é pèr vojàutri prima 'd tut, che Nosgnor a l'ha arsussità sò sèrvent e a l'ha mandalo pèr benèdiva e ch'a l'ha tirà fòra mincadun èd vojàutri dai vòstri pecà".

4

La catura e 'l process èd Pero e 'd Gioann

¹Antant che Pero e Gioann a parlavo al pòpol, a son rivà ij sacerdot, èl cap èd le guardie dèl templi e ij Saducé. ²A l'avìo 'n gran fastidi⁵³ che Pero e Gioann a nunsieisso al pòpol l'arsurrection dai mòrt, che già a l'era realisasse an Gesù. ³Parèj a l'han faje aresté e, dàit ch'a l'era già sèira, a

---

49 O "convertive".

50 O "èd tute le còse".

51 Cfr. Deuteronomi 18:15,18.

52 Cfr. Genesi 22:18.

53 O "a l'ero 'nrabiasse".

l'han butaje 'n pèrzon fin-a a la matin dòp. ⁴Diversi 'd coj ch'a l'avìo sentù sò mèssagi⁵⁴ a l'han chërduje, e 'l nùmer dij chèrdent a l'è chèrsù fin-a a apoprè sinchmila òm, senza conté le fomne e ij cit. ⁵Èl di dòp, a l'é radunasse a Gerusalem èl consèj dij governorator, èd j'ansian e djè scriba, ⁶con Annàs, èl grand sacerdot, Caifàs, Gioann, Sànder, e d'àutri mèmber èd la famija dèl grand sacerdot. ⁷A l'han portà Pero e Gioann dè 'dnans èd lor e a l'han ciamaje: "Con che podèj e an nòm èd chi i l'eve fàit sossì?". ⁸Anlora Pero, pien dè Spìrit Sant, a l'ha dije: "Governator dèl pòpol e vojàutri j'ansian d'Israel; ⁹È-lo chi soma esaminà ancheuj pèr èl bin ch'i l'òma fàit a n'òm stropi? Veuleve savèj an che manera a l'é stàit varì? ¹⁰Lassè ch'i fortisso a tuti voi e a tut èl pòpol d'Israel che col òm a l'é stàit varì grassie al nòm èd Gesù Crist èl Nazaré, che vojàutri i l'eve butà 'n cros, ma che Nosgnor a l'ha arsussitalo dai mòrt. ¹¹A l'é 'd chiel ch'a parlo lè Scritture anté ch'a diso: 'La pera che vojàutri ij costrutor i l'eve lassà da banda⁵⁵, a l'é dventà la pera la pì amportanta⁵⁶. ¹²La salvassion as peul trovesse an gnun d'àutri, pèrchè, sota 'l cel, a l'é nen dàit a j'òm d'àutri nòm ch'a peusso salvene".

¹³Cand ch'a l'han vèddù l'ancalura 'd Pero e 'd Gioann e a son rendusse cont che coj dòi òm a l'ero dij popolan senza istrussion, a na son restà maravijà e a l'han arconossù ch'a l'ero pròpi stàit con Gesù. ¹⁴Vèddend, peui, che l'òm ch'a l'era stàit varì a l'era lì present ansema a lor, a l'han savù dije contra pì gnente. ¹⁵Anlora a l'han faje seurte fòra dal Sinedri e a son butasse a dèscute an tra 'd lor. ¹⁶"Còsa l'omne da fé con sta gent-sì?" an disìo l'un l'àutr, "Èl miràcol ch'a l'han fàit a l'é ciàir e la neuva a l'é spantiasse an tuta Gerusalem: i podoma nen neghelo. ¹⁷Ma pèr nen fé core la vos ancora 'd pì, a venta ch'i-j mnassoma 'd parlé pì a gnun ant èl nòm èd col Gesù". ¹⁸Avendje donca torna ciamà, a l'han comandaje 'd pì nen parlé 'd gnun-a manera nì 'd mostré an nòm èd Gesù. ¹⁹Ma Pero e Gioann a l'han replicà: "Giudiché s'a l'é giust dè 'dnans a Nosgnor che noi i ubidisso

---

54 O "la paròla".

55 O "campà via".

56 O "pera d'angol". Cfr. Salm 118:22.

a vojàutri pitòst che a Dé, ²⁰përché i podoma pa nen fé divers che di le còse ch'i l'oma vèddù e sentù". ²¹Anlora a l'han lassaje andé mach con d'àutre mnasse, nen trovanda coma ch'a podrìo castigheje, e lòn perchè a l'avìo tèmma dël pòpol, da già ché tuti a dasìo glòria a Nosgnor për lòn ch'a l'era rivà. ²²L'òm ch'a l'era stàit varì con sto segn miracolos a l'avìa pi 'd quarant'agn.

Ij dissépoj 'd Gesù a prego për arsèive 'd coragi

²³Ora, apress d'esse stàit liberà, a son andàit a la viarà dai sò, e a l'han contaje tut lòn che ij sacerdot e j'ansian a l'avìo dije. ²⁴Pen-a ch'a l'han sentulo, a l'han elevà tuit ansema la vos a Nosgnor e a l'han dit: "Sovran Signor! Ti 't ses ël Dé ch'a l'ha fàit ël cel e la tèra, ël mar e tute le còse ch'a-i son⁵⁷. ²⁵Ti 't l'has dit për boca 'd Tò sèrvent David: 'Përché a son-ne tant agitasse le nassion e ij pòpoj han-ne progetà 'd còse veuide? ²⁶Ij rè dla tèra a l'han pijà posission e ij prinsì a son butasse ansema për deje contra a Nosgnor e contra Sò Crist⁵⁸. ²⁷An efet, contra 'd tò sant Fieul Gesù, ch'it l'has consacràlo⁵⁹, a son radunasse Eròd⁶⁰ e 'l governorator Ponsio Pilàt⁶¹, con ij pagan e 'l pòpol d'Israel, ²⁸për feje tut lòn che toa man e tò consèj a l'avìo già anans determinà, conforma a tò volèj, ch'a fusso fàite. ²⁹Adess, donca, Signor, varda coma lor a mnasso e conced ai tò sèrvent ëd nunsie toa Paròla con fermèssa. ³⁰Dèstend toa man perchè a-i sio tante varision, miràcoj e maravijs an nòm ëd tò sant Fieul Gesù". ³¹Cand ch'a l'han finì 'd preghé, ël leugh andoa ch'a l'ero radunà a l'ha tèrmolà e tuti a son èstàit ampini dè Spìrit Sant e a nunsiavo la Paròla 'd Nosgnor dèsgagià e coragios.

---

57 Cfr. Surtìa 20:11; Neemia 9:6; Salm 146:6.

58 Cfr. Salm 2:1-2.

59 O "onzù".

60 Cfr. Luca 23:7-11

61 Cfr. Matè 27:1-2; March 15:1; Luca 23:1; Gioann 18:28-29

Le condission dij prim cristian

³²Ora, tuti ij chërdent an Gesù a j'ero d'un sol cheur e 'd n'ànima sola. Gnun a disìa dle còse ch'a possedìa ch'a fusso le soe, ma ògni còsa a l'era 'n comunansa⁶² 'n tra 'd lor. ³³Èdcò j'apòstoj a rendìo testimoniansa con gran fòrsa a l'arsurreccion dël Signor Gesù, e Nosgnor a-j benedìa con abundansa. ³⁴A-i era gnun ëd lor ch'a vivìa 'nt l'indigensa, përchè tuti coj ch'a l'avìo 'd camp o 'd ca, a-j vendìo e, portanda 'l frut ëd la vèndita, ³⁵a lo butavo ai pé dj'apòstoj. A l'era peui dèstribuì a mincadun second ch'a n'avìa da manca. ³⁶A l'era parèj che Giose, un levita ch'a vnìa da Cipro, ch'a l'avìa arseivù da j'apòstoj lè stranòm ëd Bàrnaba, ch'a veul dì "fieul ëd consolassion", ³⁷a l'ha vendù 'n camp ch' a n'era padron, a l'ha portane l'arcavà e a l'ha 'dcò butalo ai pé dj'apòstoj.

5

Anania e Saffira

¹A-i era n'òm ch'as ciamava Anania che, ansema a Saffira, soa fomna, a l'avìa vendù un dij sò possediment. ²D'acòrdi con soa fomna, na porsion dël ricav a l'ha portajla a j'apòstoj⁶³ e a l'ha dije che lolì a l'era tut lòn ch'a l'avìa ciapà. ³Ma Pero a l'ha dije: "Anania, përchè it l'has lassà che Sàtana a t'ampinìssa 'l cheur? Ti it l'has busiardà a lè Spìrit Sant e it l'has artnù na porsion ëd lòn ch'it l'avìe ciapà da la vèndita 'd tò possediment. ⁴It l'avìe gnun òbligh: it l'avrie podù vend-lo o nen vend-lo, coma ch'it vorìe. Fin-a l'arcav, it l'avrie podù bin fene lòn ch'it vorìe. Përchè ses-to fate 'n proget parèj an tò cheur? Ti 't l'has nen busiardà a nojàutri, ma a Nosgnor!". ⁵Anania, cand ch'a l'ha sentù cole paròle-lì, a l'é cascà a tèra e a l'é spirà. Tuti coj ch'a l'han sentù 'd lòn a son èstàit ciapà da 'n grand

---

62 Cfr. At 2:44-45.

63 O "a l'han butala ai Pero dj'apòstoj".

ësparm. ⁶Anlora, chèich giovo ch’a j’ero lì a son levasse, a l’han pijane ‘l còrp, a l’han portalo fòra e a l’han sotralo. ⁷Da lì apopré a tre bòt a l’è intraje ‘dcò soa fomna, ch’a savìa nen lòn ch’a l’era rivà. ⁸Pero a l’ha ciamaje: “Disme ‘n pò, l’ave-ne vendulo ‘l camp, ti e tò òm, pèr sto pressi-si?” E chila a l’ha rësponduje: “Vera, a l’è pròpi parèj!”. ⁹Anlora Pero a l’ha dije: “Pèrchè i l’ave fàit un complot tra ‘d vojàutri pèr buté a la preuva lè Spìrit dël Signor? Varda, coj ch’a son giusta tornà da sotré tò òm, a son a l’uss, pront a porté via ‘dcò ti!”. ¹⁰E an col istess moment, èdcò chila a l’è cascà a tèra⁶⁴ e a l’è spirà. Cand che ij giovo a son intrà, a l’han trovala mòrta, a l’han portala fòra e a l’han sotrala davzin a sò mari. ¹¹Lo-lì a l’ha dàit un grand ësparm a tuta la comunità⁶⁵ e a tuti coj ch’a l’han savù lòn ch’a l’era rivaje.

Segn e prodis an tra ij prim cristian

¹²Pèr ël mojen ëd j’apòstoj as fasìo motobin ëd segn miracolos e ‘d prodis an mes al pòpol. Tùit ij chërdent as radunavo ‘d régola al Templi ‘nt ël leugh ciamà ‘l Pòrti ‘d Salomon. ¹³Ma gnun d’àutri a s’ancalava a unisse a lor, bele se tut ël pòpol a-j fasìa ‘d grand elògi. ¹⁴Contut, ël nùmer ëd coj ch’a chërdìo al Signor⁶⁶, tant òm che fomne, as multiplicava ‘d pì an pì. ¹⁵A-i rivava fin-a che la gent a portava ‘d malavi e a-j lassava là pèr la stra ‘nt soe sivere pèrchè, cand che Pero a fussa passà da lì, almanch soa ombra a podèissa toché cheidun ëd lor. ¹⁶A-i era ‘dcò tanta gent ch’a vnìsìa da le contrà davzin-e a Gerusalem e ch’a portava ‘d malavi e ‘d pèrson-e tormentà da dè spìrit maléfich e tùit a j’ero varì.

Përsecussion ëd j’apòstoj

¹⁷Èl gran sacerdot e tùit coj ch’a lo sostnìo, ch’a j’ero ‘d Saducé, a j’ero pien d’invidia. ¹⁸Anlora a l’han butaje le man adòss a j’apòstoj e a l’han

---

64 As peul giuntesse: “ai pé ‘d Pero”.

65 O “la cesa”.

66 Ch’a l’ero convertì a la fej dij cristian”.

faje mné 'nt la pèrzon pùblica. ¹⁹Ma l'àngel ëd Nosgnor a l'ha duvertà 'd neuit le pòrte dla pèrzon e a l'ha faje seurte. A l'ha dije: ²⁰“Andé, presentevè al Templi e nunsie al pòpol tute coste paròle 'd vita”.

²¹Parèj, an sla punta dël di, a son intrà 'nt ël templi e, coma l'àngel a l'avìa dije, a l'han comensà a dotriné la gent.

Cand che 'l gran sacerdot e coj ch'a lo sostniò a son rivà, a l'han convocà 'l Sinedri, visadi, la pien-a ciambrea⁶⁷ dj'Israelita, e a l'han dàit l'òrdin che j'apòstoj a-j fusso mnà da la pèrzon. ²²Ma cand che le vardie a son andaje, j'apòstoj a l'han pì nen trovaje. Parèj a son tornass-ne e a l'han arferì 'l fàit al Sinedri. ²³an disand: “I l'oma bin trovà la pèrzon sarà con tuta securèssa, e 'dcò le vardie a l'ero dè 'dnans a le pòrte, ma dòp d'avèj-je duvertà, i l'oma trovà gnun andrinta!”. ²⁴Cand ch'a l'han sentì lolì, ël cap ëd le vardie dël templi e ij grand sacerdot a na son restà motobin antèrdoà e a podìo nen èspieghesse lòn ch'a fussa capità a cola gent. ²⁵Ma cheidun a l'é rivà con ësta neuva stravisa: “Vardé che j'òm ch'i l'avie butà an pèrzon a son al templi ch'a dotrin-o 'l pòpol!”. ²⁶Anlora 'l cap dle vardie con ij sò òm a son andass-ne a ciapé j'apòstoj, ma senza violensa pèrchè a l'avìo tëmna d'esse massà a prassà dal pòpol. ²⁷A l'han ëmnaje dè 'dnans al Sinedri e 'l gran sacerdot a l'ha anterogaje, ²⁸disandje⁶⁸: “Om-ne nen proibive ciàir e net ëd nen dotriné 'nt ël nòm ëd Gesù? E pura, vardé, i l'eve ampini Gerusalem ëd vòstra dotrin-a e i veule fé ven-e adòss a nojàutri 'l sangh ëd col òm!”.

²⁹Anlora Pero e j'àutri apòstoj a l'han rësponduje: “A venta pitòst fé l'ubidiensa a Nosgnor anans che a j'òm. ³⁰Èl Dé dij nòstri antich a l'ha arsussità Gesù, ch'i l'eve falo meuire, pendand-lo a na cros⁶⁹. ³¹E Nosgnor⁷⁰ a l'ha elevalo con soa potensa pèr esse Prinsi e Salvator, pèr

---

67 O “tut ël consèj”.

68 Cfr. Maté 27:25.

69 O “al bòsch”.

70 O “la drita 'd Nosgnor”.

acordeje a Israel èl pentiment e ‘l pèrdon dij pecà. ³²Nojàutri i soma ij testimòni èd lòn ch’i disoma; e lè Spìrit Sant, che Nosgnor a l’ha dàit a coj ch’a ubidisso a chiel, a l’é ‘dcò testimòni èd lolì”.

³³Cand ch’a l’han sentì lòn, coj dël grand consèj a argrignavo ij dent da la rabia e a j’ero decis èd feje meuire. ³⁴Ma un Farisé, pèr nòm Gamaliel, dottor èd la Lege, bin onorà da tut èl pòpol, a l’é levasse 'nt èl consèj e a l’ha comandà che j’apòstoj a s’artirèisso fòra pèr un pò ‘d temp. ³⁵Peui a l’ha dije ai sò colega: “Òm d’Israel, pijeve varda a lòn ch’i veule fé a cola gent-là. ³⁶An efet, chèich temp fa a l’é vnuje ‘n tal Tèuda, ch’a disìa che chiel a l’era chissà chi, e a l’é unisse a chiel un nùmer d’apoprè quatsent dissépoj; ma a l’é stàit butà an dèrota, e tuti coj ch’a l’ero unisse a chiel, a son èstàit dësbergiairà e ‘d tut lòn a l’é restajene gnente. ³⁷Dòp èd chiel a l’é comparije, ant ij di dël censiment, Giuda 'l Galilé, ch’a l’ha tirasse apress un gran' pòpol; ma ‘dcò sto-sì a l’é mòrt, e tuti coj ch’a l’ero unisse a chiel a son èstàit dësparpajà. ³⁸Adess, donca, iv diso: Seguité pì nen a pèrseguité sti òm e lasseje sté, pèrchè se sta imprèisa o st’euvra a ven da j’òm, a sarà tòst dësblà, ³⁹ma s’a l’é da Nosgnor, i podreve mai dësblela. Pijeve varda ch’i podrie fin-a troveve a fé la guèra a Nosgnor!”. Anlora ‘l Sinedri a l’ha acetà ‘l consèj èd Gamaliel.

⁴⁰A l’han peui fàit arciamé j’apòstoj e a l’han comandaje, apress d’avèj faje foètté, èd pì nen parlé an nòm èd Gesù. Dòp èd lòn a l’han lassaje andé. ⁴¹Anlora j’apòstoj a son artirasse da dè 'dnans dël consèj, content d’esse stàit fàit degn d’esse maltratà pèr èl nòm èd Gesù. ⁴²A chitavo nen tùit ij di 'nt èl templi e da na ca a l’àutra, èd dotriné e ‘d nunsié la bon-a neuva che Gesù a l’é ‘l Mèssia⁷¹.

6

A stabilisso dij diàconi

¹An coj dì lì, coma ch’a chërsìa ‘l nùmer dij dissépoj, ij Giudé ‘d lenga greca ch’a j’ero an tra ‘d lor a son lamentasse dij Giudé ‘d lenga ebràica përchè soe vidoe a j’ero lassà da banda⁷² ant ël servissi ordinari dla distribussion dle vivande⁷³. ²Parèj ij Dódes a l’han ciamà ansema tùit ij dissépoj e a l’han dije: “A va nen bin che nojàutri i lasso da banda la predicassion ëd la Paròla ‘d Nosgnor përchè butesse a fé ij taulegiant. ³Vardé, donca, ij mè frèj, ëd serne set òm tra ‘d voi ch’a l’àbio na bon-a arputassion, pien dë Spirit Sant e ‘d saviëssa: a lor i-j daroma cola responsabilità-lì. ⁴Për lòn ch’a riguarda nojàutri, i seguitroma a ocupesse dla preghiera e dël servissi dla Paròla”. ⁵Col discors-lì a l’è piasuje a tuta l’adunansa ch’a j’era lì present. Parèj a l’han fàit l’elession ëd Stevo - n’òm pien ëd fede e dë Spirit Sant - Flip, Pròcoro, Nicànore, Timon, Parmena, e Nicòla, n’òm d’Antiochia ch’a già a l’avìa convertisse al Giudaism⁷⁴. ⁶A l’han presentaje a j’apòstoj che, dòp d’avèj pregà, a l’han faje l’imposission ëd le man.

⁷La Paròla ‘d Nosgnor a seguitava a propaghesse⁷⁵ e ‘l nùmer dij dissépoj a chërsìa motobin an Gerusalem, e fin-a ‘n gran nùmer ëd sacerdot giudé a acetava⁷⁶ la fede.

Stevo a l’è arestà

⁸Ora Stevo, pien ëd fede e ‘d potensa, a fasìa ‘d gran miracoj e ‘d gran prodis an mes al pòpol. ⁹Ma cheidun ëd la Sinagoga dij S-ciav Liberà,

---

72 A j’era na discriminassion.

73 O “d’agiùt ai pòver”.

74 O “un prosélita”.

75 O “a chërsìa”.

76 O “a fasìa ubidiensa”.

coma ch’ a l’ era ciamà, a l’ é butasse a fé ‘ d discussion con chiel. Coj-lì a j’ ero ‘ d Giudé da Cirene, Lissandria, Cilicia e dla provincia dl’ Àsia. ¹⁰A podio nen contrarié⁷⁷ la saviëssa e lë Spirit ch’ a parlava pèr sò mojen.

¹¹Anlora a l’ han sobornà cheidun ch’ a disèissa: “I l’ oma sentilo bèstëmmié contra Mosé e contra Nosgnor”. ¹²Parèj a l’ han cissà na solevassion dël pòpol e la reassion dij notabij⁷⁸ e dij magister ëd la Lege e a l’ han falo aresté, e a l’ han ëmnalo dë ‘ dnans al Consej. ¹⁴Ambelelà a l’ han presentà dij testimòni fàuss ch’ a disìo: “St’ òm-sì a chita nen ëd fé ‘ d discors ch’ a son mach ëd bèstëmmie contra ‘ l Templi sant e contra la Lege. ¹⁵Nojàutri i l’ oma sentije dì che col Gesù ‘ d Nasareth a dësblerà ‘ l Templi e ch’ a cangerà le ordinanse ch’ a l’ ha dane Mosé!”.

¹⁶Coma tuti coj ch’ a l’ ero astà ant ël Consej a l’ avìo j’ euj fiss an sù Stevo, a l’ han vëddù soa facia splendrianta coma cola ‘ d n’ àngel.

7

Dëscors dë Stevo

¹Èl gran sacerdot a l’ ha dit: “È-lo vrità lòn ch’ a diso ‘ d ti?”.

²E Stevo a l’ ha rësponduje: “Mè frej e pare, scoteme bin: Nosgnor glorios a l’ é comparì a nostr pare Abraam, ch’ a vivìa an Mesopotàmia, anans ch’ a andèissa a sté a Caran. ³E a l’ ha dije: ‘Seurt da tò pais e da toa parentela, e ven al pais che mi it mostrerai⁷⁹’. ⁴A l’ é donca surtì dal pais dij Caldé e a l’ é andàit a sté a Caran⁸⁰; da lì, dòp che sò pare a l’ é mòrt, Nosgnor a l’ ha falo passé an cost pais-sì doa ch’ a stà adess⁸¹. ⁵Ma Nosgnor a l’ ha daje

---

77 O “arziste”.

78 O “dj’ ansian”.

79 Cfr. Génesi 12:1.

80 Cfr. Génesi 11:31.

81 Cfr. Génesi 2:4.

gnun-a ardità ambelessì, gnanca la larghèssa d'un pé 'd tèra, bin ch'a l'avèissa promèttuje 'd dèjne la proprietà e a soa dissendenza dòp ëd chiel, ant un temp ch'a l'avìa ancora nen ëd fiolansa⁸². ⁶Nosgnor a l'ha parlaje parèj: 'Toa dissendenza as fèrmerà quatsent agn ant na tèra forèstera e lì a saran fàit ës-ciav e a-j maltratan. ⁷Ma mi i farai giustissia contra la nassion ch'a l'avran servi, e a la fin a na seurtiran e am rendran soa adorassion an cost leugh-sì⁸³. ⁸Peui Nosgnor a l'ha daje a Abraam la sirconcision coma 'n segn d'Aleansa⁸⁴. Dòp ëd lòn Abraam a l'ha generà Isach⁸⁵, ch'a l'ha sogetalo a la sirconcision cand ch'a l'avìa eut di 'd vita. Isach a l'ha generà Giacòb; e Giacòb, a sò temp, ij dódes patriarca⁸⁶.

⁹Sti patriarca-sì a l'ero gelos ëd sò frel Giusèp⁸⁷, e a l'han vendulo coma nè s-ciav an Egit⁸⁸; ma Nosgnor a l'era con chiel⁸⁹ ¹⁰e a l'ha liberalo da tute soe aflission; e avend-lo ampinì 'd savièssa, a l'ha fàit che 'l Faraon, rè d'Egit, a l'avèissa an grinor, tant ch'a l'ha stabililo governorator d'Egit e 'd tuta la ca real⁹⁰. ¹¹Ora a l'é vnuje 'nt tut ël pais d'Egit e an Canaan, na granda famin-a. A j'era tanta 'd cola misèria che ij nòstri pare a podìo nen trové da mangé⁹¹. ¹²Ma cand che Giacòb a l'ha sentù ch'a j'era 'd gran an Egit, a l'ha mandaje për la prima vira ij nòstri antich a catene. ¹³La sconda vira Giusèp a l'é stàit arconossù dai sò frej, e la famija 'd Giusèp a l'é stàita presentà al Faraon⁹². ¹⁴Anlora Giusèp a l'ha mandà a ciamé Giacòb sò pare⁹³ e tuta soa famija, ch'a j'ero stantesinch pèrson-e⁹⁴. ¹⁵Giacòb,

---

82 Cfr. Génesi 12:7; 13:15; 15:18; 17:8.

83 7:6-7 cfr. Génesi 15:13-14.

84 Cfr. Génesi 17:10-14.

85 Cfr. Génesi 25:26.

86 Cfr. Génesi 29:31-35:18.

87 Cfr. Génesi 37:11.

88 Cfr. Génesi 37:28.

89 Cfr. Génesi 39:2,21.

90 Cfr. Génesi 41:39-41.

91 Cfr. Génesi 42:1-2.

92 Cfr. Génesi 45:1.

93 Cfr. Génesi 45:9-10; 17-18.

94 Cfr. Génesi 46:27.

donca, a l'è calà an Egit⁹⁵, e a l'è mòrt ansilà⁹⁶, chiel e ij nòstri antich. ¹⁶Ij sò còrp a son èstàit trasportà a Sichem, e butà 'nt la tomba che Abraam a l'avìa catà pèr motobin d'arzan dai fieuj ëd Hamor⁹⁷. ¹⁷Damentre ch'as avzinava 'l temp dël compiment ëd la promèssa che Nosgnor a l'avìa fàit a Abraam, an Egit ël pòpol a l'è chèrsù 'd nùmer.

¹⁸A l'è peui vnuje an Egit n'òutr rè ch'a l'avìa nen conossù Giusèp. ¹⁹Sto rè-sì, an dovrand d'astussie contra nòstra nassion, a l'ha maltratà ij nòstri antich fin-a da feje bandoné soe masnà pèrchè a meurièisso⁹⁸. ²⁰An col temp-lì a l'è nassuje Mosè, ch'a l'era motobin pressios a j'euje ëd Nosgnor. Sò pare e soa mare a l'han avune soen pèr tre mèis. ²¹Cand ch'a l'avìo da bandonelo, la fija dël Faraon a l'ha adotalo e a l'ha tratalo coma s'a fussa sò fieul⁹⁹. ²²Parèj a l'han faje scòla scond tuta la siensa dj'egissian e a l'è diventà potent tant an paròla che an assion. ²³Ma cand ch'a l'è rivà a l'età 'd quarant' agn, a l'è decidusse d'andé a fé vèsita ai sò frej israelita. ²⁴Vèddend un ëd lor ch'a-j fasìo tòrt, a l'ha dèsfendulo, e a l'ha vendicà col ch'a l'era stàit insultà, massand l'egissian. ²⁵Ora Mosè a chèrdia che ij sò frej a l'avrìo capì che Nosgnor a-j libererà pèr sò mojen, ma lor a l'han nen capìo. ²⁶E 'l di dòp, Mosé a l'è trovasse an mes ëd lor mentre ch'a ciacotavo e a l'avrìa vorsù buteje d'acòrdi. A l'ha dije: 'I seve frej, pèrchè iv feve 'd tòrt an tra 'd vojàutri?' ²⁷Ma col ch'a maltratava ij sò compagn, a l'ha arbutalo e a l'ha dije: 'Chi é-lo ch'a l'ha nominate cap o giùdes su 'd nojàutri?' ²⁸Veus-to masseme, coma ch'it l'has massà jer l'egissian?'. ²⁹Cand Mosè a l'ha sentì lòn, a l'è scapà via dal pais, e a l'ha vivù tanme 'n foresté 'nt ël pais ëd Midian, andoa ch'a l'ha avù peui dòl fieuj¹⁰⁰.

---

95 Cfr. Génesi 46:1-7.

96 Cfr. Génesi 49:33.

97 Cfr. Génesi 23:3-16; 33:19; 50:7-13; Giosuè 24:32.

98 Cfr. Surtìa 1:7-8.

99 Cfr. Surtìa 2:3-10.

100 7:23-29 cfr. Surtìa 2:11-15; Surtìa 18:3-4.

³⁰Cand ch'a son passà quarant' agn, ant èl desert d'aranda al Mont Sinai, l'àngel ëd Nosgnor a l'é comparije 'nt na fiama 'd feu ch'a l'era 'nt un busson. ³¹Cora che Mosè a l'ha vëddulo, a l'é restà stupì 'd cola vision; e coma ch'a s'avzinava pèr vardé lòn ch'a l'era, la vos ëd Nosgnor a l'é adressasse a chiel. ³²A l'ha dije: 'Mi i son èl Dé 'd tò pare, èl Dé d'Abraam, èl Dé d'Isach e 'ì Dé 'd Giacòb. E Mosè, ch'a tèrmolava tut, a s'ancalava gnanca a vardé lòn ch'a l'era. ³³Nosgnor a l'ha dije: 'Gavte le sàndole dai pé, pèrchè 'l leugh andova ch'it ses, a l'é na tèra sacrà. ³⁴I l'hai vëddù, i l'hai vëddù l'afflission ëd mè pòpol ch'a l'é an Egit. I l'hai senti soe plente, e i son calà giù pèr libereje. Donca, adess ven, it manderai an Egit¹⁰¹.

³⁵Col Mosè ch'a l'avìo arbutà, disand: 'Chi é-lo ch'a l'ha nominate cap o giùdes su 'd nojàutri?' a l'é col che Nosgnor a l'ha mandà pèr cap e liberator¹⁰² pèr èl mojen ëd l'àngel ch'a j'era comparije al busson. ³⁶A l'é col ch'a l'ha gavaje fòra, an fasand ëd miràcoj e 'd prodìs ant èl Mar Ross¹⁰³, e 'nt èl desert, durant quarant' agn¹⁰⁴. ³⁷A l'é col Mosè ch'a l'ha dije ai fieuj d'Israel: 'Nosgnor vòst Dé a farà nasse 'n profeta parèj ëd mi da 'n mes ai vòstri frej: scotelo¹⁰⁵! ³⁸A l'é col ch'a l'é stàit ant l'adunansa 'nt èl desert con l'àngel ch'a-j parlava an sël Mont Sinai, e ch'a l'é stàit ansema ai nòstri pare, e ch'a l'ha arseivù le paròle 'd vita pèr denje¹⁰⁶.

³⁹Contut, nòstri pare a son arfudasse dë scoté¹⁰⁷ Mosè, ma a l'han arbutalo, e a son tornà a voltesse con èl cheur anvers l'Egit. ⁴⁰A l'han dije a Aaron: 'Fane 'd divinità ch'a vado dë 'dnans ëd noi, pèrchè i savoma nen lòn ch'a sia rivaje a Mosè, ch'a l'ha mnane fòra dël pais d'Egit¹⁰⁸'. ⁴¹Parèj, an coj di

---

101 7:30-34 cfr. Surtìa 3:1-10.

102 O "salvator".

103 Cfr. Surtìa 14:21.

104 Cfr. Nùmer 14:33.

105 Cfr. Deuteronomi 8:15,18.

106 Cfr. Surtìa 19:1-20:17; Deuteronomi 5:1-33.

107 O "fé ubidiensa a Mosè".

108 Cfr. Surtìa 32:1.

lì a l’han fàit un vailèt, e a l’han smonuje ‘d sacrificissi a col idòl, e a son arlegrasse ‘d lòn ch’a l’avìo fàit con soe man¹⁰⁹.

⁴²A l’é ‘dcò pèr motiv èd lòn, che Nosgnor a l’ha viraje la schin-a e a l’ha bandonaje a l’adorassion èd le stèile dèl cel coma s’a fusso ‘d divinità! Ant èl liber dij profèta a l’é scrit: “Casà d’Israel! É-lo vera ch’i l’aveve smonume ‘d sacrificissi e d’oblassion durant quarant’ agn ant èl desert? ⁴³Nò, iv diso, i l’aveve trasportà vòstre divinità pagan-e - èl tabernacol èd Moloch, e la stèila ‘d vòstra divinità Remfan, ch’a son èd figure ch’i l’aveve fàit pèr adoreje; pèr motiv èd lòn i-j farai deporté dèdlà ‘d Babilònia¹¹⁰.

⁴⁴Èl tabèrnacol èd l’aleansa a l’é stàit con ij nòstri pare 'nt èl desert, coma ch’a l’avìa comandà col ch’a l’avìa dit a Mosè èd felo conform al model ch’a l’avìa veddù¹¹¹. ⁴⁵Nòstri antich, avend-lo arseivù, a l’han trasportalo sota la condussion èd Giosuè¹¹², ant èl pais ch’a l’era an possess èd le nassion che Nosgnor a l’ha scassà dè 'dnans a nòstri antich, fin-a ai di ‘d David; ⁴⁶ch’a l’ha trovà grassia dè 'dnans a Nosgnor e ch’a l’ha ciamà ‘d podèj fé un tabèrnacol al Dé ‘d Giacòb.

⁴⁷E Salomon a l’ha fabricaje na ca¹¹³. ⁴⁸Contut, èl Pì-Àut a stà nen èd ca an dij templi fàit pèr man d’òm, second èste paròle dèl profeta: ⁴⁹‘Èl cel a l’é mè tròno, e la tèra a l’é ‘l marciapé dij mè pè: Che ca a l’é mai cola ch’im podrìe fabriché - a dis Nosgnor - opura, andoa ch’a podria-lo esse ‘l leugh èd mè arpòs? ⁵⁰Mia man l’ha pa nen fàile tute cole còse-lì¹¹⁴? ⁵¹Gent teston-a ch’i seve! Vojàutri i seve ‘d pagan ant èl cheur e i seve ciòrgn a la vrità! Eve-ne sèmper da opon-e arsisensa a lè Spìrit Sant? I feve mach lòn ch’a l’han fàit ij vòstri antich¹¹⁵. ⁵²Dime ‘n pò ‘l nòm d’un profeta ch’i

---

109 Cfr. Surtia 32:2-6.

110 7:42-43 cfr. Amos 5:23-27.

111 Cfr. Surtia 25:9,40.

112 Cfr. Giosuè 3:14-17.

113 Cfr. 1 Re 6:1-38; 2 Crònache 3:1-17.

114 7:49-50 cfr. Isaia 66:1-2.

115 Cfr. Isaia 63:10.

vòstri pare a l’han nen falo massé! A l’han fin-a fàit massé coj ch’a l’han profetisà la vnùa dël Giust - ël Mëssià, col che adess i l’ave tradì e sassinà!⁵³Vojàutri ch’i l’ave arseivù la Lege pèr ël ministeri dj’àngej, e ch’i l’ave nen ëscotala!”.

La lapidassion dë Stevo

⁵⁴Cand ch’a l’han sentù tut lolì, a son anfiammasse ‘d rabia e a argrignavo ij dent contra ‘d chiel. ⁵⁵Stevo, nopà, ch’a l’era pien dë Spìrit Sant e ch’a l’avìa j’euja fissà al cel, a l’ha vëddù la glòria ‘d Nosgnor, e Gesù ch’a l’era a la drita ‘d Nosgnor. ⁵⁶“Vardé-là” a l’ha dit, “i vëddo ij cej duvert e ‘l Fieul ëd l’Òm ch’a stà a la drita ‘d Nosgnor!”. ⁵⁷Anlora, a son butasse a crijé fòrt, e a son stopasse j’orije, e tuti d’acòrdi, a son campassje adòss pèr ciapelo. ⁵⁸Parèj, avend-lo rablà fòra dla sità, a l’han comensà a tireje adòss ëd pere pèr masselo, e ij testimòni¹¹⁶ a l’han butà ij sò mantej ai pé d’un giovo, pèr nòm Sàul. ⁵⁹A seguitavo a tiré ‘d pere contra Stevo mentre che chiel a pregava e a disìa: “Signor Gesù! Arsèiv mè spìrit!”. ⁶⁰E, essend-se butasse an ginjon, a l’ha crijà a àuta vos: “Signor, daje pa la colpa dë sto pecà”. E dit lòn, a l’è andurmissè ‘nt la mòrt.

8

Sàul a pèrseguita la cesa

¹Ora Sàul a l’era un ëd coj ch’a l’avìo aprovà la mòrt dë Stevo. An col temp-lì a l’è ‘ncaminasse na granda pèrsecussion contra la cesa ch’a l’era a Gerusalem, e tuti, fòra che j’apòstoj, a son èstàit dësbèrgiàirà pèr ij teritòri dla Giudea e dla Samarià. ²D’òm divòt¹¹⁷ a l’han portà via ‘l còrp dë Stevo pèr sotrelo e a l’han fàit un grand deul pèr chiel. ³Ma Sàul a fasia ‘d ravagi

---

¹¹⁶ Scond la Lege dij Giudé, ij prim ch’a l’avìo da tireje adòss ëd pere a l’avìo da esse ij testimoni dël crimen.

¹¹⁷ O "timorà ‘d Dé”.

'nt la cesa. A intrava an tute le ca dij cristian e, an rabland pèr fòrsa òm e fomne, a-j fasìa buté an pèrzon¹¹⁸. ⁴Coj-lì, donca, ch'a l'ero stàit dèsbèrgiairà, a 'ndasìo dèdsà e dèdlà an nunsiant la Paròla¹¹⁹ 'd Nosgnor.

Flip a prédica an Samarià

⁵Flip, essend calà giù 'nt na sità dla Samarià, a l'ha predicaje 'l Crist¹²⁰. ⁶A-i era 'd sòlit na pien-a 'd gent ch'a dasìa da ment a lòn ch'a disìa Flip pèrchè a l'avìo l'anvìa dè scoté sò messaggi e 'd vèdde ij segn miracolos ch'a fasìa. ⁷Jè spirit maléfich a surtìo an crijand fòrt da tanti ch'a na j'ero ampossèssà e motobin èd paralitich e 'd sòp a son èstàit varì. ⁸Pèr càusa 'd lòn a-i é staje na granda gòj an cola sità.

⁹Ora a-i era prima 'nt la sità n'òm pèr nòm Simon ch'a praticava la magìa e ch'a fasìa sté a boca duverta 'l pòpol èd la Samarià. As fasìa passé pèr un grand pèrsonagi. ¹⁰Tuti, dai pì cit ai pì grand, a parlavo soens èd chiel e a disìo: "Col òm-lì a l'é la potensa 'd Dé ch'a l'é ciamà "la Granda". ¹¹A-i dasìo da ment pèrchè da longh a j'avìa sbalucaje con soe art màgiche. ¹²Ora, però, la gent a chèrdia pitòst a Flip, ch'a l'avìa nunsiaje la bon-a neuva dèl Règn èd Nosgnor e dèl nòm èd Gesù Crist e tanti a l'avìo fasse batesé, sia d'òm che 'd fomne. ¹³Fin-a col Simon a l'avìa chèrduje e, dòp d'esse stàit batesà 'dcò chiel, as bogiava pì nen da vzin a Flip, e, an vèddend ij gran prodìs e segn miracolos che Flip a fasìa, a l'era scasi fòra 'd chiel.

¹⁴Ora, cand che j'apòstoj ch'a l'ero a Gerusalem a l'han sentù che la Samarià a l'avìa 'rseivù la Paròla 'd Nosgnor, a l'han mandaje Pero e Gioann. ¹⁵A son andaje e a l'han pregà pèr ij Samaritan pèrchè a 'rseivèisso lè Spìrit Sant. ¹⁶An efet, lè Spìrit Sant a l'era 'ncora nen calà 'nsima a lor, ma a l'ero mach èstàit batesà 'nt èl nòm èd Gesù, èl Signor. ¹⁷Anlora Pero e

---

118 O "a consentìa a la mòrt èd Stevo", cfr. At 22:4-5; 26:9-11.

119 O "la bon-a neuva dla Paròla".

120 O "èl Mèssia".

Simon a l'han faje l'imposission ëd le man, e lor a l'han arseivù lë Spìrit Sant.¹⁸ Cand che Simon a l'ha vëddù che lë Spìrit Sant a l'era dàit pèr l'imposission ëd le man ëd j'apòstoj, a l'ha ufrìje d'arzan e a l'ha dije:¹⁹ "Deme 'dcò a mi col podèj, che a tuti coj ch'i-j imponrai le man a 'rsèivo lë Spìrit Sant!".²⁰ Ma Pero a l'ha dije: "Che tò dné a perissa con ti, da già ch'it l'has ëstimà che 'l don ëd Nosgnor a peussa esse catà a pèis d'argent!²¹ I l'oma pròpi nen da spartì con ti an cost afé"²¹ pèrchè toa disposission d'ànim a l'é tuta sbalià¹²².²² Arconòss, donca, tò pecà, cambia manera 'd pense¹²³ e prega Nosgnor: a peul esse che chiel a pèrdonrà toe intension¹²⁴.²³ I vëddo che ti 't ses pien ëd na gelosia amèra¹²⁵ e ch'it ses ancadnà da la gramissia".²⁴ Anlora Simon a l'ha rëspondù: "Preghé vojàutri Nosgnor pèr mi, pèrchè ch'am càpita nen ëd le còse ch'i l'eve dit".

²⁵ Pero e Gioann, donca, dòp d'avèj predicà e nunsia la Paròla dël Signor, an tornand a Gerusalem, a l'han nunsia la bon-a neuva an diverse borgià dij Samaritan.

Flip e l'eunuch ëd l'Etiòpia

²⁶ Peui n'àngel dël Signor a l'ha parlà a Flip disandje: "Àuss-te an pé e va 'nvers ël mesdi an sla stra ch'a cala da Gerusalem a Gaza, cola ch'a passa pèr un desert.²⁷ Anlora Flip a l'é 'ncaminass-ne. Arlongh la stra a l'ha 'ncontrà n'eunuch etiop, n'àuut fonsionari e tresoré 'd Candace, la regin-a dl'Etiopia. A l'era vnù an pelerinagi a Gerusalem²⁸ e adess as na tornava a soa ca. A l'era setà an sò biròcc e 'n camin ch'a lesìa a àuta vos dal liber dël profeta Isaìa.²⁹ Lë Spìrit a l'ha dit a Flip: "Fate anans e avzinte a col biròcc".³⁰ E Flip, essendje coruje davzin, a l'ha sentulo ch'a lesìa dal liber

---

121 O "Ti 't l'has gnun-a art né part an costa question" ["οὐκ ἔστιν σοι μέρος οὐδὲ κληῖρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ"], cfr.

<https://sites.google.com/site/tempodiriforma/articoli-1/atti-821>

122 O "tò cheur a l'é nen a pòst dèdnans a Dé".

123 O "pentite".

124 O "ël pensé 'd tò cheur".

125 O "pien ëd fel amèr".

dël profeta Isaia, e a l'ha dije: "Ma... capisses-to lòn ch'it lese?". ³¹E col-lì a l'ha replicà: "Ma com é-lo ch'i podrìo capilo, s'a-i é gnun ch'am na dà la spiegassion¹²⁶". ³²Ora, èl pass èd la Scritura ch'a lesìa a l'era sto-sì: "Tanme na feja portà al masel o tanme n'agnel mut dè 'dnans a col ch'a lo toson-a, chiel a l'ha nen dovertà la boca. ³³A l'é stàit umilià e a l'han nen faje giustissia. Chi é-lo ch'a conterà 'd sò dissendent? Pèrchè soa vita a l'é stàita portà via da la tèra¹²⁷". ³⁴Anlora l'eunuch a l'ha ciamà a Flip: "Dime: èd chi é-lo che 'l profeta a dis lòn? É-lo 'd chiel medésim, o 'd cheidun d'àutri?". ³⁵A l'é parèj che Flip, an prinsipiand da sto pass èd la Scritura, a l'ha nunsiaje la bon-a neuva 'd Gesù Crist.

³⁶Antant ch' a seguitavo an sla stra, a son rivà 'nt un leugh andoa ch'a j'era d'eva, e l'eunuch a la dije: "Varda là ch'a-i é d'eva. Còs é-lo ch'a podrìa fé ampediment a che mi i-i sia batesà?". ³⁷E Flip a l'ha dit: "Se ti 't chërde 'd tut tò cheur, it lo peude". E chiel a l'ha replicà: "Mi i chërdo che Gesù Crist a l'é 'l Fieul èd Nosgnor". ³⁸Anlora l'eunuch a l'ha fàit fèrmé 'l biròcc, a son calà tuti dòi nt l'eva e Flip a l'ha batesalo.

³⁹Cand ch'a son surtì da 'nt l'eva, lè Spìrit èd Nosgnor a l'ha portà via Flip, e l'eunuch a l'ha pì nen vèddulo, e tut alégher a l'ha seguità pèr soa stra.

⁴⁰Parèj Flip a l'é trovasse a Asdod. Da là a l'ha seguità fin-a a Cesarea, nunsiant la bon-a neuva pèr tute le borgià anté ch'a passava.

9

La conversion èd Sàul

¹Damentre Sàul, che dè mnasse 'd mòrt contra ij dissépoj dël Signor a l'era coma s'a-j respirèissa, a l'é andàit a trovè 'l gran sacerdot. ²A l'ha ciamaje

---

126 O "am fà da guida", "am lo mostra".

127 Cfr. Isaia 53:7-8.

ch'a-j dèissa 'd letre adressà a le sinagòghe 'd Damasch con l'arcesta 'd cooperassion pèr l'arest ëd qualsëssa partisan dla Via¹²⁸ [dij cristian] che lor a l'avèisso trovà. Sàul a vorìa ch'a fusso mnà stacà, tant d'òm che 'd fomne, a Gerusalem.

³Ora a l'é rivà che, antramente ch'as avzinava a Damasch, tut d'un colp na lus a l'é vnù dal cél parèj ëd na lòsna tut d'antorn ëd chiel. ⁴A l'ha fallo casché pèr tèra e a l'ha sentì na vos ch'a-j disìa: "Sàul, Sàul, pèr còs é-lo che ti t'ëm pèrséguite?"¹²⁹. ⁵E Sàul a l'a rësponduje: "Chi ses-to, Signor¹³⁰?", e la vos a l'ha replicà: "I son Gesù, col che ti t'pèrséguite!" ⁶Ma tirte sù e intra ant la sità: lì at sarà dit lòn ch'it l'has da fé". ⁷J'òm ch'a lo compagnavo a podìo gnanca pì parlé da la tèmna ch'a l'avìo, pèrchè a l'avìo bin sentì cola vos, ma vèddù gnun. ⁸Aussand-se da tèra e deurbend j'euj, a l'é ancorzusse ch'a podìa pì nen s-ciairé. Anlora ij sò compagn a l'han ëmnao pèr man fin-a a Damasch. ⁹A l'é restà là dël tut bòrgno pèr tre dì, senza mangé né bèive.

¹⁰Ora, a j'era a Damasch un dissépol dël Crist pèr nòm Anania. Ant na vision ël Signor a l'ha ciamalo: "Anania!", e chiel a-j rëspond: "I son sì, Signor". ¹¹E ìl Signor a l'ha dije: "Àuss-te e va ant la contrà ch'as ciama la Via Drita, e serca 'nt la ca 'd Giuda n'òm ch'i diso Sàul, ch'a l'é 'd Tarso e ch'a l'é 'n camin ch'a prega. ¹²Ora, chiel a l'ha vèddù an vision n'òm ch'as ciama Anania ch'a intrava e ch'a-j fasìa l'imposission ëd le man

---

128 Séntè o Via a l'é la manera che antlora as arfavo ai dissépoj ëd Gesù Crist, ij cristian.

129 Apress "pèrséguite" ël Textus Receptus a gionta: "A l'é dur pèr ti d'arvirete contra j'ujon. E chiel, tut tèrmoland e sbaruà, a l'ha dije: "Signor còsa veus-to ch'i fassa?". Gnun testimoni grech a buta ambelessì cole paròle. A son èstàite ciapà da 26:14 e 22:10 e as treuvo sì ant ij còdes dla Vulgata. Costa gionta a l'é peui stàita butà ant ël Textus Receptus cand che Erasmo a l'ha voltalo dal latin an grech e anfilalo an soa prima edission del Testament Neuv Grech (Basilea 1516).

130 Sàul a savìa nen se cola gran vos a vnissa da Dé o da n'angel, o chi ch'a l'era ch'a-j parlava. Tut lòn ch'a savìa a l'era che cola vos a l'era da na potensa dzoruman-a, da sì 'l motiv che chiel a-j s'adressa con ël termin "Signor". Sàul a conòssia né la person-a né la vos dël Crist.

pèrchè a arcuperèissa la vista”. ¹³E Anania a l’ha rësponduje: “I l’hai senti parlé da diversi ëd col òm, e dël mal ch’a l’ha fàit a tò pòpol sant ëd Gerusalem. ¹⁴A l’ha pien podèj dai gran sacerdot ëd porté via gropà tuti coj ch’a invòco tò nòm”. ¹⁵Ma Nosgnor a l’ha dije: “Vaje pura, pèrchè Sàul a l’è lè strument¹³¹ ch’i l’hai sernù pèr porté mè nòm dè 'dnans a le nassion e ai sò rè, e ai fieuj d’Israel. ¹⁶I-j mostrerai vaire ch’a l’avrà da patì pèr mè nòm”.

¹⁷Anania, donca, a l’è andass-ne e a l’è intrà ant la ca, a l’ha faje l’imposission dle man, e a l’ha dije: “Sàul, mè frel, ël Signor Gesù, ch’a l’è comparite ant la stra da doa ch’it ven-e, a l’ha mandame pèrchè ti ‘t peussa arcuperé la vista e sie ampini dlè Spirit Sant”. ¹⁸E sùbit a l’è cascaje dai sò euj coma dè scaje e an sël moment a l’ha arcuperà la vista. Peui a l’è aussasse e a l’è stàit batesà. ¹⁹Pi tard a l’ha mangià e a l’ha torna pijà le fòrse.

Sàul a prédica a Damasch

²⁰Sàul a l’è stàit cheich dî con ij dissépoj ch’a j’ero a Damasch. E tut sùbit a l’ha comensà a prediché ant le sinagòghe che ‘l Crist a l’era ‘l Fieul ëd Nosgnor. ²¹Tuti coj ch’a lo sentiò a l’ero scasi fòra ‘d lor, e a disìo: “È-lo nen chiel ch’a vorìa dèstruve a Gerusalem tuti coj ch’a invòco ‘l nòm dël Signor e ch’a l’è vnù sî a pòsta pèr ëmneje gropà ai gran sacerdot?”. ²²La predicassion ëd Sàul a vnìsìa sëmper ëd pì coragiosa¹³² e a confondìa ij Giudé ch’a stasìo a Damasch, dasand ëd preuve che Gesù a l’era ‘l Mëssia.

²³Ora, nen tant temp apress, ij Giudé a l’han conspirà ansema pèr felo meuire, ²⁴A goernavo le pòrte dla sità dî e neut pèr podèjlo ciapé e masselo, ma Sàul a l’è vnùit a savèj ëd cole insidie. ²⁵Anlora, ëd neut,

---

131 Let. “vas”.

132 O “a l’avìa sëmper pì ëd potensa”.

cheidun dj'àuutri dissépoj a l'han falo calé giù da la muraja andrinta a na gran cavagna¹³³.

Sàul a riva a Gerusalem

²⁶Cand che Sàul a l'é rivà a Gerusalem, a cercava d'ancontré ij dissépoj, ma tùit a l'avìo tèmma 'd chiel. Lor a vorìo nen chërdje che Sàul a fussa dventà përdabon un dissépol ëd Gesù. ²⁷Anlora Bàrnaba a l'ha mnalo a j'apòstoj e a l'ha contaje com a l'avìa vëddù pë strà 'l Signor ch'a l'avìa parlaje, e com ch'a l'avìa parlà franch a Damasch ant ël nòm ëd Gesù. ²⁸Parèj Sàul a l'é stàit con ij dissépoj, e a predicava con valentisa¹³⁴ an nòm dël Signor. ²⁹A parlava e a discutìa con ëd Giudé 'd lenga greca, ma lor a cercavo 'd felo massé. ³⁰Cora ch'ij frej a l'han savùlo, a l'han ëmnalo fin-a a Cesarea e a l'han mandalo a Tarso.

³¹La cesa a vivìa an pas pë tuta la Giudea, la Galilèa e la Samarià, a vnìa pì fòrta e ij chërdent a vivìo ant ël timor ëd Nosgnor e, con ël confòrt dlë Spirit Sant, a chërsìa 'dcò 'd nùmer.

Pero a varìss n'òm ch'a l'avìa na paralisià

³²A l'é rivà che, antramentre che Pero a passava da leugh a leugh, a l'é calà a fé visita ai mèmber dël pòpol sant ch'a stasìo a Lidda. ³³Ansili a l'ha trovà n'òm ch'as ciamava Enèa e che da eut agn a stasìa cogià përchè a l'avìa na paralisià. ³⁴Pero a l'ha dije: “Enèa, Gesù Crist at varìss. Àuss-te an pé e anròla toa steuja”, e 'd colp col òm a l'é tirasse an pé. ³⁵Tuti coj ch'a stasìo a Lidda e a Saron a l'han vëddulo e a son convertisse al Signor.

---

133 Cfr. 2 Corint 11:32-33.

134 O “sensa gena”.

Pero a fà artorné na fomna a la vita

³⁶Ora a j'era a Joppa na fomna ch'a l'era dissépola dël Signor e ch'as ciamava Tabita, ch'a veul dì an grech Dorcas¹³⁵. Costa fomna a fasìa motobin ëd bon-e euvre e 'd limòsne. ³⁷A l'é rivà an coj dì lì ch'a l'é vnù malàvia e a l'é mòrta. Cand ch'a l'han lavà sò còrp, a l'han butalo ant na stansia al prim pian ëd la ca.

³⁸Dal moment che Lidda a l'era davzin ëd Joppa, ij dissépoj a l'han savù che Pero a l'era a Lidda. Parèj a l'han mandà doi òm da chiel, pregandlo ch'a tardèissa nen d'andeje a trové. ³⁹Pero a l'é ausasse e a l'é venuss-ne con lor. Rivà ch'a l'é stàit, a l'han ëmnalo ant la stansia al prim pian. Tute le vidoe a son presentasse a chiel an piorand e a-j mostravo le veste e le vestimente ch'a fasìa Dorcas cand ch'a l'era ansema a loràutre. ⁴⁰Ma Pero, avendje fàit seurte tuti, a l'é butasse an ginojon e a l'ha pregà. Peui, virand-se vers ël còrp, a l'ha dit: "Tabita, àuss-te!" E Tabita a l'ha dovertà j'euj, a l'ha vëddù Pero e a l'é astasse. ⁴¹Pero a l'ha daje la man e a l'ha fàita sté drita; peui a l'hà ciamà le vidue e j'àutri mèmbër dël pòpol sant e a l'ha presentajla viva. ⁴²Lolì a l'é savusse për tut Joppa e diversi a l'han chërdù al Signor. ⁴³Pero a l'é peui restà vaire dì a Joppa ant la ca d'un tal Simon, n'afaitor.

10

Pero a va a trové Cornélio

¹A Cesarea a jë stasia n'ufissial ëd l'armada roman-a ch'as ciamava Cornélio. A l'era 'l comandant dël regiment dit itàlich. ²Cornélio a l'era n'òm divòt che, con tuta soa famija, a chërdìa 'nt ël Dé ùnich. A fasìa motobin ëd limòsne al pòpol dij Giudé e a pregava Nosgnor con costansa.

---

135 An nòstra lenga: Gasèla,

³Un di, a l'era apopré tre bòt dèl dòp-disné, a l'ha avù na vision anté ch'a l'ha vëddù n'àngel ëd Nosgnor ch'a vnìsìa anvers ëd chiel. L'àngel a l'ha dije: "Cornélio!". ⁴Cornélio a l'é sbaruvasse e, an vardand-lo fiss, a l'ha dije: "Còs' i é-lo Signor?". E l'àngel a l'ha replicà: "Toe orassion e toe limòsne a son montà dë 'dnans a Nosgnor tanme 'n sacrifici che chiel a l'ha acetà con piàsì. ⁵Adess, donca, manda 'd gent a Joppa pèr dì a n'òm ciamà Simon Pero 'd ven-e da ti. ⁶A stà con n'àutr Simon, n'afaitor, ch' a l'ha na ca davzin al mar".

⁷Cand che l'àngel a l'é andass-ne, Cornélio a l'ha ciamà dòì dij sò servitor e un soldà timorà 'd Nosgnor, un dij sò òm ëd fiusa. ⁸A l'ha contaje tut lòn ch'a l'era rivaje e a l'ha mandaje a Joppa. ⁹E 'l di apress, antramentre ch'a marciavo e ch'as avzinavo a la sità, Pero a l'é montà an sla trassa dla ca pèr preghé. A l'era apopré mesdì ¹⁰e a l'avìa fam. Antramente che coj ëd la ca a-j prontavo da mangé, a l'é cascà 'nt na trans, n'éstasi. ¹¹A l'ha vëddù 'l cel duvert e cheicòsa coma 'n gran' linseul sospèis pèr ij sò quatr canton e ch'a vnìsìa giù fin-a a toché téra. ¹²Col linseul a contnìa d'ògni sòrt ëd bestie, serp e ovej. ¹³Peui a l'ha sentù na vos ch'a-j disìa: "Pero, àuss-te, mass-je e mang-je". ¹⁴"Nò, Signor." a l'ha fortì Pero, "Im na pijeria bin guarda 'd felo. I l'hai mai mangià 'd lòn che nòstra lege a diciara ch'a l'é impur!". ¹⁵E la vos a l'ha torna dije: "Le còse che Nosgnor a l'ha purificà, tenje pa pèr impure". ¹⁶L'istessa vision a l'é stàita 'rpetùta tre vire, peui 'l linseul a l'é artirasse an cel. ¹⁷Pero a l'é stàit ëd lòn pitost antërdoà e as domandava còsa mai podrìa-lo significhé cola vision. A l'é 'ntlora che j'òm mandà da Cornélio, informand-se dla cà 'd Simon, a son rivà a la pòrta. ¹⁸A l'han ciamà a cheidun s'a j'alogiava ansilì un cert Simon ch'a-j disio Pero.

¹⁹Antant che Pero a pensava a soa vision, lë Spìrit a l'ha dije: "A son rivà tre òm ch'at serco. ²⁰Àuss-te, cala giù e vatne con lor senza fene dificoltà, sagrainte nen, pèrché a l'é mi ch'i l'hai mandaje!" ²¹Anlora Pero, essend calà giù vers la gent ch'a l'ero staje mandà da part ëd Cornélio, a l'ha dije: "I son col ch'i serche; pèr chè motiv seve-ne vnù?". ²²E a l'han dije: "I soma stàit mandà da Cornélio, n'ufissial roman. A l'é n'òm giust e timorà 'd Nosgnor, motobin apressià da tùit ij Giudé. N'àngel sant a l'ha comandaje

'd mandé a ciamete pèr ven-e a soa ca e sentite parlé 'd lòn ch'it nunsie".

²³Anlora Pero a l'ha faje intré e a l'ha ospitaje pèr la neut. Èl di dòp a l'é andass-ne ansem a lor, e cheidun dij frej ch'a-i era a Joppa a l'ha

compagnalo. ²⁴A l'indoman a son intrà an Cesarea. Ora, Cornélio a lo spetava e, pèr col rescontr, a l'avìa 'dcò ciamà ansema ij sò parent e amis.

²⁵E a l'é rivà che coma Pero a intrava 'nt la ca, Cornélio a l'é vnuje 'ncontra e, campand-se ai sò pé, a l'ha adoralo. ²⁶Ma Pero a l'ha falo aussé e a l'ha dije: "Levte sù, i son n'òm pròpi coma ch'it ses ti!".

10

Pero a va a trové Cornélio

¹A Cesarea a jë stasìa n'ufissial ëd l'armada roman-a ch'as ciamava Cornélio. A l'era 'l comandant dël regiment dit itàlich. ²Cornélio a l'era n'òm divòt che, con tuta soa famija, a chërdìa 'nt ël Dé ùnich. A fasìa motobin ëd limòsne al pòpol dij Giudé e a pregava Nosgnor con costansa.

³Un di, a l'era apopré tre bòt dël dòp-disné, a l'ha avù na vision anté ch'a l'ha vëddù n'àngel ëd Nosgnor ch'a vnissìa anvers ëd chiel. L'àngel a l'ha dije: "Cornélio!". ⁴Cornélio a l'é sbaruvasse e, an vardand-lo fiss, a l'ha dije: "Còs' i é-lo Signor?". E l'àngel a l'ha replicà: "Toe orassion e toe limòsne a son montà dè 'dnans a Nosgnor tanme 'n sacrifici che chiel a l'ha acetà con piasì. ⁵Adess, donca, manda 'd gent a Joppa pèr dì a n'òm ciamà Simon Pero 'd ven-e da ti. ⁶A stà con n'àutr Simon, n'afaitor, ch' a l'ha na ca davzin al mar".

⁷Cand che l'àngel a l'é andass-ne, Cornélio a l'ha ciamà dòi dij sò servitor e un soldà timorà 'd Nosgnor, un dij sò òm ëd fiusa. ⁸A l'ha contaje tut lòn ch'a l'era rivaje e a l'ha mandaje a Joppa. ⁹E 'l di apress, antramente ch'a marciavo e ch'as avzinavo a la sità, Pero a l'é montà an sla trassa dla ca pèr preghé. A l'era apopré mesdì ¹⁰e a l'avìa fam. Antramente che coj ëd la ca a-j prontavo da mangé, a l'é cascà 'nt na trans, n'estasi. ¹¹A l'ha vëddù 'l cel duvert e cheicòsa coma 'n gran' linseul sospèis pèr ij sò quatr canton e ch'a

vnisia giù fin-a a toché téra. ¹²Col linseul a contnìa d'ogni sòrt ëd bestie, serp e oseb. ¹³Peui a l'ha sentù na vos ch'a-j disìa: "Pero, àuss-te, mass-je e mang-je". ¹⁴"Nò, Signor." a l'ha fortù Pero, "Im na pijerìa bin guarda 'd felo. I l'hai mai mangià 'd lòn che nòstra lege a diciara ch'a l'é impur!". ¹⁵E la vos a l'ha torna dije: "Le còse che Nosgnor a l'ha purificà, tenje pa pèr impure". ¹⁶L'istessa vision a l'é stàita 'rpetù tre vire, peui 'l linseul a l'é artirasse an cel. ¹⁷Pero a l'é stàit ëd lòn pitost antërdoà e as domandava còsa mai podrìa-lo significhé cola vision. A l'é 'ntlora che j'òm mandà da Cornélio, informand-se dla cà 'd Simon, a son rivà a la pòrta. ¹⁸A l'han ciamà a cheidun s'a j'alogiava ansilì un cert Simon ch'a-j disio Pero.

¹⁹Antant che Pero a pensava a soa vision, lè Spìrit a l'ha dije: "A son rivà tre òm ch'at serco. ²⁰Àuss-te, cala giù e vatne con lor senza fene dificoltà, sagrainte nen, pèrché a l'é mi ch'i l'hai mandaje!" ²¹Anlora Pero, essend calà giù vers la gent ch'a l'ero staje mandà da part ëd Cornélio, a l'ha dije: "I son col ch'i serche; pèr chè motiv seve-ne vnù?". ²²E a l'han dije: "I soma stàit mandà da Cornélio, n'ufissial roman. A l'é n'òm giust e timorà 'd Nosgnor, motobin apressià da tuit ij Giudé. N'angel sant a l'ha comandaje 'd mandé a ciamete pèr ven-e a soa ca e sentite parlé 'd lòn ch'it nunsie". ²³Anlora Pero a l'ha faje intré e a l'ha ospitaje pèr la neuit. Èl di dòp a l'é andass-ne ansem a lor, e cheidun dij frej ch'a-i era a Joppa a l'ha compagnalo. ²⁴A l'indoman a son intrà an Cesarea. Ora, Cornélio a lo spetava e, pèr col rescontr, a l'avìa 'dcò ciamà ansema ij sò parent e amis. ²⁵E a l'é rivà che coma Pero a intrava 'nt la ca, Cornélio a l'é vnuye 'ncontra e, campand-se ai sò pé, a l'ha adoralo. ²⁶Ma Pero a l'ha falo aussé e a l'ha dije: "Levte sù, i son n'òm pròpi coma ch'it ses ti!".

²⁷Peui, parland con chiel, a l'é intrà e a l'ha trovà diverse d'àutre person-e ch'a j'ero lì radunà. ²⁸A l'ha dije: "I seve pro che, pèr nojàutri ebreo, second nòstra lege, a l'é nen consentì d'intré 'nt la ca 'd gent ch'a l'é nen ëd nòstra religion e d'avej 'd relassion con lor. Tutun, Nosgnor a l'ha mostrame ch'i l'oma nen da ten-e gnun-a pèrson-a pèr impura. ²⁹A l'é pèr lòn che sùbit ch'i l'ave mandame a ciamé, i son ëvnù senza fene dificoltà. Disme, donca, pèr ché motiv l'ave-ne mandame a ciamé?". ³⁰Anlora Cornélio a l'ha dije:

"A son èstàit quatr di a st'ora, ch'i j'ero a digiun, e ch'i fasio l'orassion ëd tre bòt ant mia cà. Pròpi an col moment là, a l'é rivà che n'òm a l'é presentasse dè 'dnans ëd mi con na vestimenta splendrienta. ³¹E a l'ha dime: 'Cornelio, toe orassion e toe limòsne a son montà dè 'dnans a Nosgnor tanme 'n sacrificissi che chiel a l'ha acetà con piasì. ³²Adess, donca, manda 'd gent a Joppa pèr dì a n'òm ciamà Simon Pero 'd ven-e da ti. Chiel a stà con n'àutr Simon, n'afaitor, ch' a l'ha na ca davzin al mar. Cand ch'a sarà vnù at parlerà'. ³³A l'é pèr lòn ch'i l'hai sùbit mandà da ti, e ti 't l'has fàit bin a ven-e. Ora, i soma tuti sì present dè 'dnans a Dé per sente tut lòn che Dé a l'ha comandate 'd dine".

³⁴Anlora Pero, an pijand la paròla, a l'ha dit: "An vrità i vèddo che Nosgnor a l'ha pèr dabon gnun riguard¹³⁶ ëd l'aparenza dle pèrson-e, ³⁵ma che an tute le nassion coj ch'a-j pòrto rispet¹³⁷ e ch'a fan lòn ch'a l'é giust¹³⁸, a-j son agradi. ³⁶A l'é lolì che Nosgnor a l'ha fàit savèj al pòpol¹³⁹ d'Israel, cand ch'a l'ha nunsia la pas pèr ël mojen ëd Gesù Crist, ch'a l'é 'l Signor ëd tuti. ³⁷I seve bin lòn ch'a l'é rivaje an tuta la Giudèa e ch'a l'é partì da la Galilèa, apress ëd ël batésim che Gioann a l'ha predicà, ³⁸a propòsit ëd Gesù 'd Nasarèt, che Nosgnor a l'ha consacrà¹⁴⁰ con lè Spirit Sant e 'd potensa, e ch'a l'é passà da 'n pòst a l'àutr an fasend dël bin e an varend tuti coj ch'a j'ero sota¹⁴¹ la potensa dël diav, pèrché Nosgnor a l'era con chiel. ³⁹Nojàutri i soma ij testimòni 'd tut lòn che Gesù a l'ha fàit, an Giudèa tanme a Gerusalem. A l'han falo meuire anciovand-lo a na cros. ⁴⁰Contut, Nosgnor a l'ha arsussitalo 'l ters di e a l'ha acordà ch'as manifestèissa, ⁴¹nen a tut ël pòpol, ma mach ai testimoni che pèr lòn chiel a l'avìa già da prima sernù, a nojàutri ij sò apòstoj, ch'i l'oma mangià e beivù ansema a chiel, dòp ch'a l'é stàit arsussità dai mòrt. ⁴²Gesù a l'ha

---

136 O "a fà nen ëd preferense" o "a pija 'n favor". Cfr. Deuteronomi 10:17.

137 O "ch'a l'han tèmma 'd Chiel".

138 Ò "ch'a pràtico la giustissia".

139 Let. "aj fieuj".

140 O "onzù".

141 O "suget".

comandane ‘d prediché al pòpol e d’atesté che a l’è chiel ch’a l’è destinà da Nosgnor a esse ‘l Giùdes dij viv e dij mòrt. ⁴³Tùit ij profeta a-j rendo testimoniansa che chicassìa a chërd an chiel a 'rsèiv èl pèrdon dij pecà grassie a sò nòm".

Dij pagan a arseivo lë Spìrit Sant

⁴⁴Antant che Pero a parlava, a l’è rivà che le Spìrit Sant a l’è calà giù an su tuti coj ch’a scotavo col mësaggi¹⁴². ⁴⁵Ij chërdent giudé ch’a l’ero venù con Pero a son èstupisse che ‘l don ëd lë Spìrit Sant a fussa dàit ëdcò a ‘d gent ch’a fà nen part dël pòpol ëd Nosgnor¹⁴³, ⁴⁶përchè lor a parlavo an d’altre lenghe e a laudavo Nosgnor. Anlora Pero a l’ha fortì: ⁴⁷"Chi é-lo ch’a podrìa dije contra che costi-sì, ch’a l’han arseivù lë Spìrit Sant parèj ëd nojàutri, a sio batesà con d’eva?". ⁴⁸Pero a l’ha donca comandà ch’a fusso batesà ‘nt èl nòm dël Signor. Cornélio a l’ha peui pregaje dè sté con lor ancora vaire di.

11

Pero a dà na spiegassion ëd soa condòta

¹Ora j’apòstoj e ij frej ch’a j’ero an Giudèa a l’han sentì che ‘dcò dij pagan a l’avìo arseivù la paròla ‘d Nosgnor. ²Cand che Pero a l’è stàit d’artorn a Gerusalem, ij chërdent giudé¹⁴⁴ a l’han trovaje da dè. ³A-j disìo: “Ti ‘t ses andàit ant la ca ‘d gent ch’a l’ha nen la circoncision e tl’has mangià ansem a lor”.

---

142 O "la Paròla".

143 O "a dij Gentij".

144 O "coj dla circoncision".

⁴Anlora Pero a l'é butasse a dèspiegheje pèr órdin lòn ch'a j'era capitaje e a l'ha dije: ⁵"I j'ero an preghiera ant la sità 'd Joppa e i son cascà ant na trans, n'éstasi. A l'é 'ntlora ch'i l'hai vèddù ch'a vnìsia giù dal cel cheicòsa tanme 'n linseul gropà ai sò quatr canton, e a l'é vnume davzin. ⁶I l'hai vardà bin e a j'era là 'ndrinta d'anima a quatr pé, èd bestie sarvaje, èd serp e dj'osej dèl cel. ⁷I l'hai èdcò sentù na vos ch'am disìa: 'Pero, àuss-te, massa cole bestie-lì e mangje!'. ⁸E i l'hai rësponduje: "Im na pijerìa bin varda 'd felo, Signor, pèrchè gnente ch'a sìa proibì da nòstra lege o d'antamnà a l'é mai intrà an mìa boca". ⁹E la vos a l'ha ancora rëspondume dal cel: "Dis nen ch'a l'é antamnà lòn che Nosgnor a lo stima pur¹⁴⁵". ¹⁰Lolì a l'é fasse fin-a a tre vire, e peui tute cole ròbe a son èstàite artirà su al cel. ¹¹Anlora, ant col istess moment, a son presentasse a la ca dova ch'i j'ero tre òm. ¹²Lè Spirit Sant a l'ha dime che mi i andèissa ansem a lor, senza fene dificoltà. A l'han compagne 'dcò sti ses frej cristian e i soma intrà ant la cà dl'òm ch'a l'avìa mandaje. ¹³A l'ha contame com a l'avìa vèddù ant soa ca n'àngel ch'a l'era presentasse a chiel e ch'a l'avìa dije: 'Manda 'd gent a Joppa, e fa vnì Simon, ch'a-i diso Pero, ¹⁴ch'at porterà 'n messagi pèr la salvèssa 'd ti e 'd tuta toa famija'.

¹⁵Cand ch'i l'hai avù comensà a parlé, lè Spirit Sant a l'é calà dzura 'd lor tanme a l'era 'dcò calà dzura 'd nojàutri al prinsipi. ¹⁶Anlora i son arcordame 'd cola paròla 'd Nosgnor e com a l'avìa dit: 'Gioann a l'ha batesà d'eva, ma vojàutri i sareve batesà dlè Spirit Sant¹⁴⁶. ¹⁷Donca, dagià che Nosgnor a l'ha acordaje 'n don parèj èd col ch'a l'ha dàit a nojàutri ch'i l'oma chèrdù al Signor Gesù Crist, chi é-lo ch'i son mi, ch'i podèisso fé oposission a Nosgnor?"

¹⁸Anlora, avend sentù lòn, a son pasiasse e a l'han dàit glòria a Nosgnor. A l'han dit: "Donca Nosgnor a l'ha fàit èdcò a dij pagàn la grassia dèl pentiment ch'a pòrta a la vita eterna".

---

145 O "a l'ha purificalo".

146 Cfr. At 1:5.

La cesa d'Antiòchia 'd Siria

¹⁹Ora, pèr lòn ch'a l'ha da fé con coj ch'a j'ero stàit dësbergiairà pèr càusa dla pèrsecussion ch'a l'era stàita cissà a l'ocasion ëd Stevo, a son rivà fin-a an Fenìcia, an Cipro e a Antiòchia, senza nunsìé la Paròla 'd Nosgnor a gnun d'àutri che ai Giudé¹⁴⁷. ²⁰Ma a l'é stàine cheidun ch'a l'era andàit a Antiòchia da Cipro e da Cirene ch'a l'ha comensà a nunsìé la bon-a neuva 'd Gesù, ël Signor, ëdcò ai grech¹⁴⁸. ²¹La potensa¹⁴⁹ 'd Nosgnor a l'era con lor, e 'n gran nùmer ëd pèrson-e a l'han chërdù e a son ëstàite convertije a Nosgnor.

²²E la vos a l'é vnujne a j'orìe dla cesa ch'a l'era a Gerusalem e, pèr consequensa, a l'han mandaje a Antiòchia Bàrnaba. ²³Cand ch'a l'é rivaje e a l'ha vëddù ij frut dla grassia 'd Nosgnor, a l'é arlegrass-ne e a l'ha esortà tuti dë sté tacà a Nosgnor con tut ël cheur¹⁵⁰, ²⁴Bàrnaba a l'era n'òm da bin, pien dë Spirit Sant e 'd fede. E 'n gran nùmer ëd pèrson-e a son unisse a Nosgnor.

²⁵Peui Bàrnaba a l'é andass-ne a Tarso pèr sèrché Sàul. ²⁶Cand ch'a l'ha trovalo, a l'ha mnalo a Antiòchia, e a l'é rivà che, durant n'ann tut antreggh Bàrnaba e Sàul a son restà a Antiòchia con cola cesa, e a l'han dotrinà motobin ëd gent. A l'é stàit a Antiòchia che pèr la prima vòta ij dissépoj ëd Gesù a son ëstàit ciamà ij Cristian.

²⁷Durant col temp-lì chèich profeta a son calà da Gerusalem a Antiòchia.

²⁸Un ëd lor, pèr nòm Àgabo¹⁵¹, a l'é aussasse an pé ant na riunion e, cissà da lë Spirit, a l'ha comensà a nunsìé che na gran famin-a a dovìa rivé pèr

---

147 Cfr. At 8:1-4.

148 O "ai pagàn".

149 O "la man".

150 Con determinassion, senza tëmma.

151 Cfr. At. 21:10.

tut l'imperi¹⁵². An efet, la famin-a a l'é rivaje al temp dl'imperator Clàudi.
²⁹Anlora ij dissépoj cristian, ognidun second lòn ch'a podìa, a son determinasse 'd mandé d'agiùt ai frej ch'a stasiò ant la Giudèa.³⁰A l'han fàit parèj an fidand ij sò don a Bàrnaba e Sàul pèrchè a-j portèisso a j'ansian¹⁵³ ëd la cesa 'd Gerusalem.

12

Giacò massà e Pero butà an pèrzon

¹An col istess temp, ël rè Eròd a l'avìa fàit aresté vaire cristian con l'intension ëd anandié na pèrsecussion contra la cesa. ²A l'avìa 'dcò fàit tajé la testa¹⁵⁴ a Giacò, frel ëd Gioann. ³Rendend-se cont che tut lolì a-j piasìa ai Giudé, a l'avìa fàit ciapé 'dcò Pero durant le selebrassion ëd la Pasca¹⁵⁵. ⁴A l'avìa peui falo buté an pèrzon dasend-lo an guerna a quatr ësquadre 'd soldà, con ël propòsit ëd portelo a un giudissi pùblich cora che la Pasca a fussa terminà. ⁵Damentre che Pero a l'era guernà ant la pèrzon, la comunità cristian-a¹⁵⁶ a pregava fòrt pèr chiel.

⁶La neuit anans che Eròd a l'avrìa falo seurte pèr ël giudissi, Pero a durmìa an mes a dòì soldà, stacà con doe caden-e, e le guardie ch'a l'ero dè 'dnans a la pòrta a guernavo la pèrzon. ⁷A l'improvista a l'é rivà n'àngel ëd Nosgnor e ant la pèrzon a l'é fasse fòrt ciàir. L'àngel a l'ha sopatà Pero e a l'ha dèsvijalo. A l'ha dije: "Àuss-te an pressa!" e le caden-e ch'a l'avìa a son cascaje dai pols. ⁸Peui l'àngel a l'ha dije: "Causs-te le sàndole e prontète pèr parte" e chiel a l'ha falo. Peui a l'ha dije: "Adess tirte adòss ël mantel e venme dapress!". ⁹Anlora Pero a l'é seurti fòra e a-j andasià

---

152 O "pèr tut ël mond".

153 Ai cap.

154 O "a l'ha fàit meuire con la spa".

155 O "ant ij dì dij pan sena alvà", o "dla Festa dle Frascà. Cfr. Surtìa 12:1-27.

156 O "la cesa".

dapress. Për tut èl temp, contut, Pero a pensava ch’as tratèissa ‘d na vision, d’un seugn, e pa nen cheicòsa ch’a-j capitèissa pèrdabon. ¹⁰Cand ch’a l’han passà la prima e la sconda guardia, a son rivà a la pòrta ‘d fer da ‘ndoa ch’as andasìa a la sità, e cola pòrta a l’è deurbisse a lor daspèrchila. Parèj, a son ancaminasse pèr na contrà, e tòst l’àngel a l’ha chitalo.

¹¹Anlora Pero a l’è arpijasse e a l’ha dit: “A l’è pròpi vera! Nosgnor a l’ha mandà sò àngel ch’a l’ha liberame da la man d’Eròd e da tut lòn che ij cap¹⁵⁷ dij Giudé a l’avìo sperà ‘d feme”.

¹²Cand ch’a l’è rendusse cont èd la situassion, Pero a l’è andass-ne a la ca ‘d Marià, mare ‘d Gioann, conossù con lè stranòm èd March. Ambelelà diversi a-i ero radunasse e a fasìo d’orassion. ¹³Cand ch’a l’ha avù tambussà a la pòrta dla cort, na serva ch’as ciamava Ròda a l’è andàita a ciamé ch’i ch’a fussa. ¹⁴Cand ch’a l’ha arconossù la vos èd Pero, pèr la gòj a l’ha gnanca dovertaje la pòrta, ma a l’è butasse a core fin-a ant la ca, e a l’ha nunsia che Pero a l’era dè ‘dnans a la pòrta an sla stra. ¹⁵J’àutri a l’han dije: “Ti ‘t ses fòla!”, ma chila a ansistia ch’a l’era propi parèj. E lor a replicavo: “A l’ha da esse sò àngel”.

¹⁶Ma Pero a seguitava a tambussé, e, a la fin, cand ch’a l’han dovertaje, a l’han vèddulo, e a son restane motobin èsbèrlondì. ¹⁷E chiel, avendje fàit segn con la man ch’as na stèisso chiet, a l’ha contaje coma Nosgnor a l’avìa falo seurte da la pèrzon, e a l’ha dije: “Felo savèj a Giaco e ai frej”. Peui Pero a l’è seurti e a l’è andass-ne ant n’àutr leugh.

¹⁸Cand ch’a l’è fasse dì, a l’è staje na confusion granda an tra ij soldà sù lòn ch’a n’era stàit èd Pero. ¹⁹Parèj, Eròd, avendlo fàit serché e trovandlo nen, dòp d’avèj fàit antèroghé le guardie a l’ha faje condané a mòrt. Pì tard Eròd a l’è calà da la Giudea a Cesarea andoa ch’a l’è stass-ne pèr un pò ‘d temp.

---

157 O “èl pòpol dij Giudé”.

La mòrt d'Eròd

²⁰Ora, Eròd a l'avìa 'l progèt ed fé guera contra coj ed Tiro e 'd Sidon. Dàit che, tutun, coste sità a dipendìo dal pais d'Eròd pèr soa sossistensa 'd lor, a l'han decidù 'd presentesse ansema dè 'dnans a Eròd. Ij delegà a l'han vanià l'apògg ed Blasto, ciambèrlan dèl rè e a l'han ciamaje al rè na solussion d'amicissia. ²¹Ant èl dì convnù, Eròd, vestì dla vestimenta regal, a l'è astasse an sèl tròno e a-j adressava 'n discors. ²²Èl pòpol a l'aclamava an crijand: "Cola lì a l'é la vos d'un dio, e pa nen d'un òm!". ²³E tut sùbit n'àngel ed Nosgnor a l'ha frapalo¹⁵⁸ pèrchè ch'a l'avìa nen dàit glòria a Nosgnor, a l'é stàit rusià dai verm e a l'é spirà.

²⁴Ma la Paròla 'd Nosgnor a fasià 'd progress e a sè spantiava. ²⁵Bàrnaba e Sàul, cand ch'a l'han peui compì soa mission ed lor, a son tornass-ne a Gerusalem, avend èdcò pijà ansema a lor Gioann, col ch'a l'era conossù con lè stranòm ed March

13

La mission ed Bàrnaba e Sàul

¹Ora, a-i era ant la cesa ch'a l'era a Antiochia ed profeta e 'd magister: Bàrnaba, Simeon (ch'a l'era ciamà 'l Nèir), Lucio 'd Cirene, Manaèn (ch'a l'era stàit educà a la cort con èl tetarca Eròd), e Sàul. ²Na vira, durant un sèrvissi religios¹⁵⁹, lè Spirit Sant a l'ha dit: "Consacreme¹⁶⁰ Bàrnaba e Sàul e comissioneje a l'euvra ch'i l'hai ciamaje a fé". ³Anlora, apress d'avèj digiunà e pregà, a l'han faje l'imposission ed le man e a l'han lassaje parte.

---

158 O "ferilo a mòrt", "colpì con na maladià".

159 O "Damentre ch'a sèrvìo Nosgnor".

160 O "Buté da part pèr mi".

Bàrnaba e Sàul a Cipro

⁴Loràutri, donch, mandà da lè Spirit Sant, a son calà an Selèucia, e da lì a l’han navigà fin-a a l’isola ‘d Cipro. ⁵Cand ch’a son rivà a Salamin-a, a l’han nunsia la paròla ‘d Nosgnor ant le sinagòghe dij Giudé. Con lor a l’avio ‘dcò Gioann March pèr giuteje.

⁶Peui, avend travèrsà l’isola fin-a a Pafo, a l’han trovà ansilì nē stròlogh giudé, un profeta fàuss ch’as ciamava Bar-jesus. ⁷A fasia part dèl grup ëd pèrson-e ch’a stasio dantorn al procònsol Sergi Pàul, ch’a l’era n’òm sensà. Èl procònsol a l’ha fàit ciamé Bàrnaba e Sàul pèrchè ch’a vorìa sente da lor la Paròla ‘d Nosgnor. ⁸Elima, lè strologh (ch’a l’era sò nòm voltà an grech), a fasia ‘d resistensa contra ‘d lor pèrchè ch’a l’avria nen vorsù ch’èl procònsol a chèrdèissa a lòn che Bàrnaba e Sàul a disìo.

⁹Anlora Sàul, conossù ‘dcò coma Pàul, pien dè Spirit Sant, a l’ha fissà j’eu j an slè strologh e a l’ha dije: ¹⁰“Ti, fieul dèl diav! Ti, òm pien d’ogni sòrt ëd tromparia e d’astussia! Ti, èl nemis ëd tut lòn ch’a l’è bon! Chiteras-to mai ëd pèrverte ij senté ‘d Nosgnor, ch’a son drit? ¹¹Ch’it sàpie che la man ëd Nosgnor a va tombete adòss, e ti ‘t saras bòrgno senza podèj ès-ciairé la lus dèl sol pèr chèich temp. Anlora, tut sùbit, dè scurità e ‘d top a son tombaje adòss, e virandse da tute le part, a cercava cheidun ch’a lo mnèissa pèr man. ¹²Parèj èl procònsol, cand ch’a l’ha vèddù lòn ch’a l’era rivà, a l’ha chèrdù, pien d’amirassion pèr la dotrin-a ‘d Nosgnor.

Pàul e Bàrnaba a Antiòchia ‘d Pisidia

¹³Pàul e ij sò sòcio a son ambarcasse a Pafo e a son andàit vers Perga, sità ‘d Panfilia, ma Gioann March, essend-se artirà d’ansem a lor, a l’è tornass-ne a Gerusalem. ¹⁴Loràutri a l’han seguità sò viage ‘d lor e a son rivà a Antiòchia, sità ‘d Pisidia. Ansilà, ant un dì ‘d Saba, a son intrà ant la sinagòga e a son astassje. ¹⁵Apress ëd la letura dla Lege e dij profeta, ij cap dla sinagòga a l’han mandaje a dì: “Frej! S’a-i é da part vòstra na chèica paròla d’esortassion pèr èl pòpol, disla pura”.

¹⁶Anlora Pàul a l'é ausasse e avend fàit segn ch'a tuti a restèisso chiet, a l'ha dit: "Gent d'Israel, e vojàutri ch'i chërde ant èl Dé ùnich¹⁶¹, sté a sente lòn ch'iv dirai: ¹⁷"Èl Dé 'd ès pòpol Israel a l'ha sernù nòstri antich¹⁶² e a l'ha fane 'n gran pòpol. Cand ch'a vivìo coma dè strangé ant èl pais d'Egit¹⁶³, Nosgnor a l'ha faje seurte¹⁶⁴ da lì con la fòrsa 'd sò brass. 18Durant quarant' agn Nosgnor a l'ha avune soen ant èl desert¹⁶⁵. ¹⁹E apress d'avèj dësblà set nassion¹⁶⁶ ant la tèra 'd Canaan, a l'ha dàit èsta tèra a Israel coma soa ardità¹⁶⁷. ²⁰Tut sossì a l'é durà quatr sent e cinquanta agn. Apress èd lòn, a l'ha daje 'd giùdes¹⁶⁸ fin-a al temp dèl profeta Samuel¹⁶⁹. ²¹Peui a l'han ciamà 'd podèj avèj un rè¹⁷⁰, e Nosgnor a l'ha daje Sàul¹⁷¹, fieul èd Chis, n'òm èd la tribù 'd Biniamin; e a son passaje quarant' agn. ²²Nosgnor, contut a l'ha gavaje Sàul¹⁷² e a l'ha fàit che David a dventèissa sò rè. A sò rësguard Nosgnor a l'ha rendune testimoniansa cand ch'a l'ha dit: "I l'hai trovà David, fieul èd Jessé, n'òm èscond mè cheur, ch'a farà tuta mia volontà¹⁷³". ²³A l'é stàit da soa dissendensa¹⁷⁴ che Nosgnor, èscond soa promèssa, a l'ha dàit a Israel un Salvator, ch'a l'é Gesù. ²⁴Anans che chiel a rivèissa, Gioann a l'ha predicà a tut èl pòpol d'Israel un batèsim èd pentiment¹⁷⁵. ²⁵Gioann, coma ch'a terminava sò

---

161 O "...e vojàutri ch'i l'eve timor èd Nosgnor": Pàul a l'era adressasse parèj ai prosèlit, gent ch'a l'era convertisse dal paganèsim a la fej d'Israel.

162 O "nòstri pare".

163 Cfr. Surtìa 1:7.

164 Cfr. Surtìa 12:51.

165 Cfr. Numer 14:34; Deuteronòmi 1:31.

166 Cfr. Deuteronòmi 7:1.

167 Cfr. Giosué 14:1.

168 Cfr. Giudes 2:16.

169 Cfr. 1 Samuel 3:20.

170 Cfr. 1 Samuel 8:5.

171 Cfr. 1 Samuel 10:21.

172 Cfr. 1 Samuel 13:14.

173 Cfr. 1 Samuel 16:12; Salm 89:20.

174 "smens".

175 O "conversion". Cfr. March 1:4; Luca 3:3.

ministeri¹⁷⁶, a disìa: “Mi i son pa col che vojàutri i pense¹⁷⁷. Apres ëd mi a ven col ch’i na son gnanca degn ëd dësgrupeje le liasse dle sandole¹⁷⁸.”

²⁶Mè frej! Fieuj ëd la dissendenza d’Abraham e tuti vojàutri ch’i chërde an l’ùnich Dé! A l’è a nojàutri ch’as adressa costa paròla ‘d salvassion.

²⁷J’abitant ëd Gerusalem e ij sò dirigit a l’han nen savulo arconòsse Gesù coma col ch’ij profeta a l’avìo parlane. Al opòst, a l’han condanalo e, an fasenda parèj, a l’ha compì le paròle dij profeta ch’as lesò tuit ij Saba.

²⁸Bin ch’a trovèisso gnente an chiel da felo condané a mòrt, a l’han pregà Pilàt ëd felo meuire¹⁷⁹.

²⁹Dòp ch’a l’han avù compì tute le còse ch’a l’ero stàite scrite ‘d chiel, a l’han levalo da la cros e a l’han posalo ant un sepolcr¹⁸⁰. ³⁰Ma Nosgnor a l’ha arsussitalo dai mòrt, ³¹e a l’è stàit vëddù¹⁸¹ për diversi dì da coj ch’a l’ero montà 'nsem a chiel da la Galilea a Gerusalem. A son lor ij sò testimòni dè 'dnans al pòpol. ³²A l’è parèj che nojàutri i vnoma a nunsieve la bon-a neuva che Nosgnor a l’avìa promëttù ai nòstri antich¹⁸² ³³e che ora chiel, arsussitanda Gesù, a l’ha compì për nojàutri, ch’i soma ij sò dissident ëd lor. Sossì a l’è lòn che lë scond salm a dis ëd Gesù: “Ti ‘t ses mè fieul, ancheuj i son dventà tò Pare¹⁸³”, ³⁴përchè Nosgnor a l’avìa promëttù d’arsussitelo dai mòrt lassand nen che sò còrp as corompèssa ant la tomba. A l’ha dilo an ësta manera: “Iv darai le benedission sacrà ch’i l’hai promëttù a David¹⁸⁴”. ³⁵Ant n’àutr salm tut sossì a l’è ‘dcò dëspiegà: “It lasserai nen che tò sant a vëdda la corussion¹⁸⁵. ³⁶Sto-sì a l’è nen

---

176 “carièra”.

177 Cfr. Gioann 1:20.

178 Cfr. Maté 3:11; March 1:7; Luca 3:16; Gioann 1:27.

179 Cfr. Maté 27:22-23; March 15:13-14; Luca 23:21-23; Gioann 19:15.

180 Cfr. Maté 27:57-61; March 15:42-47; Luca 23:50-56; Gioann 19:38-42.

181 Cfr. At 1:3.

182 O “pare”.

183 Cfr. Salm 2:7.

184 Cfr. Isaia 55:3.

185 Cfr. Salm 16:10.

n'arferiment a David, pèrchè apress che David a l'ha compì la volontà 'd Nosgnor an soa generassion, chiel a l'é bin mòrt e a l'é stàit sotrà con ij sò antich, e sò còrp a l'é corompusse. ³⁷Nò, lolì as arferiss a cheidun d'àutr - cheidun che Nosgnor a l'ha arsussità e che sò còrp a l'é nen corompusse.

³⁸Mè frej! Steme bin a sente! Nojàutri i soma sì pèr proclamé che grassie a chiel, Gesù, a l'é nunsiaive 'l pèrdon dij vòstri peccà, ³⁹e che tuti coj ch'a chërdo an chiel a son giustificà pèr ël mojen ëd chiel, ëd tut lòn ch'i l'eve nen podù esse giustificà pèr la Lege ëd Mosè. ⁴⁰Pijeve donca guarda ch'av riva pa lòn ch'a l'é dit ant ij profeta: ⁴¹'Vardé, vojàutri sbefiard, stupive e andé an malora¹⁸⁶! Pèrchè i son an camin a fé cheicòsa, an vòst temp, ch'i la chèrdrie nen gnanca se cheidun av la contèissa¹⁸⁷!'".

⁴²Damentre che Pàul e Bàrnaba a seurtìo da la sinagòga, la gent a-j pregava che 'l Saba ch'a sarìa vnù lor a tornèisso parleje 'd cole ròbe-lì.

⁴³Cand l'adunansa a l'é separasse, tanti Giudé e prosélit ch'adoravo 'l Dé ùnich, a son andaje dapress a Pàul e Bàrnaba, e lor a l'han parlaje e esortaje a seguité a fidesse ant la grassia 'd Nosgnor.

Pàul a pija la decision d'adressesse ai pagan

⁴⁴Èl Saba ch'a l'é vnù, scasi tuta la sità a l'era radunasse pèr ëscoté la paròla 'd Nosgnor. ⁴⁵A-i ero 'd giudé, contut, che, an vèddand tuta cola gent, a son dventane gelos e a contradisìo fin-a con d'ofèise lòn ch'a disìa Pàul. ⁴⁶Anlora Pàul e Bàrnaba, avend pijà coragi, a l'han dije: "A l'era nòst dover ch'i adressèisso prima a vojàutri la Paròla 'd Nosgnor, ma dagià ch'i l'arfude e ch'a l'é ciàir ch'i l'eve gnun-a anvìa dla vita eterna, a l'é ai pagan¹⁸⁸ che da ora anans is adresseroma. ⁴⁷Pèrchè Nosgnor a l'ha

---

186 Cfr. Salm 16.10.

187 Cfr. Abacuch 1:5.

188 O "a d'àutre nassion", "ai Gentij".

comandanlo parèj: 'I l'hai stabilite pèr esse 'l ciàir ëd le nassion, pèr porté la salvassion fin-a ai confin ëd la tèra¹⁸⁹'.

⁴⁸Cand ch'a l'han senti loli, ij pagan a son motobin arlegrass-ne e a l'han ringrassià Nosgnor¹⁹⁰ pèr ël mëssagi ch'a l'avìa mandaje. Parèj, tuti coj ch'a l'ero destinà¹⁹¹ a la vita eterna a son convertisse a la fede¹⁹² ⁴⁹e la paròla 'd Nosgnor a së spantiava pèr tuta cola region.

⁵⁰Ma ij Giudé a l'han ansigà 'd fomne divòte ch'a l'avìo d'influenza e ij cap ëd la sità a cissé na pèrsecussion contra Pàul e Bàrnaba tant da feje scassé da sò teritori 'd lor. ⁵¹Parèj, Pàul e Bàrnaba a l'han sopatà contra 'd lor la póer dij sò pé¹⁹³ (coma 'n segn ëd protesta) e a son venuss-ne a Iconia. ⁵²Ij chërdent¹⁹⁴ a l'ero pien ëd goj e dë Spirit Sant.

14

Pàul e Bàrnaba a Icònia

¹L'istess a l'é capitaje a Icònia, Pàul e Bàrnaba a son intrà ant la sinagòga dij Giudé e a l'han predicaje 'd tal manera che na gran quantità d Giudé e 'd grech a son convertisse a la fede¹⁹⁵. ²Tutun, ij Giudé ch'a j'ero nen convertisse a l'han ansigà ij pagan e a n'han anvelenaje la ment[2] contra ij frej. ³Malgré tut lòn, Pàul e Bàrnaba a son fèrmasse lì ampess, parland dësgagià e con ardiëssa pèr ël Signor. Nosgnor a confermava la paròla 'd soa grassia che lor a predicavo acordandje 'd fé 'd miracoj e 'd prodìs. ⁴Ma la gent ëd la sità a l'era dividusse: j'un a l'ero da la part dij Giudé, e

---

189 Cfr. Isaia 42:6; 49:6.

190 O "a l'han glorificà Nosgnor", "a l'han daje glòria".

191 O "ch'a l'ero sernù".

192 O "a son dventà dij chërdent".

193 Cfr. Maté 10:14; March 6:11; Luca 9:5; 10:11.

194 O "ij chërdent".

195 O "a son dventà 'd chërdent".

j'àuutri da la part dj'apòstoj. ⁵Com a sarìa fasse na solevassion tant dij pagan che dij Giudé con ij sò dirigent pèr fé 'd mal a j'apòstoj e masseje a prassà, ⁶cand che Pàul e Bàrnaba a l'han savulo, a son èscapass-ne ant la Licaònia, ant le sità 'd Listra, Derbe e an cola region-lì. ⁷Edcò ansilà a l'han nunsiaje la bon-a neuva.

Pàul e Bàrnaba a Listra

⁸Ora, a-i era a Listra n'òm ch'a l'era stropià da la nassensa e ch'a podìa nen dovré ij sò pé; parèj a l'avìa mai marcià. ⁹A l'era astà e a stasia a sente Pàul ch'a predicava. Pàul a lo beicava e a l'é rendusse cont che col òm a l'avìa 'd fede pèr esse varì. ¹⁰Anlora Pàul a l'ha dije a àuta vos: "Àuss-te sù drit an pé!". Col òm a l'é aussasse fasand un sàut e a l'é butasse a marcé. ¹¹La gent ch'a l'era lì radunà, cand ch'a l'han vèddù lòn che Pàul a l'avìa fàit, a son butasse a crijé ant la lenga dla Licaònia: "Sti sì a son èd dio an forma uman-a!". ¹²A disìo che Barnaba a l'era Giòve, e Pàul Mercuri, pèrché a l'era chiel ch'a-j parlava. ¹³A l'é fin-a rivaje che 'l sacerdot dël templi 'd Giòve, ch'a-i era pròpi fòra dla sità, a l'é presentasse a le pòrte dla sità companià da motobin èd gent con èd vailèt e 'd ghirlande, pèr smonje 'd sacrifici. ¹⁴Cand che j'apòstoj Bàrnaba e Pàul a l'han savù lòn, a l'han s-ciancasse le vestimente da lè sburdiment e a son campasse an mes a la furfa an crijand: ¹⁵"Lòn chi feve mai! Nojàutri i soma dj'òm tanme vojàutri! I soma vnù pèr nunsieve la bon-a neuva ch'i l'abie da convertive da cole divinità fàusse al Dé ch'a viv, col ch'a l'ha fàit èl cél, la tèra, èl mar e tute le còse ch'a-i son. ¹⁶Chiel, ant le generassion passà, a l'ha pèrmèttù che tute le nassion a marcèisso ant ij sò senté 'd lor, ¹⁷bin ch'a sia nen lassasse senza testimoniansa. A l'ha fave dël bin dasend-ve 'd pieuva dal cél, dè stagion drue, procurand-ve an bondansa da mangé e ampinienda 'd contentèssa ij vòst cheur". ¹⁸Fin-a disand cole còse-lì, a pen-a ch'a podìo impedije al pòpol dè smon-je 'd sacrifici.

¹⁹Anlora a son rivà chèich Giudé da Antiòchia e da Icònia e a son riussì a vaniesse la gent an sò favor tant ch'a l'han lapidà Pàul e a l'han rablalo

fòra dla sità chërdend ch’a fussa mòrt. ²⁰Ma cand che ij dissépoj a son radunasse d’antorn ëd chiel, Pàul a l’è aussasse an pé e a l’è torna intrà ant la sità. L’indoman, contut, a l’è andass-ne con Bàrnaba a Derbe.

Artorn a Antiòchia ‘d Siria

²¹Dòp ch’a l’han nunsia la bon-a neuva a la sità ‘d Derbe e d’avèje fàit motobin ëd dissépoj, Pàul e Bàrnaba a son tornà a Listra, a Icònia e a Antiòchia ‘d Pisìdia. ²²A l’han fait coragi ai dissépoj e a l’han esortaje a ten-e dur ant la fede. A-j disìo: “Për intré ant ël Regn ëd Nosgnor a-i é da passé për motobin ëd tribulassion”. ²³Pàul e Bàrnaba, peui, për la presidensa ‘d ciaschëdun-a cesa a l’han nominaje dj’ansian e, apress d’avèj fàit ëd preghiere compagnà ‘d digiun, a l’han arcomandaje al Signor, col ch’a l’avìo fidass-ne¹⁹⁶. ²⁴Peui, avend travèrsà la Pisidia a son rivà an Panfilia. ²⁵A Perga a l’han nunsiaje la paròla, peui a son calà a Attalìa. ²⁶Da lì a l’han navigà fin-a a Antiòchia, ël leugh da ‘ndoa ch’a j’ero partì. Ambelelà ij chërdent a l’avìo fidaje a la grassia ‘d Nosgnor përchè lor a compisso l’euvra ch’a l’avìo da fé. ²⁷Cand ch’a son rivaje, a l’han radunà la comunità cristian-a e a l’han contaje tut lòn che Nosgnor a l’avìa fàit për ël mojen ëd lor dòi e coma ch’a l’avìa dovertà ai pagan la pòrta dla fede. ²⁸A son peui fërmasse ansilì për ampess ansema ai dissépoj.

15

Ël concili ‘d Gerusalem

¹Damentre che Pàul e Bàrnaba a j’ero a Antiòchia, cheidun ch’a l’era calà da la Giudea a ‘ndotrinava ij cristian¹⁹⁷ parèj: “S’iv feve nen sirconcide conform a la Lege ‘d Mosè, i peude nen esse salvà”. ²Pàul e Bàrnaba a

---

196 O “chërduje”.

197 Let. “ij frej”, coj ch’a j’ero stàit convertì a Crist e ch’a vnìo dal paganésim.

j'ero nen d'acòrdi con lolì e a-j fasìo n'oposission fòrta. Anlora la cesa¹⁹⁸ a l'ha pijà la decision ëd mandé Pàul e Bàrnaba a Gerusalem, compagnà da chèich d'àutri chërdent dël leugh, pèr traté 'd costa chestion con j'apòstoj e j'ansian¹⁹⁹. ³Cola comunità cristian-a²⁰⁰, donca, a l'ha mandà 'd delegà a Gerusalem, e, ant ël viage, lor a son fèrmasse a trovè ij cristian dla Fenicia e dla Samaria, e a l'han contaje dla conversion ëd tanti pagan. Lolì a dasìa granda gòj ai chërdent. ⁴Cand ch'a son rivà a Gerusalem, a son èstàit arseivù da la cesa antrega, comprèis j'apòstoj e da j'ansian, e a l'han contaje tute le còse che Nosgnor a l'avìa fàit per sò mojen ëd lor. ⁵Contut, cheidun dij cristian ch'a l'avìo fàit part dël grup dij Farisé, a son aussasse disand con insistensa che ij convertì dal paganésim a l'avrio bin da sugetesse a la sirconcision e a tut lòn ch'a stabiliss la Lege 'd Mosè.

⁶Anlora j'apostoj e j'ansian ëd la comunità a son radunasse pèr esaminé costa chestion. ⁷Apress d'un gran debat, Pero a l'é aussasse e a l'ha dije: "Mè frej! Vojàutri i seve che a l'é da vàire che Nosgnor a l'ha sernume da an tra 'd vojàutri pèrché 'dcò ij pagan a scotèisso pèr mia boca la paròla dl'evangeli e a-j chërdèisso. ⁸Nosgnor a conòss ij cheur ëd la gent, e a l'ha confirmà che coj ch'a ven-o a la fede da j'àutre gent, chiel a j'aceta bin coma ch'a son, dasandje lè Spirit Sant l'istess che a nojàutri²⁰¹. ⁹Nosgnor a l'ha fàit gnun-a diferensa an tra noi e lor pèrchè chiel a l'ha purificà ij sò cheur ëd lor pèr ël mojen ëd la fede. ¹⁰Ora, donca, pèrchè voleve-ne buté a la preuva Nosgnor, volenda impon-e ai dissépoj un giov che nì nòstri antich nì nojàutri i l'oma avù la fòrsa 'd porté? ¹¹Bin al contrari, i chërdoma che tant nojàutri che lor, i soma salvà mach pèr ël mojen ëd la grassia 'd Gesù, ël Signor".

---

198 La comunità cristian-a d'Antiòchia.

199 Coj ch'a l'avìo la presidensa dla comunità cristian-a 'd Gerusalem.

200 Lét. "la cesa".

201 Cfr. At 2:4

¹²Anlora tuta l'adunansa a l'é stass-ne chieta e a scotava Bàrnaba e Pàul ch'a contavo che 'd prodis e che 'd maravije Nosgnor a l'avìa fàit pèr èl mojen èd lor an tra ij pagan.

¹³Cand ch'a l'han terminà 'd parlé, Giaco a l'ha pijà la paròla e a l'ha dit: "Mè frej! Steme a sente! ¹⁴Simon a l'ha contà coma Nosgnor a l'ha, fin-a dal prinsipi, pijà 'd mira d'arsèive da 'n tra le nassion pagan-e un pòpol ch'a pòrta sò nòm. ¹⁵Costa conversion èd pagan a l'é pròpi lòn che ij profeta a l'avìo preanunsià. An efet a l'é scrit: ¹⁶Apress èd lòn i artornerai e butrai torna an pé 'l tabernacol èd David, ch'a l'é tombà; i farai la riparassion èd soe ruin-e e i lo ristabilirai, ¹⁷pèrché tuti j'àuutri, comprèis ij pagan, a serco Nosgnor - tuti coj ch'i l'hai ciamà pèrch'a sio ij mè²⁰². Lollì a lo dis Nosgnor, ¹⁸ch'a l'ha fàit conòsse coste ròbe da sèmper"²⁰³. ¶⁹A l'é pèr lòn ch'i son èd l'avis ch'i l'oma nen da buté d'antrap èdnans ai pagan ch'as convertò a Nosgnor. ²⁰I l'oma mach da scrivje e da dije ch'as astnisso da la carn smonù a d'idoj²⁰⁴, da l'imoralità sessual²⁰⁵, dal mangé 'd carn èd bestie strangolà e dal mangé 'd sangh²⁰⁶. ²¹Sossì a l'é pèrchè ch'a-i é, fin da l'antichità, an minca sità, èd gent ch'a lo prédica, da già ch'a lo lesò ant le sinagòghe minca d'è 'd Saba".

²²Anlora a l'é smijaje bon a j'apòstoj e a j'ansian, con tuta la cesa, èd mandé a Antiòchia, ansem a Pàul e Bàrnaba, dj'òm sernù da 'n tra 'd lor; ch'a son Giuda, ch'a-j diso 'dcò Barsabba, e Sila, ch'a j'ero ij dirigent èd la comunità cristian-a. ²³Sta-sì a l'é la litra ch'a l'han portà con lor:

"J'apòstoj, j'ansian ch'a l'han la presidensa dla cesa 'd Gerusalem, ij vòstri frej, a saluto ij frej ch'a son nen dij Giudé e ch'a stan a Antiòchia, Siria e Cilicia. ²⁴I l'oma savù che cheidun èd nojàutri - senza nòstra

---

202 O "pèrchè a pòrto mè nòm".

203 15:16-18 cfr. Amos 9:11-12.

204 Cfr. Surtia 34:15-17.

205 O "fornicassion". Cfr. Levìtich 18:6-23.

206 Cfr. Levìtich 17:10-16.

autorissassion - a l'è vnù pèr conturbeve con soe opinion e butand an agitassion vòstre ànime. ²⁵Pèr lòn i l'oma pijà a l'unanimità la decision èd mandeve 'd nòstri rapresentant ufissiaj ansema ai nòstri stimà Bàrnaba e Pàul, ²⁶ch'a l'han dedicà soa vita 'd lor a la càusa dèl nòm èd Nosgnor Gesù Crist. ²⁷I l'oma donca mandave Giuda e Sila, ch'av faran sente 'd pèrson-a²⁰⁷ l'istesse ròbe ch'iv disoma nojàutri pèr èscrit. ²⁸Lè Spirit Sant e nojàutri i l'oma decidù èd nen buté an sù vojàutri èd pèis pì gross che ste còse-sì ch'a son necessarie: ²⁹visadì, ch'iv astnisse da la carn sacrificà a d'idolj, dal mangé 'd sangh, dal mangé 'd bestie strangolà e da l'immoralità sessual. I fareve bin a pijeve guarda da tut sossì. Sté bin!”.

³⁰Donca, dòp avèj pijà congé, a son èvnù a Antiòchia e, avend radunà la cesa, a l'han consegnà la litra. ³¹Cand ch'a l'han lesula, a son motobin arlegrass-ne e na son èstàit ancoragià.

³²Giuda e Sila, ch'a j'ero 'dcò lor èd profeta, a esortavo ij frej con diversi discors, pèr deje d'ancoragement e 'd rinforsé soa fede 'd lor. ³³Dòp esse stàit lì chèich temp, a son èstàit mandà andaré a la cesa 'd Gerusalem con na benedission èd pas. [³⁴ Ma a l'è smijaje bon a Sila 'd resté lì.] ³⁵Pàul e Bàrnaba a son èdcò restà a Antiòchia, an dotrinand e nunsiant la bon-a neuva dla paròla 'd Nosgnor.

Pàul e Bàrnaba as separo

³⁶Chèich dì dòp, Pàul a l'ha dit a Bàrnaba: “Andoma a fé visita ai frej èd minca sità andoa ch'i l'oma na vira nunsia la paròla 'd Nosgnor e vèddoma coma ch'a stan. ³⁷Bàrnaba a l'era d'acòrdi con lòn e a vorìa pijesse ansema 'dcò Gioann March. ³⁸Pàul, contut, a jè smijava nen rasonèivol che col ch'a l'era separasse da lor fin-a da la Panfilia²⁰⁸, e ch'a

---

207 O “èd boca”.

208 Cfr. At 13:13.

l'era nen andàit ansema a lor pèr col'euvra ansilì, as giontèissa a loràutri.
³⁹Da lì a l'é nassuje na fòrta tension an tra 'd lor, ch'a l'ha fàit ch'a son separasse l'un da l'àutr. A l'é parèj che Bàrnaba, pijand-se March, a l'é ambarcasse pèr andé a Cipro. ⁴⁰Pàul, pèr soa part, a l'ha sernù Sila coma sò compagn, e a l'é partù da lì, dòp esse stàit arcomandà dai frej a la grassia 'd Nosgnor. ⁴¹A l'ha travèrsà, parèj, la Siria e la Cilicia rinforsanda le comunità cristian-e ch'a-i ero.

16

Pàul a pija Timòt pèr compagn

¹Peui Pàul a l'é rivà a Derbe e a Listra, anté ch'a j'era un dissépol ch'as ciamava Timòt, fieul ëd na fomna giudèa convertìa a la fede, ma d'un pare grech. ²Timòt a l'era motobin ëstimà dai frej cristian ch'a j'ero a Listra e a Iconia. ³Parèj, Pàul a l'ha vorsù ch'a-j andèissa ansema. A l'ha pijalo donca con chiel, e, anans ëd parte, a l'ha sogetalo a la sirconcision pèr deferensa dj'ebreo ch'a j'ero an col pòst-lì, pèrchè as savìa che sò pare a l'era grech. ⁴Peui lor a andasìo da sità a sità e a mostravo ai chèrdent cristian a tense a le decision²⁰⁹ che j'apòstoij e j'ansian a Gerusalem a l'avìo pijà. ⁵Parèj, le cese a l'ero fortificà ant la fede e minca dì a chèrsìo 'd nùmer.

Pàul a l'é ciamà an Macedònia

⁶Apress, Pàul e Sila a l'han travèrsà la Frigia e 'l pais ëd la Galàsia, pèrchè lè Spirit Sant a l'avìa antèrdìje 'd nunsìé la Paròla ant la provinsa dl'Asia pèr col temp lì. ⁷Parèj a son rivà an Mìsia e a l'avìo l'intension d'andé an Bitìnia, ma lè Spirit Sant a l'ha pèrmetujlo pa. ⁸Pèr consequensa, passand pèr la Mìsia, a son calà a Tròade. ⁹Ambelelà Pàul a l'a avù 'd neuit na

---

209 O "decret".

vision ëd n'òm ëd la Macedònia ch'a l'é presentasse dë 'dnans ëd chiel e a l'ha pregalo disandje: “Ven an Macedònia e giutne”. ¹⁰Për motiv ëd cola vision i l'oma pijà la decision ëd parte sùbit për la Macedònia, përsuas che Nosgnor an ciamava a prediché la Bon-a Neuva ambelelà.

La conversion ëd Lidia

¹¹Parèj, essend partì da Tròade, i soma andàit drit a Samotràcia, e l'indoman a Neàpolis. ¹²Da lì i soma rivà a Filippi, ch'a l'é na colònia roman-a, sità dël prim dipartiment dla Macedònia, andoa ch' I l'oma passaje vaire dì ¹³Un dì ch'a l'era 'd Saba i soma sortì da la sità e i soma andàit nen tant da leugn an sla riva d'un fium, andoa ch'i figuravo d'essje un leugh ëd preghiera. I soma ansetasse e i l'oma parlà con le fomne ch'a l'ero radunasse lì për l'ocasion. ¹⁴An tra 'd lor a j'era na fomna për nòm Lidia, marcanda 'd pòrpora, ch'a l'era dla sità 'd Tiàtira. Lidia già adorava 'l Dé ùnich. Anlora Nosgnor a l'ha dovertaje 'l cheur përché a fèissa atension a lòn ch'a disìa Pàul. ¹⁵E apress d'avèj arseivù 'l batèsim, chila e tuta soa famija, a l'ha invitane a sté a soa ca, disand: “S'i chërde ch'i soma përdabon dij chërdent ant ël Signor, intré an mia ca e steje”, e a l'ha tant fane insistensa ch'i l'oma acetà.

Pàul e Sila ampërzonà a Filippi

¹⁶Ora a l'é rivà che, damentre ch'i andasìo al leugh ëd la preghiera, a n'é vnuje ancontra na serva ch'a l'era ampossessà da në spirit ch'a la fasìa strologhé e ch'a disìo ch'a l'era lë spirit ëd Piton. Për lòn ch'a disìa, cola fomna a fasìa fé 'dij grand guadagn ai sò padron. ¹⁷A l'é capità che chila as tnisìa sèmpër daré a Pàul e a nojàutri, e, crijand a disìa: “Sti òm-sì a son ij sërvent dël Dé pì-àut e av nunsio coma ch'i peude esse salvà^{210!}”. ¹⁸E a l'ha fàit lòn për vaire dì. A la fin Pàul, che lolì a-j dasìa pitòst fastidi, a l'é

---

210 O “ël senté dla salvëssa”.

virasse e a l’ha dije a lè spirit: “It comando an nòm ëd Gesù Crist, ëd seurte da sta fija”, e tut sùbit lè spirit a l’è seurtine.

¹⁹Ij padron ëd cola serva, an vèdend che la speransa ‘d fé ‘d guadagn a l’era andass-ne, a l’han pijà Pàul e Sila e a l’han rablaje ant la piassa pùblica dè ‘dnans ai magistrà. ²⁰E a l’han presentaje ai governorator, disand: “Costi-sì a son dj’ebreo ch’a veulo buté sot-dzora nòstra sità, ²¹pèrché a mostro ‘d costume che a nojàutri chi soma ‘d roman, a l’è nen consentì né d’aceté né ‘d seguité!”.

²²Èdcò ‘l pòpol a l’è solevasse contra ‘d lor e ij governorator, avendje fàit scianché le vestimente, a l’han comandà ch’a fusso foatà. ²³E dòp d’avèje dàit vaire foatà, a l’han butaje an pèrzon, dasandje ordin al consergi ëd goerneje al secur. ²⁴Èl consergi, con n’òrdin parèj, a l’ha butaje al fond ëd la pèrzon, e a l’ha strenzuje ij pé ant ij sèp.

²⁵Ora, sù la mesaneuit, Pàul e Sila a pregavo, cantand ëd làude a Nosgnor, ëd manera ch’ij pèrzoné a-j sentiò. ²⁶E tut d’an colp a l’è fasse un grand taramòt, tal che le fondamente dla pèrzon a son socrolà, e su ‘l moment tute le pòrte a son deurbisse, e le cadèn-e ‘d tuti a son dèstacasse. ²⁷Sù lòn, èl consergi a l’è dèsvijasse e, an vèdend le pòrte dla pèrzon doverte, a l’ha tirà fòra soa spa e a vorìa massesse, chèrdand ch’ij pèrzoné a-j fusso scapaje. ²⁸Ma Pàul a l’ha crijà fòrt disand: “Fate gnun mal, pèrché i soma tuti ansissì. ²⁹Anlora, avend ciamà ‘d ciàir, èl consergi a l’è corù andrinta e, tut tèrmoland, a l’è campasse ai pé ‘d Pàul e Sila. ³⁰E avendje mnà fòra, a l’ha dije: “Monsù, còsa venta-lo ch’i fasa pr’ esse salv?”.

³¹Lor a l’han dije: “Chèrdje al Signor Gesù Crist, e ‘t saras salv, ti e tuta toa famija²¹¹!”. ³²E a l’han nunsiaje la Paròla ‘d Nosgnor, a chiel e a tuti coj ch’a j’ero an soa ca. ³³Pròpi anlora, ant èl pì bel mes ëd la neuit, èl consergi a l’ha lavaje soe piaghe ‘d lor e, sùbit dòp, a l’è stàit batesà

---

211 Let. “toa ca”.

ansema a tuti coj ëd soa ca. ³⁴Peui a l'ha portaje andrinta da chiel, e a l'ha servije da mangé, e a l'é arlegrasse pèrché ansema a tuta soa gent a l'avìa chërdù a Nosgnor.

³⁵L'ora ch'a l'é stàit dì, ij governorator a l'han mandà dj'ussié pèr dije: "Lassa pura andé liber cola gent lì". ³⁶E 'l consergi a l'ha riferì cole paròle a Pàul: "Ij governorator a l'han mandà dì ch'iv lassèissa andé. Seurte donca adess, e andevne an pas".

³⁷Ma Pàul a l'ha dije a j'ussié: "Apress d'avèjne foetà an pùblich, senza gnanca n'aparensa d'un process, nojàutri ch'i soma dij roman, a l'han butane an pèrzon, adess i-j na campe fòra an segret? Che manere ch'a son coste? A l'ha nen d'andé parèj: ch'a ven-o lor medésim a butene an libertà". ³⁸J'ussié a l'han arferì cole paròle ai governorator, che, avend sentì ch'a j'ero 'd roman, a l'han avune tëmma. ³⁹Anlora ij governorator a son vnù a la pèrzon ëd person-a, a l'han ciamaje scusa 'd lòn ch'a l'avìo faje; peui, avendje butà an libertà, a l'han suplicaje ch'as n'andèisso via da cola sità. ⁴⁰Pàul e Sila, anlora, essend sortì da la pèrzon e a son andàit a ca 'd Lidia. Lì a son ancontrasse con ij chërdent e a l'han ancoragiae ancora na vira. Peui a son partiss-ne.

17

Pàul e Sila a Tessalònica

¹Peui, apress d'avèj travèrsà Anfipoli e Apòllonia, a son rivà a Tessalònica, andoa ch'a-i era na sinagòga dj'ebreo. ²Pàul, conform a soa costuma, a l'é andàie e, durant tre Saba, a-i fasìa dij rasonament basà an sle Scritture ³pèr èspieghéje e provéje ch'a l'era necessari che 'l Crist a patièissa e ch'a arsussitèissa daj mòrt. A-j disìa: "Cost Gesù, ch'iv proclamo, a l'é 'l

Crist²¹²”. ⁴Cheidun ëd lor a son përsuadusse ch’a l’è parèj e a son giontasse a Pàul e Sila ansema na bela partìa dij grech ch’a l’ero divòt al Dé d’Israel e vaire fomne ‘d famije asià. ⁵Ij Giudé, nopà, a son vnù anvidios, parèj ch’a l’han antropà²¹³ vaire d’ fagnan da la gent ch’a-i era al marcà e a l’han butà ansema na furfa pèr fé ‘d rabel an sità. A l’han tacà la cà ‘d Giason²¹⁴ an serca ‘d Pàul e Sila pèr ëmneje a fòrsa dè 'dnas a la ciambrea dij sitadin. ⁶Nopà, a l’han nen trovaje là, anlora a l’han rablà Giason e chèich frej dè 'dnans ai governorator dla sità an crijand: “Costa gent, ch’a l’ha già bolversà²¹⁵ ël mond antreggh, a son ëdcò vnù ‘mbelessì, ⁷e Giason a l’ha arsevùje an soa cà! A van tùit contra le crije dl’imperador²¹⁶ e a diso ch’ a-i-é n’ àutr re ch’as ciama Gesù!”.

⁸Parèj ch’a l’han butà an agitassion²¹⁷ ël pòpol e ij governorator ëd la sità ch’a sentìo cole còse-lì. ⁹Ma, dòp d’avèj arseivù na caussion da Giason e da j’ àutri, a l’han lassaje ‘ndé.

Pàul e Sila a Berèa

¹⁰Ij frej cristian a l’han peuj mandà fòra Pàul e Sila pèr andé a Berèa. Cand ch’a son rivaie, a son intrà ant la sinagòga dj’ebreo. ¹¹Ora, sti-sì a j’ero mej dispòst a ‘mprende²¹⁸ che coj ëd Tessalònica, pèrchè volenté a arsevìo la Paròla, ma a vardavo ‘dcò bin²¹⁹ le Scritture tùit ij dì pèr controlé che le còse a fusso prope com a-j lo disìo. ¹²A l’è pèr lòn che vaire ‘d lor a l’han chërdù, ansema a ‘d fomne greche ‘d distinsion e d’òm an nùmer passàbil grand. ¹³Cand che però j’ebreo ‘d Tessalònica a l’han savù che la Paròla ‘d

---

212 Èl Mëssia, ël Salvar che j’ebreo a speto.

213 Èdcò: “rabastà”.

214 Andoa ch’as samblavo ij cristian.

215 O: “butà an sconquass”.

216 Let. “èd César”.

217 O “an confusion”, o “a l’han sollevà”.

218 O “a son dimostrasse pì generos”, o “a l’avìo la ment pì duverta”.

219 O “a esaminavo”.

Nosgnor a l'era stàita nunsia 'dcò a Berèa, a-i son ëdcò vnuje, e a scaudavo j'anim ëd la gent²²⁰ (contra Pàul e Sila).

¹⁴Anlora ij frej a l'han fàit sùbit seurte fòra Pàul dla sità pèr andé vers ël mar, ma Sila e Timòt a son ancora stàit lì. ¹⁵Coj ch'a l'avio l'ancombensa 'd compagné Pàul, a l'han ëmnalo fin-a Atene; e a son partiss-ne dòp d'avèj arseivù l'òrdin pèr Sila e Timòteo, ch'a vnèisso prest a argionz-lo.

Pàul a Atene

¹⁶Antramente Pàul a-jè spetava a Atene, sò spìrit a l'era motobin genà a vèdde la sità plen-a 'd mistà pagan-e²²¹. ¹⁷Parèj che a fasia 'd discors ant la sinagòga con j'ebreo, con ij grech ch'a l'ero divòt al Dé d'Israel, e tùit ij dì ant la piassa dël mèrcà con coj ch'a capitavo d'esse ambelelà. ¹⁸A-i ero 'dcò dij filòsof dla scòla 'd Epicur e stòich ch'a son butasse a parlé con chiel. Cheidun a-j disìa: "Cos'è-lo ch'a veul dì cost ciaramlon?". D'àutri a disìo: "A smija un ch'a fa propaganda 'd divinità forestere". A disìo parèj pèrchè Pàul a nunsiaava Gesù e l'arsurreccion²²². ¹⁹Anlora a l'han pijà²²³ Pàul e a l'han ëmnalo a l'Areòpagh, e a l'han dije: "Podrom-ne nen savèj cola ch'a l'é sta neuva dotrin-a che ti 't mostre? ²⁰Pèrchè ti 't n'empisse j'orie 'd còse stravise e anlora nojàutri i vorsoma savèj mej còsa ch'a veulo dì ste còse". ²¹A l'era che tùit j'atenès e ij foresté ch'a stasiò ansillì, as ocupavo 'd nen d'àutr che a dì o a sente tute le neuve ch'a rivavo an sità.

²²Anlora Pàul a l'é butasse an mes a l'Areòpagh e a l'è 'ncaminasse a fé sto discors-sì: "Atenès! I vèddo che vojàutri i seve 'd tute manere motobin religios. ²³I l'hai fin-a trovà n'autar con l'iscrission: AL DE

---

220 O "a pèrturbavo" la gent, a la butavo an agitassion.

221 O "la sità antrega dàita a l'idolatria"

222 Gesù e "Arsurreccion" (in grech "Anastasis" a-jè smijavo 'd nòm ëd divinità

223 Maraman: A l'han ciamaje d'andé con lor a dé dè spiegassion an sla dotrin-a (che pèr lor a l'era neuva) dèdnans al consèj dij savi ch'as radunava a l'Areòpagh.

DÈSCONOSSÙ. Bin, col Dé che vojàutri i adore senza conòss-lo, a l'è col che mi iv nunsio. ²⁴Èl Dé ch'a l'ha fàit èl mond e tute le còse ch'a-i son, a l'é 'l Signor dèl cél e dla tèra. Chiel a viv nen andrinta èd templi che 'd man uman-e a l'han fàit, ²⁵e chiel a l'é gnanca servì da 'd man uman-e coma s'a l'avèissa da manca 'd cheicòsa. A l'é chiel, an efet, ch'a dà a tuti la vita, èl fià e tute le còse²²⁴. ²⁶Chiel a l'ha fàit che tuta la specie uman-a, surtìa d'un sol sangh, a pijèissa residensa an sù tuta l'estension èd la tèra, an avend determinà la durà dij temp e ij confin èd soa abitassion. ²⁷A l'ha fala 'd manera ch'a serchèissa Nosgnor, pèr vèdde s'a podria an na chèica manera trovelo com a taston, contut ch'a sia nen lontan da mincadun èd nojàutri. ²⁸An efet, da chiel i l'oma la vita, i foma lòn ch'i foma²²⁵, e i l'oma nòstra esistensa medésima, com a l'ha dilo 'dcò cheidun èd vòsti poeta: 'Pèrchè i soma 'dcò soa progenia'. ²⁹A l'é parèj che nojàutri, an essenda progenia 'd Nosgnor, i l'oma nen da pensé che la divinità a l'àbia da fé con l'òr, l'argent o a la pera tajà pèr l'art e l'imaginassion²²⁶ uman-a. ³⁰Per consequensa, contut che Nosgnor Dé a l'abia fàit a pòsta nen cas ai temp èd la gnoransa[16], adess a comanda a tuti, a fà nen d'andoa ch'a s'ò, ch'as arpentisso, ³¹pèrchè ch'a l'ha fissà 'n dì cand che chiel a giudicherà 'l mond conform a giustissia, pèr èl mojen èd l'òm che chiel a l'ha destinà a d'ess-ne 'l giudes. Èd sossì a l'ha dane preuva certa a tuti cand ch'a l'ha arsussitalo dai mòrt”.

³²Ora, cand ch'a l'han sentulo parlé dl'arsuression daj mòrt, a-i era 'd coj ch'a son ancaminasse a sbefielo, e d'àutri a disìo: “A col rësguard-lì i tè scotroma n'àutra vira”. ³³Anlora Pàul a s'é andass-ne da 'n mes èd lor.

³⁴Però cheidun a l'é giontasse a Pàul e a l'ha chërdù. Tra 'd lor a-i era Dionis, mèmber dl'Areòpagh, na fomna ch'as ciamava Dàmaris, e d'àutri con lor.

---

224 Cfr. 1 Re 8:27; Isaia 42:5; At 8:47.

225 O “èl moviment”.

226 O “l'angegn”.

18

Pàul a Corint

¹Dòp ëd lòn, Pàul, partì ch'a l'era da Atene, a l'é vnù a Corint. ²A l'ha trovaje un Giudé, pèr nòm Aquila, ch'a l'era dël Pònto e ch'a l'era vnù 'n pò prima da l'Itàlia con soa fomna Priscilla, pèrchè l'imperator Claudi a l'avìa decretà l'espulsion ëd tùit ij Giudé da Roma. ³Dagià che Pàul a l'era dl'istess mèsté, a l'é stàit ansem a lor e a travajava. Sò mèsté a l'era 'd fé 'd tende.

⁴Minca dì 'd Saba Pàul a pijava la paròla ant la sinagòga e a cercava 'd pèrsuade tant ij Giudé che ij grech.

⁵Cand che Sila e Timòt a son calà da la Macedònia, Pàul as dedicava pèr tut ël temp a la predicassion ëd la Paròla e a dasìa testimoniansa dè 'dnans ai Giudé che Gesù a l'é 'l Mëssìa. ⁶Contut, dè 'dnans a l'oposission dij Giudé e le paròle ofensive che lor a-j adressavo, Sàul a l'ha sopatà soe vestimente coma 'n segn ëd separassion da lor, e a l'ha dije: "Vojàutri i seve j'ùnich responsabij 'd lòn che av podrìa rivé"²²⁷. Mi i n'hai gnun-a colpa. Im na vado bel e adess a prediché ai pagan. ⁷Anlora a l'é seurtà da lì e a l'é intrà ant la ca d'un òm pèr nòm Tissio Giust, ch'a chërdìa ant ël Dé ùnich e ch'a l'avìa la ca pròpi davzin a la sinagòga. ⁸Crisp, ël cap ëd la sinagòga a l'é vnù a chërde a Nosgnor con tuta soa famija, e diversi d'àutri 'dcò dij Corintian, avendlo sentì, a l'han chërdù e a son fasse batesé.

^{9N}a neuit, ant na vision, Nosgnor a l'ha dije a Pàul: "Tem nen, ma séguita a parlé, chita nen ëd prediché, 10pèrchè ch'i son ansem a ti; gnun at butrà le man adòss pèr fete 'd mal. I l'hai un gran pòpol an èsta sità!". ¹¹Ëd conseguensa Pàul a l'é fèrmasse lì n'ann e ses mèis, dotrinand an mes ëd lor dla Paròla 'd Nosgnor.

---

227 O "Che vòst sangh a sia sù vòstra testa".

¹²Ma al temp che Gallio a l'era dventà governator²²⁸ d'Acaia, vàire Giudé a son solevasse, tuti d'acòrdi, contra Pàul e a l'han ëmnalo dè 'dnans al tribunal. ¹³A l'acusavo an disand: “Cost òm a serca ‘d pèrsuade la gent d’adoré Nosgnor ëd na manera contraria a nòstra Lege”.

¹⁴E coma Pàul a l'era press a pijé la paròla, Gallio a l'ha replicà: “Steme bin a sente, vojàutri ij Giudé! S’as tratèissa ëd chèica ingiustissia, o ‘d chèich crimen, i l’avria motiv d’aceté vòst cas. ¹⁵Dàit, tutun, ch’as trata ‘d chestion a propòsit ëd paròle e ‘d nòm, e ‘d vòstra lege, l’afé a riguarda mach vojàutri, pèrchè im arfudo ‘d giudiché ‘d chestion parìa”. ¹⁶E a l’ha faje artiré da ‘dnans al tribunal. ¹⁷Anlora tùit ij grech, avend pijà Sòstene, ël cap dla sinagòga, a-j dasìo 'd bòte dè 'dnans al tribunal medésim, sensa che Gallio as na dèissa pen-a.

Artorn ëd Pàul a Antiòchia ‘d Siria

¹⁸Dòp ëd lòn Pàul a l’è stàit a Corint ancora pèr un pòch ëd temp. Peui a l’ha pijà congé dai frèj e a l’è ambarcasse pèr la Siria. A Cencrèa a l’è fasse tosoné la testa pèrchè ch’a l’avìa fàit un vot²²⁹. A lo compagno Priscilla e Aquila. ¹⁹Cand ch’a son rivà a Efeso e a lassaje lì. A l’è intrà ant la sinagòga, e a l’è butasse a dèscore con ij Giudé. ²⁰A l’han pregalo ‘d fèrmesse ancora pì ‘d temp ansem a lor, ma a l’han nen vorsujlo concede. ²¹A l’ha pijà congé da lor an disandje: “I tornerai n’àutra vira a feve visita, se Nosgnor a veul” e a l’ha fàit vela da Efeso. ²²Cand ch’a l’è calà a Cesarea a l’è passà a saluté la cesa ‘d Gerusalem e peui a l’è artornà a Antiòchia. ²³Pàul a l’ha passaje un pò ‘d temp e peui a l’è andass-ne e a l’ha traversa tut ëd séguit ël pais dla Galàsia e ‘d Frigia, fortificand tùit ij dissépoj.

---

228 O “proconsol”.

229 Cfr. Numer 6:18.

Apòllo a prédica a Efeso

²⁴Antramente a l'é rivà a Efeso da Lissandria un Giudé ch'as ciamava Apòllo. A l'era n'òm ch'a parlava pitòst bin e che autèrtant bin a conossìa lè Scritüre. ²⁵A l'era stàit istrù ant la via dèl Signor e a dotrinava d'àutri precis e con fèrvor a rësguard ëd Gesù, combin che a conossìa mach ël batésim ëd Gioann. ²⁶Apòllo a l'é butasse a parlé con valentisa ant la sinagòga. Cand che Priscilla e Aquila a l'han sentilo, a l'han pijalo ansem a lor e a l'han dëspiegaje mej la via 'd Nosgnor.

²⁷Cora che Apòllo a l'ha vorsù passé an Acaia, ij frej, ch'a l'avìo esortalo a andeje, a l'han ëscrivù ai dissépoj ch'a lo arseivèisso. Cand ch'a l'é rivà, a l'é dimostrasse 'd gran benefissi për tuti coj che, për la grassia 'd Nosgnor, a l'avìo chërdù, ²⁸përchè ch'a l'era pitòst bon a arbate an pùblich ij Giudé. Për ël mojen ëd le Scritüre a-j dimostrava che Gesù a l'é 'l Mëssià²³⁰.

19

Ëd dissépoj ëd Gioann a Efeso

¹Da già che Apòllo a l'era a Corint, Pàul a l'ha travèrsà la tèra 'd dré dla provinsa e a l'é rivà fin-a a Efeso, andoa ch'a l'ha trovà vaire dissépoj²³¹.

²Pàul a l'ha ciamaje: "Eve-ne arseivù lè Spìrit Sant cand ch'i l'ave chërdù?", e lor a l'han rësponduje: "No, i l'oma gnanca mai sentù ch'a-i sia në Spìrit Sant". ³E chiel a l'ha dije: "Ëd che batésim, donca, i seve stàit batesà?". A l'han risponduje: "Dël batésim ëd Gioann". ⁴Anlora Pàul a l'ha dit: "Ël batésim ëd Gioann²³² a l'era n'apel al pentiment, ma l'istess Gioann

---

230 O "ël Crist".

231 A son ëd dissépoj ëd Gioann Batìsta, dla fase preliminar ëd la fej cristian-a.

232 Cfr. Maté 3:11; March 1:4; 7:8; Luca 3:4,16; Gioann 1:26-27..

a disìa a la gent ëd chërde an col ch'a saria vnù apress ëd chiel, visadì 'l Crist". ⁵Cand ch'a l'han sentù lòn, a son ëstàit batesà 'nt ël nòm dël Signor Gesù, ⁶e cand che Pàul a l'ha fàje l'imposission ëd le man, lë Spìrit Sant a l'é calà an su 'd lor e a l'han comensà a parlé an vaire lenghe e a profetisé. ⁷Coj-lì a j'ero apopré dódes òm.

Pàul a pòrta anans sò ministeri a Efeso

⁸Peui Pàul a l'é andàit ant la sinagòga dël leugh andoa ch'a l'ha podù ²³³predicheje për tre mèis rësguard al regn ëd Nosgnor. A rëspondìa 'd manera përsuasiva a tute le obiession ch'a-j fasìo. ⁹Tutun, a-i ero 'd coj ch'a-j fasìo resistensa ²³⁴e ch'a 'rfusavo 'd chërdje e nen mach lòn, ma ch'a parlavo mal ²³⁵an pùblich ëd la Vìa ²³⁶. Anlora Pàul a l'ha chità la sinagòga con coj ch'a l'avio chërduje ²³⁷e, minca dì, a-j dotrinava ant la scòla ²³⁸d'un ch'a l'avìa për nòm Tiran. ¹⁰Sossì a é 'ndàit anans për dòì ann, ëd manera che tùit coj ch'a stasìo ant la provinsa dl'Asia, sia Giudé che Grech, a l'han sentù la Paròla dël Signor.

Ij set fieuj dë Sceva

¹¹Për ël mojen ëd Pàul ²³⁹, Nosgnor a fasia 'd miràcoj strasordinari, ¹²parèj che fin-a ij fassolèt o ij faudaj ch'a l'avìo tocà soa pel a l'ero aplicà a 'd malavi e lor a varìo 'd soe maladie e jë spìrit maléfich a na sortìo. ¹³A l'é rivà che chèich Giudé ch'a l'ero dj'esorcista ambulanti a l'han provà d'invoché 'l nòm dël Signor Gesù an sù coj ch'a j'ero possedù da dë spìrit maléfich. A disìo: "Iv comando 'd seurte fòra ant ël nòm ëd col Gesù che Pàul a predica!". ¹⁴Coj ch'a fasìo lòn a l'ero ij set fieuj d'un òm për nòm

---

233 O "ëd manera libera", "senza tëmma", "con coragi".

234 O "ch'a l'era teston".

235 O "ch'a ofendìa".

236 Èl messagi e la manera 'd vive dij cristian.

237 O "Ij dissépoj".

238 O "sala 'd conferense".

239 O "Për le man ëd Pàul".

Sceva, un Giudé ch'a l'era sacerdot cap. ¹⁵Ma lè spìrit maléfich a l'ha risponduje: "I conòsso Gesù e i sai chi ch'a l'é Pàul, ma vojàutri chi seve?". ¹⁶Anlora l'òm ch'a l'avìa lè spìrit maléfich a l'é sautaje a còl, a l'ha atacaje e crasaje con tanta violensa ch'a son scapà da 'nt cola ca patanù e ferì. ¹⁷Ora lolì a l'é savusse da tuit ij Giudé e ij grech ch'a stasìo a Efeso. Na gran' tèmma a l'é calà 'n sla sità e a tenìo 'l nòm dël Signor Gesù Crist an granda considerassion²⁴⁰. ¹⁸E vaire 'd coj ch'a l'avìo chérdù a son presentasse e a confessavo an pùblich lòn ch'a l'avìo fàit ëd sbalià an passà. ¹⁹Èdcò tanti che a l'ero dasse a 'd pràtiche 'd mascarìa a l'han portà ij sò liber e a l'han brusaje dè 'dnans a tuti ant un farò. A l'han calcolà 'l valor ëd tuti sti liber, e a l'é trovasse ch'a l'era 'd pì che cinquanta mila pess d'argent. ²⁰A l'era parèj che la Paròla dël Signor a sè spantiava ea l'avìa 'n grand efet.

N'agitassion a Efeso

²¹Terminà ch'a j'ero tuti sti aveniment²⁴¹, Pàul a l'é proponusse, possà da lè Spirit, ëd passè pèr la Macedonia e l'Acaja e d'andé a Gerusalem. A l'ha dit: "Dòp d'esse stàit ansilì, a venta 'dcò ch'i vèdda Roma". ²²Parèj, apress d'avej mandà dòi ëd sò assistent, Timòt e Erast, an Macedònia, a l'é restà 'ncora 'n pòch ant la provinsa dl'Asia. ²³Ma ant col temp-lì a l'é staje an sità na grand' agitassion a càusa dla predicassion cristian-a (ch'a l'era ciamà "la Vìa"). ²⁴Tut a l'é comensà²⁴² con Demétrio, n'argenté ch'a l'avìa 'n grand comersi 'd mistà d'argent²⁴³ ëd la dea Artémide e ch'a procurava ai sò artisan nen pòch guadagn. ²⁵A l'ha radunaje ansema a d'àutri ch'a travajavo a 'd ròbe parèj e a l'ha dije: "Colega, i seve che tuit ij nòstri guadagn a veno da col travaj. ²⁶Ma com' i l'ave vèddù e sentì, cost òm ha pèrsuadù

---

240 O "A l'é stàit glorificà".

241 O "Apress ël compiment ëd tuti sti fàit". L'idèja 'd "compiment" (scond ël términ original grech) ambelessì a sugeriss che, ant ij propòsit ëd Dé, ël ministeri 'd Paul ant cola region a dovìa consideresse terminà e ch' a l'era ora che chiel as bugeissa pì anans. En efet, a l'é lè Spirit ch'a lo possa, o "cissa".

242 O "anfiteatro".

243 O "dël santuari dla dea Diana".

motobin ëd gent che 'd dio fàit a man a son pa nen ëd dio. E col-lì ha l'ha falo nen mach ambelessì a Efeso, ma pèr tuta la provinsa! ²⁷Parèj, a-i é l'arzigh che nen mach nòst mèsté a vada 'n discrédit, ma che 'dcò 'l templi ëd nòstra granda dea Artémide a perda 'd soa influenza e che l'istèssa Dian-a, costa magnifica dea adorà daspèrtut ant l'Asia e pèr ël mond, a sia derobà 'd tut sò bon nòm". ²⁸Cand ch'a l'han sentù sossì, tuit a son anrabiassè e a son butassè a crijé: "L'Artémide dj'Efesin a l'é granda!". ²⁹Bin tòst la sità 'ntrega a l'é stàita pien-a 'd confusion. Tùit a son corù ant l'aren-a²⁴⁴ e a l'han antrenaje Gaio e Aristarco, ij compagn ëd viaggi 'd Pàul, ch'a j'ero da la Macedònia. ³⁰Pàul a vorìa 'dcò chiel intré vers ël pòpol, ma ij dissépoj a l'han nen pèrmittujlo. ³¹Fin-a cheidun ëd j'autorità dla provinsa[14], amis ëd Pàul, a l'han mandaje 'n messagi pèr preghelo 'd nen buté a l'arzigh soa vita intrand ant l'aren-a. ³²Andrinta tuit a crijavo, chi na còsa, chi n'àutra. A l'era tuta na confusion. An efet, tanti a savìo gnanca 'l pèrchè a-i fusso andàit. ³³Ij Giudé ant la furfa a l'han possà Alessandro a fesse anans pèr dé dè spiegassion, e chiel con ëd segn ëd la man, a cercava 'd feje sté ciuto pèr podeje parlé. ³⁴Cand che, però, a l'han savù ch'a l'era 'n ebreo, a l'han comensà a crijé tuit ansema: "Grand' a l'é l'Artémide dj'Efesin! Grand' a l'é l'Artémide dj'Efesin", e lolì a l'é 'ndait anans pèr pì 'd dòì ore. ³⁵Ma 'l segretari dla sità, dòp avèj chietà col batibeuj, a l'ha dit: "Gent d'Efeso! Chi é-lo ch'a sàpia nen che la sità d'Efeso a l'é dedicà al servissi dla gran' dea Artémide e 'd soa mistà ch'a l'é tombà dal cel? ³⁶Dàit che ste còse a pseudo nen d'esse negà, a venta ch'i staghe passì e ch'a fase gnente 'd malavisà, ³⁷pèrchè i l'eve 'ntrenà 'mbelessì costi òm ch'a son pa nen ëd làder sacrilegh né 'd bèstëmion ëd nòstra dea. ³⁸Ma se Demetrio e j'artisan ch'a son con chiel a l'han cheicòsa da dì contra cheidun, l'udiensa dël tribunal a l'é doverta, e a-i é 'd procònsol ch'a podriò sùbit esaminé 'l cas. Ch'a faso n'acusassion formal. ³⁹Se peuj i l'eve cheicòs d'àutr da ciamé, lolì a potrà decid-se ant n'adunansa convocà 'd manera legal. ⁴⁰Pèrch' i l'hai tèmna, con tut sossì, ch'i podriò d'esse acusà da j'autorità 'd

---

244 O "anfiteatro".

Roma 'd sedission, d'arvira, dàit ch'a-i é gnun-a rason pèr tut èsto brut ciadel". ⁴¹E cand ch'a l'ha dit cole ròbe-lì, a l'ha alvà la ciambrea.

20

Pàul an Macedònia e an Grecia

¹Chità ch'a l'é stàit èl tumult, Pàul a l'ha fàit ven-e ij dissépoj pèr confortaje, a l'é congedass-ne e a l'é partì pèr andé an Macedònia. ²Damentre ch'a-i era, a l'ha fàit visita ai chèrdenit èd cola region e a la fin a l'é rivà an Grecia, ³andoa ch'a l'é stajè pèr tre mèis. Cand ch'as prontava 'd parte pèr la Siria, a l'é stàit anformà che ij Giudé a l'avìo montà na congiura pèr ciapelo e felo meuire; parèj a l'ha decidù d'artorneje pèr la Macedònia. ⁴A l'han compagnalo Sòpatro dla Beréa, Aristarco e Second èd Tessalònica, Gaio 'd Derbe, Timòt, e dòi èd la provinsa dl'Asia: Tìchico e Tròfimo. ⁵Sti-sì, donca, essend andaje dè 'dnans, a l'han èspetane a Tròade. ⁶Finì ch'a l'era la festa 'd Pasca²⁴⁵, i l'oma fàit vela da Filippi a la Macedònia e sinch dì pì tard i l'oma giontasse a lor a Tròade, andoa ch'i soma restaje na sman-a.

Pàul a Tròade - Arsurrection d'un giovnèt

⁷Èl prim dì dla sman-a - la Duminica - i soma radunasse con ij chèrdenit dèl leugh pèr partissipé a la Sina 'd Nosgnor. Pàul, ch'a l'avìa da parte 'l dì dòp, a-j adressava la paròla dla predicassion, ch'a l'ha durà fin-a a mesaneuit. ⁸A-i era motobin èd lanterne ant la stansia àuta andoa ch'i j'ero radunasse. ⁹Un giovnèt ch'as ciamava Eutìch a l'era setà an slè scòss èd la fnestra e a l'era cheuit da la seugn. Dàit che 'l discors èd Pàul a tirava pèr le longhe, a l'é pijaje na ramà 'd seugn e a l'é tombà giù da la fnestra, ch'a l'era al ters pian, e a l'han trovalo mòrt. ¹⁰Anlora Pàul a l'é calà giù e a l'é

---

245 O "dle Frascà", "dij Pan senza Alvà" (Masòt)"

chinasse an sù chiel, a l’ha ambrassalo e a l’ha dit: “Gnun-a tëmma, ël giovnòt a l’è viv^{246!}”. ¹¹Peui a son tornà tuti sù, a l’han fàit la Sin-a ‘d Nosgnor e mangià. Pàul a l’ha seguità a parlé ampess fin-a a l’alba e a l’è partì. ¹²Ant ël mentre a l’han ëmnà ‘l giovnòt a ca soa, viv e ch’a stasià bin, dël che a son restane fòrt solevà.

Pàul a riva a Miléto

¹³Nojàutri i soma andàit a la nav e i l’oma fàit vela pèr Assos, andoa ch’i dovìo torna ambarcheje Pàul, pèrchè ch’a l’avìa dine ‘d fé parèj, dàit che chiel a l’avìa vorsù andeje pèr tèra. ¹⁴Cand ch’i soma atrovasse a Assos, i l’oma pijalo con nojàutri e i soma andàit a Mitilene. ¹⁵Peui, partì da lì ‘l dì apress, i soma rivà a l’autèssa ‘d Chìo; l’indoman i soma rivà a Samo, e essend-se fèrmà a Trogile, i soma vnùit ël dì apress a Miléto. ¹⁶Pàul a l’avìa decidù ‘d nen fé sosta a Efeso pèr nen pèrde ‘d temp ant la provinsa dl’Asia: an efet a l’avìa pressa d’esse a Gerusalem, se possibil, ant ël dì dla Pancòsta.

Dèscors ëd Pàul ai dirigent dla cesa d’Efeso

¹⁷Da Miléto, Pàul a l’ha mandà a ciamé ij dirigent ëd la cesa d’Efeso ch’a vnèisso a ancontrelo lì. ¹⁸Cand ch’a son rivà, Pàul a l’ha dije:

“I seve ‘d che manera i son comportame con vojàutri fin dal prim dì ch’i son rivà ant la provinsa d’Asia. ¹⁹I l’hai sèrvì Nosgnor an tuta umiltà e con motobin ëd lerne, e an mes a le tante tribulassion ch’a son rivame pèr ij trabucèt ch’a-i vorìo feme tombé dij Giudé. ²⁰I l’hai mai gename ‘d dive ciàir lòn che vojàutri i l’avìe da sente, tant an pùblich che pèr le ca. ²¹Con insistensa i l’hai predicà, tant ai Giudé che ai grech, dla necessità dla conversion²⁴⁷ a Nosgnor e dla fede an Gesù, nòst Signor.

---

246 O let. “Soa ànima a l’è an chiel”.

247 Viré le spale al peccà e ancaminesse decis anvers Nosgnor.

²²Ora, lè Spirit am fà l'òblig²⁴⁸ ch'i vada a Gerusalem e i sai nen lòn ch'a l'ha da riveme ansilì. ²³I sai mach na ròba: an minca sità ch'i son passaje lè Spirit Sant a l'ha avertime ch'a mè speto 'd caden-e e 'd tribolassion. ⁴Tutun, tut lolì am fà nen cas: l'ùnich valor ch'i dago a mia vita a l'é 'd podèj compì lòn ch'a l'ha ciamame 'd fé Gesù²⁴⁹, èl Signor, visadì rende testimoniansa a l'Evangelì dla grassia 'd Nosgnor.

²⁵E ora i sai che gnun èd vojàutri - ch'i na son passaje an mes an nunsiant èl Regn èd Nosgnor - am vèdrà pì nen. ²⁶Èd consequensa, iv pijo ancheuj da testimòni che mi i n'avrai gnun-a colpa²⁵⁰ se cheidun èd vojàutri as perd. ²⁷I son nen gename 'd nunsieve tut lòn che Nosgnor a veul ch'i sapie²⁵¹.

²⁸Pijeve donca guarda 'd voi midem e 'd tut lè strop che lè Spirit Sant a l'ha fidave pèrch' i na sie ij bërgé - col èstrop a l'é la cesa 'd Nosgnor, cola che chiel a l'ha catasse con èl sangh èd sò Fieul²⁵². ²⁹I sai che dòp mia partensa a intreran an mes èd vojàutri èd luv feros che dlè strop a na faran ravagi. ³⁰Dè sti luv a na seurtiran fin-a d'an tra vojàutri, èd gent ch'a spantierà 'd dotrin-e 'd perdission mach pèr tiresse apress èd dissépoj. ³¹Èd lòn èsté bin an guardia, an arcordand-ve che durant lè spassi 'd tre agn, con èd lerme, mi i l'hai mai chità, neuit e dì, d'esorté minca un èd vojàutri a cola mira²⁵³.

³²E adess, car ij mè frej, iv arcomando a Nosgnor e a la paròla 'd soa grassia, ch'a l'ha na granda fòrsa d'edificassion e ch'a peul dé l'ardità a tuti coj ch'a l'ha santificaje.

---

248 O "am gropa".

249 O "èl ministeri ch'i l'hai arseivù da Gesù". Cfr. 2 Timòt 4:7.

250 O "i son net dèl sangh èd tuti".

251 O "tut èl consèj èd Nosgnor", o "tut èl disegn èd Nosgnor".

252 O "con sò sangh".

253 O "butaje a part".

³³Èd gnun i l’hai mai avù d’anvìa ‘d sò argent, èd sò òr, o ‘d soa vestimenta. ³⁴I seve bin ch’a son èstàite coste mie man medésime ch’a l’han procurame le còse ch’am m’ero necessarie. Sossì a l’era ‘l cas nen mach pèr mi, ma ‘dcò pèr ij mè colaborator²⁵⁴. ³⁵I l’hai sèmper dave n’esempi an tut ch’a venta travajé parèj pèr nen èscandalisé coj ch’a son déboj ant la fede. Arcordeve dle paròle ‘d Gesù, èl Signor, ch’a diso che a-i é pi ‘d benedission ant èl dé che ant l’arsèive”.

³⁶Dapress ch’a l’ha dije ste paròle-sì, Pàul a l’é butasse an ginojon e a l’ha pregà ansem a tuti loràutri. ³⁷Anlora tuti a son butasse a pioré e, campand-se al còl èd Pàul, a lo basavo pèr deje l’adiù. ³⁸A l’ero dzurtut motobin sagrinà pèrchè chiel a l’avìa dije ch’a l’avrìo pì nen vèddulo. A la fin a l’han compagnalo a la nav.

21

Èl viagi ‘d Pàul a Gerusalem

¹Separass-ne da lor e partì ch’i soma, i l’oma fàit véla pèr Cos, e ‘l dì dòp pèr Ròdi e da li fin-a a Pàtara. ²I l’oma trovà na nav ch’a fasìa la travèrsada fin-a an Fenìcia, i soma montaje e i soma partì. ³I l’oma vèddù an distansa l’isola ‘d Cipro e, passaje dacant a mancin-a, i soma rivà a Tiro, andoa che la nav a l’avìa da dèscarieje ‘d ròba.

⁴I l’oma trovà lì dij cristian²⁵⁵ e i soma fèrmassje set dì. Ora, lor a disìo pèr lè Spirit Sant che Pàul a montèissa nen a Gerusalem. ⁵Contut, passà coj dì-lì, i l’oma torna butasse pèr la stra²⁵⁶. Tuti a l’han compagnane fin-a fòra dla sità; a-i ero ‘dcò soe fomne e soe masnà 'd lor. Ambelelà i l’oma butasse an ginojon an sla riva dèl mar e i l’oma pregà, ⁶e, dòp d’essisse

---

254 O “coj ch’a j’ero con mi”.

255 O lét. "dij dissépoj".

256 O “i l’oma seguità nòst viagi”.

ambrassà j'un j'àuutri, i soma montà an sla nav, e j'àuutri a son tornass-ne a soe ca.

⁷A la fin ëd nòstra navigassion, i soma vnù da Tiro a Tolemàide, e dòp d'avèj salutà ij frej ch'a-i ero, i soma fèrmass-ie 'n dì ansem a lor.

⁸L'indoman, Pàul e soa compagnia, partend da lì, i soma vnù a Cesarea e, essend intrà ant la ca 'd Flip²⁵⁷ l'evangelista, ch'a l'era un dij set diàcon, i soma fèrmasse da chiel. ⁹Flip a l'avìa quat fije ch'a l'ero nen marià²⁵⁸ e ch'a l'avìo 'l don ëd la professia.

¹⁰E com i soma stàit lì diversi dì, a l'é rivà da la Giudea un profeta pèr nòm Àgabo²⁵⁹. ¹¹A l'era vnù a trovene. A l'ha pijà la sèntura 'd Pàul, a l'ha gropass-la ai pé e a le man, peui a l'ha dit: "Lë Spirit Sant a dis sossi: 'Ij Giudé a groperan parèj a Gerusalem l'òm a chi ch'a l'é sta sèntura, e a lo daran ant le man dij pagan". ¹²Cand ch'i l'oma senti cole ròbe-lì, noi e coj ch'a l'ero dël leugh, i l'oma pregalo ch'a montèissa nen a Gerusalem.

¹³Ma Pàul a l'ha rësponduje: "Pèrchè i deve man a piorè? Pèr mi i son bele che pront nen mach a d'esse gropà, ma fin-a a meuire a Gerusalem pèr ël nòm ëd Gesù". ¹⁴Parèj, dagià ch'a podìo nen pèrsuadilo, i soma stàit chiet a col rësguard e i l'oma dit: "Ch'a sia fàita la volontà 'd Nosgnor!"

Pàul a riva a Gerusalem

¹⁵Chèich dì dòp, i l'oma prontà nòstri bagagi e i soma montà a Gerusalem.

¹⁶E 'dcò cheidun dij dissépoj 'd Cesarea a l'han compagne e a l'han portane a la ca d'un tal Mnason ëd Cipro, ch'a l'era un dij prim cristian dël pòst. ¹⁷Cand ch'i soma rivà a Gerusalem, ij frej a l'han arsèivune con gòj.

---

257 Cfr. At 6:5; 8:5.

258 O "vèrgin".

259 Cfr. At 11:28.

¹⁸L'indoman, Pàul a l'é vnù con nojàutri a ca 'd Giaco, e tuti j'ansian a son èvnuje. ¹⁹I l'oma salutaje e dèspiegaje an detaj tut lòn che Nosgnor a l'avìa fàit an mes ai pagan pèr sò ministeri.

²⁰Cand ch'a l'han sentì lòn, a l'han dàit glòria a Nosgnor e a l'han dit: "Frel, it vèddes vaire ch'a-i é 'd mijé 'd Giudé ch'a l'han chërdù, e a son tuti fèrvoros pèr la Lege. ²¹Ora, lor a l'han sentì parlé 'd ti che ti 't mostre a tuit ij Giudé ch'a son an tra ij pagan d'arnunsié a Mosè, disand ch'a deuvo nen fé sirconcide ij sò fieuj, nì 'd vive conforma le nòrme ebràiche. ²²Còs é-lo donca ch'i l'oma da fé? Senza dubi tuti già a savran che ti 't ses rivà! ²³Fé donca lòn ch'it andoma a dite. I l'oma sì quat òm ch'a l'han fàit un vot. ²⁴Pija con ti sti òm-sì e giontete a lor cand ch'a faran soa sirimònia 'd purificassion, e contribuiss con lor pèrch' as toson-o la testa, e che tuti a sapio che le còse ch'a l'han sentì d'è 'd ti, a l'é gnente, ma che ti 't séguite bin a feje ubidiensa a la Lege²⁶⁰.

²⁵Riguard a coj ch'a son convertisse an tra ij pagan, i l'oma bin scrivune e i l'oma ordinaje mach ch'as asten-o dal mangé la carn ch'a l'é stàita sacrificà a j'idoj, dal sangh, da le bestie strangolà e da le relassion sessuaj ch'a son nen legitime²⁶¹".

Pàul a l'é arestà

²⁶Anlora Pàul a l'é pijasse ansema coj òm e 'l dì dòp, essend-se purificà ansem a lor, a l'é intrà ant ël Templi e parèj a l'ha fàit savèj an pùblich la data che ij sò vot ëd lor a sarìa terminà, fin che l'oblassion a fussa presentà pèr ciaschëdun ëd lor.

²⁷Com ij set dì a l'ero scadù, chèich Giudé da la provinsa dl'Asia, avend vèddù Pàul ant ël Templi, a l'han cissà na sollevassion contra 'd chiel e

---

260 Cfr. Numer 6:13-21.

261 Cfr. At 15:29

al’han butaje le man adòss, ²⁸an crijand: “Gent d’Israel, giutene! Sto-sì a l’è l’òm ch’a va an gir daspèrtut a prediché contra nòst pòpol e ch’a dis a tuti ch’a l’han nen da scoté nòstre lege. Sto-sì a l’è col ch’a parla contra ‘l Templi - e che fin-a a l’ha antamnà ès leugh sant fasendje intré dij pagan!” ²⁹A disìo parèj pèrchè ch’a l’avìo vèddulo ant la sità con Tròfimo ²⁶²d’Efeso e a pensavo che Pàul a l’avìa falo intré ant èl Templi.

³⁰Tuta la sità a l’era stàita agità e ‘l pòpol a l’era corù ansilì. Parèj, avend ciapà Pàul a l’han rablalo fòra dal Templi e a l’han sùbit sarane le pòrte.

³¹Com a cercavo ‘d masselo, la vos a l’è vnù a al comandant dël regiment roman che tuta Gerusalem a l’era an tumult. ³²Parèj tòst a l’ha pijà ‘d soldà e ‘d senturion e a l’è corù da lor, e la gent, cand ch’a l’ha vèddù che ‘l comandant e le trupe a vnisìo, a l’han chità ‘d deje adòss a Pàul.

³³Anlora ‘l comandant, essendse avzinà a Pàul, a l’ha arestalo e a l’ha ordinà ch’a fussa gropà con doi caden-e. Peui a l’ha ciamaje a la gent chi ch’a l’era, Pàul, e còsa ch’a l’avìa fàit. ³⁴Tutun, da la gent j’un a crijavo na ròba, e j’àutri n’àutra. Dàit ch’a podìa savèj gnente ‘d sicur da tut col tapage, a l’ha comandà che Pàul a fussa mnà an caserma. ³⁵Cand ch’a l’è rivà a jè scalin dla caserma, tanta a l’era la violensa dla gent, che ij soldà a l’han dovulo porté aussand-lo ‘d pèis, ³⁶pèrchè ‘l populass a-j andasìa dré crijand: “Masselo! Masselo!”.

Difèisa ‘d Pàul dèdnans ai Giudé

³⁷Cand ch’a son intrà an caserma, Pàul a l’ha dit al comandant: “M’è-lo consentì èd dite cheicòsa?”. E chiel a l’ha ciamaje: “Sas-to parlé grech?”

³⁸Ses-to nen l’egissian che sti dì passà a l’ha cissà la maraja e ch’a l’ha mnà ant èl desert quat mila brigant?”. ³⁹Pàul a l’ha replicaje: “Nò, mi i son un Giudé èd Tars èd Cilicia, sitadin èd na sità ch’a l’è bin conossù. It prego, pèrmètt-me ‘d parlé al pòpol”. ⁴⁰Anlora ‘l comandant a l’ha

---

262 Cfr. At 20:4

përmëtujlo, e Pàul, drit an pé ans sij scalin dla caserma a l’ha fàit segn al pòpol con la man. A l’è fasse parèj un grand silensi, e a l’ha parlaje ant la lenga dij Giudé²⁶³.

22

La difèisa 'd Pàul

¹“Mè frej e pare bin èstimà, scoté mia difèisa!”.

²Cand ch’a l’han sentì che Pàul a parlava ant la lenga dij Giudé, a l’han fàit ancora ‘d pì silensi. Pàul a l’ha dije: ³“I son un Giudé, nassù a Tarso an Cilicia, ma anlevà ambelessì a Gerusalem ai pé ‘d Gamaliel²⁶⁴. Coma sò student, i son èstàit istrù ant na strèita oservansa dla Lege dij nòstri antich e i son èstàit dèl tut angagià a onoré Nosgnor an tut lòn ch’i fasìa, pròpi coma i lo seve vojàutri ancheuj. ⁴I l’hai pèrseguità a mòrt tuti coj ch’a séguito la Via ‘d Nosgnor. I-j andasìa a serché, i-j ciapava - tant òm che fomne - e i-j fasìa buté an pèrzon. ⁵Èl gran sacerdot e tut èl consej dèl Sinedri a peudo confermé che lor am dasìo ‘d litre adressà ai nòstri frej Giudé ‘d Damasch ch’am autorisavo a rablé stacà a Gerusalem tùit ij dissépoj dla Via pèr ess-ne castigà²⁶⁵.

⁶Ora a l’è rivà, com i marciavo e ch’im avzinavo a Damasch, apopré an sèl mesdì, che tut d’un colp un gran ciàir èvnù dal cél am m’ha anvironame coma në sludi, ⁷son cascà a tèra e i l’hai sentì na vos ch’am disìa: “Saul, Saul, pèr còs é-lo che ‘t èm pèrseguite?”. ⁸E i l’hai rësponduje: “Chi ses-to Signor?”. E a l’ha dime: “I son Gesù ‘d Nasaret, ch’it pèrséguite”. ⁹Ora, coj ch’a l’ero con mi a l’han vèddù ‘l ciàir, e a na son restà sbaruvà, ma a l’han nen sentì la vos èd col ch’am parlava. ¹⁰Anlora i l’hai dit: “Signor,

---

263 Antlora a l’era l’aramàich.

264 Cfr. At 5:34-39.

265 22:4-5 cfr. At 8:3; 26:9-11

còs ch’i l’hai da fé?”. E ‘l Signor a l’ha dime: “Àuss-te e vat-ne a Damasch, e lì at diran tut lòn ch’it l’has da fé”. ¹¹Ora, dal moment ch’i-i sciairava pì nen pèr motiv èd col fòrt ciàir ch’a l’avìa dèl tut amborgname, coj ch’a l’ero ansem a mi a l’han èmname pèr man, e i son èvnuà a Damasch.

¹²A-i era ambelelà n’òm ch’as ciama Anania, ch’a l’avìa timor èd Dio e bin oservant èd la Lege, n’òm motobin èstimà da tuit ij Giudé ch’a stasìo a Damasch. ¹³A l’è vnume a trovè e, cand ch’a l’è stame dacant, a l’ha dime: “Saul, mè frel! Torna a vèdde!” e an col istess moment i lo podìa vèdde!

¹⁴Peui a l’ha dime: “Èl Dé dij nòstri antich a l’ha destinate a conòsse soa volontà, a vèdde ‘l Giust e a sente soa vos. ¹⁵pèrchè ti tl’avras da esse testimòni ‘d chiel, pèr conté a tuti ‘d lòn ch’it l’has vèddù e sentì. ¹⁶E adess, lòn ch’it èspete? Àuss-te e arseiv èl batèsim. Che ij tò pèccà a sio lavà via an invocand èl nòm dèl Signor”.

¹⁷Cand che peui mi i son arternà a Gerusalem, un dì, mentre ch’i pregava ant èl Templi, i son restà an éstasi, ¹⁸e i l’hai vèddù Gesù ch’am disìa: “Dèsgàgg-te e part sùbit da Gerusalem, pèrchè ch’a arseivran nen la testimoniansa ch’it faras èd mi!”.

¹⁹E i l’hai dit: “Signor! Lor midem a san ch’i butavo an pèrzon e ch’i foèttavo ant le sinagòghe coj ch’a chèrdìo an ti. ²⁰E cand che ‘l sangh èd Stevo, tò testimòni²⁶⁶, a l’è stàit vèrsà, i j’ero ‘dcò present; i consentìo a soa mòrt e i guernavo le vestimente ‘d coj ch’a lo fasìo meuire. ²¹Anlora chiel a l’ha dime: “Va, pèrchè mi it manderai da leugn ai pòpoj pagan”.

---

266 O “martir”. Cfr. At 7:58.

Pàul a fà apel a soa sitadinansa roman-a

²²A l'avìo scotalo fin-a a cole paròle-lì ch'a son butasse a crijé: “Gavelo da la tèra! Un tal òm a l’ha gnun drit a vive!”. ²³E com a crijavo a pien-a vos, ch’a sopatavo soe vestimente ‘d lor e ch’a campavo ‘d póer an aria, ²⁴ël comandant a l’ha ordinà ch’a lo mnèisso ant la caserma e ch’a fussa esaminà con ël foèt për savèj pèrchè mai a crijèisso parèj contra ‘d chiel. ²⁵Cand ch’a l’han avulo gropà con ëd corèje, Pàul a l’ha dit al senturion ch’a l’era davzin ëd chiel: “V’è-lo consentì ‘d foètté un sitadin ëd Roma, e ch’a l’è gnanca condanà?”.

²⁶Èl senturion, cand ch’a l’ha sentù lolì, a l’è andàit da sò comandant për fejlo savèj, an disand: “Lòn ch’it fas? Col-lì a l’è un sitadin roman!”.

²⁷Anlora ‘l comandant a l’è vnù da Pàul e a l’ha dije: “Disme: ses-to roman?”, e Pàul a l’ha rësponduje: “Éh, a l’è parèj!”. ²⁸Èl comandant a l’ha replicaje: “Mi i l’hai dovù paghé un gran pressi për cateme costa sitadinansa”. E Pàul a l’ha rësponduje: “Ma mi i l’hai ëd nàssita!”. ²⁹A càusa ‘d lòn coj ch’a dovìo esaminelo a son sùbit artirasse da vzin a Pàul. Fin-a il comandant ëd la caserma a l’è ciapaje tèmma cand ch’a l’è rendusse cont d’avèj fàit gropé un sitadin roman. ³⁰L’indoman, volend savèj precis për che motiv Pàul a l’era acusà dai Giudé, a l’ha falo dësgrupé e a l’ha dàit l’ordin ch’as radunèisso ij gran sacerdot e tut ël Sinedri. Peui a l’ha fàit ëmné Pàul e a l’ha presentajlo dè 'dnans a lor.

23

Pàul dè 'dnans al Sinedri

¹Pàul, an beicand ij mèmbër dël Sinedri, a l’ha dit: “Mè frej! I son sèmper comportame an bon-a cossienza dè 'dnans a Nosgnor!”. ²E tut sùbit ël gran sacerdot Anania a l’ha comandà a coj ch’a-j ero davzin a Pàul ëd deje në sgiaflon. ³Anlora Pàul a l’ha dije: “Nosgnor a darà a ti në sgiaflon, muraja

sbianchià²⁶⁷ ch’it ses! Ti ‘t ses astà ambelessì pèr giudicheme conform a la Lege e ti midem it trasgredisse la Lege an comandanda ch’i sio batù?”.⁴E coj ch’a l’ero lì present a l’han dije: “Dises-to d’ingiurie al gran sacerdot èd Nosgnor?”.⁵E Pàul a l’ha dit: “Mè frej, i savio nen che col-lì a fussa ‘l gran sacerdot, pèrchè ch’i sai bin ch’a l’è scrit: ‘It diras nen èd mal al cap èd tò pòpol²⁶⁸’”.⁶Anlora Pàul, ch’a savia che na part dël Sinedri a l’ero ‘d Saducé, e l’àutra dij Farisé, a l’ha sclamà ant èl consèj: “Mè frej! I son un Farisé²⁶⁹, fieul èd Farisé. A l’è pèr la speransa dl’arsurreccion dij mòrt ch’i son ciamà an giudissi!”.

⁷Na tal diaciarrassion èd Pàul a l’è stàita pro pèr fé seurte un contrast an tra ij Farisé e ij Saducé e l’adunansa a l’è dividusse, ⁸pèrchè ij Saducé a diso ch’a-i é gnun-a arsurreccion²⁷⁰, nì d’àngej, nì dè spirit; ma i Farisé a chërdo an tute cole tre còse. ⁹E a l’è fasse ‘n gran batibeuj. Chèich magìster èd la Lege dël grup dij Farisé a son aussasse e a l’han protestà con fòrsa disand: “I trovoma gnun mal an èst’òm-sì: ma se në spirit o n’àngel a l’ha parlaje, pioms-la nen contra Nosgnor!”¹⁰Èl contrast a l’era fasse tant violent che ‘l comandant èd le guardie, ch’a l’avìa tèmma che Pàul a fussa fàit a tòch, a l’ha comandà ai soldà ch’a calèisso giù e ch’a lo tirèisso fòra d’an mes èd lor, e ch’a lo mnèisso ant la caserma. ¹¹E la neuit apress, Nosgnor a l’è presentasse a Pàul e a l’ha dije: “Pàul, fate coragi! Pèrchè com it l’has rendù testimoniansa ‘d mi a Gerusalem, pèr l’istess a venta ch’it më rende testimoniansa ‘d mi ‘dcò a Roma.

Complòt contra Pàul

¹²Cand ch’a l’è fasse dì, chèich Giudé a l’han urdì ‘n complòt e a l’han fàit vot sota giurament èd pì nen mangé o bèive fin a tant che l’avèisso massà Pàul. ¹³A-i ero pì ‘d quaranta ch’a l’avìo fàit cola congiura. ¹⁴Parèj, ij

---

267 Cfr. Maté 23:27-28.

268 Cfr. Surtà 22:28.

269 Cfr. At 26:5; Filipèis 3:5.

270 Cfr. Maté 22:23; March 12:18; Luca 20:27.

congiurà a son andàit a trové ij gran sacerdot e j'ansian dël pòpol e a l'han dije: "I l'oma fàit vot sota giurament a mangé pì nen fin a tant ch'i l'oma massà Pàul. ¹⁵Vojàutri, donca, pèr l'avis dël Sinedri, fé savèj al comandant ch'av lo men-a doman, com s'i volèisse savèj da chiel cheicòsa 'd pì ëd sò cas, e i saroma tuti pront pèr masselo anans ch'as avzin-a".

¹⁶Ma 'l fieul ëd la seur ëd Pàul, avend savù 'd cola congiura, a l'é andàit a la caserma e a l'é intraje pèr dislo a Pàul. ¹⁷E Pàul, avend ciamà un dij senturion, a l'ha dije: "Men-a sto giovnòt dal comandant pèrchè ch'a l'ha cheicòsa da fé savèj. ¹⁸Ël senturion, donca, a l'ha mnalo dal comandant e a l'ha dije: "Ël pèrzoné Pàul a l'ha ciamame e l'ha pregame dè mné sto giovnòt ch'a l'ha cheicòsa da dite". ¹⁹E 'l comandant, pijand-lo pèr la man, a l'é tirasse da banda e a l'ha ciamaje: "Còsa l'has-to da feme savèj?". ²⁰E chiel a l'ha dije: "Ij Giudé a l'han complotà 'd preghete che doman it mandes Pàul al consèj, com s'a volèisso savèj da chiel checòsa 'd pì 'd sò cas. ²¹Ti chërdje nen: pì 'd quaranta òm a son postà contra 'd chiel, ch'a l'han fàit un vot sota giurament ëd nen mangé nè bèive fin-a ch'i l'abio massalo. Adess a son tuti pront, an ëspretand còsa ch'it pèrmètras". ²²Ël comandant donch a l'ha torna mandà via 'l giovnòt, arcomandandje 'd nen dì a gnun ch'a l'avìa passà cola informassion.

Pàul a l'é fàit ësposté a Cesarea

²³Peui, avend ciamà dòi senturion, a l'ha dije: "Tnì pront a tre bòt dla neuit dosent soldà, stanta òm a caval, e dosent arcie, pèr andé a Cesarea.

²⁴Pronté 'dcò ch'a-i sia 'd monture pèr feje monté Pàul e mnelo san e salv al governorator Feliss". ²⁵E al governorator a l'ha scrivù na litra an èsti tèrmin:

²⁶"Claudi Lisa, a l'ilustrissim governorator Feliss: Salve! ²⁷St'òm-sì, ch'a l'era stàit pijà dai Giudé, a l'era vzin a d'esse massà da lor, i son rivà con la guarnison e i l'hai levajlo, dòp d'avèj savù ch'a l'era 'n sitadin roman.

²⁸Volend savèj 'd còsa ch'a lo acusavo, i l'hai mnalo a sò consèj ëd lor;

²⁹doa ch'i l'hai trovà ch'a l'era acusà riguard a 'd question ëd soa Lege ëd

loràutri, avend comëss gnun delit degn ëd mòrt e ‘d përzonià. ³⁰E essend ëstàit avertì dj’amboch ch’ij Giudé a l’avìo prontà contra ‘d chiel, i l’hai mandatlo sùbit. I l’hai ëdcò comandà a j’acusator ëd dì dè ‘dnans a ti lòn ch’a l’han contra ‘d chiel”.

³¹Ij soldà, donca, second ch’a l’era stajè comandà, a l’han pijà Pàul e a l’han mnalo ‘d neuit a Antipatride. ³²L’indoman a son tornass-ne a la caserma, avend lassà Pàul sota la guerna dla cavalerìa. ³³Rivà ch’a l’era la cavalerìa a Cesarea, a l’han consignaje la litra al governorator e a l’han ëdcò presentaje Pàul. ³⁴Ël governorator, apress d’avèj lesù la litra, a l’ha ciamaje a Pàul da che provinsa chiel a vnisìa. Cand ch’a l’ha savù ch’a l’era ‘d la Cilicia, ³⁵a l’ha dije: “I tè scotërai cand ch’ij tò acusator a saran ëdcò vnù”. Peui a l’ha ordinà che Pàul a fussa custodì al palass²⁷¹ d’Eròd.

24

Process contra Pàul

¹Sinch dì pì tard, Anania, ël gran sacerdot, a l’era ansema a j’ansian dël pòpol e con n’avocat, un tal Tertùl, e a l’han presentasse dè ‘dnans al governorator për acusé Pàul. ²A l’han falo comparì e Tertùl a l’ha comensà soa acusassion. ³A l’ha dit: “Ilustrissim Feliss! I conossoma an tut e për tut - i lo disoma con ògni sòrt ëd ringrassiamet - la granda pas che nojàutri Giudé i l’oma otnù për tò mojen e për ij mijorament²⁷² antivist ch’it l’has realisà për ës pòpol. ⁴Coma ch’i voloma nen fete perd-te ‘d temp, it pregoma dè stene a sente un chèich moment con toa bin conossùa indulgensa. ⁵I l’oma trovà che st’òm-sì a sia motobin pericolos përchè ch’a cissa ‘d sedission tra tuti noi Giudé an tut ël mond, e ch’a l’é cap ëd la seta dij Nasaren. ⁶Pì ‘d lòn, a l’ha fin-a tentà ‘d profané ‘l Templi. Parèj i l’oma

---

271 O “pretori”.

272 O “arforme”, “regolament”.

pijalo e i l'oma vorsù giudichelo conforma a nòstra lege. ⁷Ma 'l comandant Lisia, essend rivà, a l'ha levanlo da le man ëd gran fòrsa, ⁸dasend l'ordin ch'ij sò acusator a vnisso da ti. Ora, it podras savèj da chiel midem, interogand-lo, tute cole còse ch'i l'oma faje l'acusa". ⁹J'àutri Giudé a l'han ëdcò confermaje che tut lòn ch'a disìa Tertùl a l'era vera.

Difèisa 'd Pàul dè 'dnans a Feliss

¹⁰Anlora 'l governorator a l'ha fàit segn a Pàul ch'a parlèissa a soa difèisa. Pàul a l'ha dit: "Savenda ch'a-i é già vaire d'agn ch'it l'has l'amministrassion ëd la giustissia²⁷³ an ësta nassion, i son bin ancoragià a rësponde a mia difèisa dè 'dnans a ti. ¹¹Ti medésim it peude informete fàcilment ch'a-i é nen ëd pì 'd dódes dì ch'i son montà a Gerusalem an pelerinagi. ¹²Ij mè acusator a l'han nen trovame ant ël Templi an disputand con gnun e men che men-o an causand d'arvire tra 'l pòpol, tant ant le sinagòghe che ant la sità. ¹³Dle acuse che ora am fan, a pseudo porté gnun-a preuva.

¹⁴Lòn ch'i arconòsso dè 'dnans a ti a l'é ch'i rendo l'adorassion al Dé dij mè antich an seguitand cola Vìa che lor a ciamo na seta; i chërdo a tut lòn ch'a l'é scrit ant la lege e ant ij Profeta. ¹⁵I l'hai l'istessa speransa an Nosgnor ch'a l'han lor, che chiel a farà arsussité tant ij giust che j'ingiust. ¹⁶A l'é për lòn ch'i serco d'avèj sèmper na cossienza neta dè 'dnans a Nosgnor e dè 'dnans a tuta la gent.

¹⁷Ora, dòp vaire agn i son ëvnù a Gerusalem për fé 'd limòsne a mè pòpol e a smon-e d'oblassion ant ël Templi. ¹⁸Ij mè acusator a l'han vèddume ant ël Templi pròpi mentre ch'i compìa na sirimònia 'd purificassion. Aranda 'd mi a-i era nen ëd furfa o 'd tumult qualsëssa²⁷⁴. ¹⁹Tutun, a-i era lì chèich Giudé dla provinsa dl'Asia: a dovrìo esse lor ambelessì ancheuj a

---

273 O "ch'it ses ël Giudés".

274 Cfr. At 21:17-28.

feme d'acuse, s'a l'han cheicòsa contra 'd mi! ²⁰Ch'a sio coj-lì a dise s'a l'han trovà ch'i comèttìa coj crimen che 'l Sinedri a dis ch'i l'hai comèttù. ²¹O ch'as trata mach ëd cole paròle ch'i l'hai dite a àuta vos dè 'dnans a lor: 'Ancheuj i son ciamà an giudissi da vojàutri pèrchè i chërdo a l'arsurrection dai mòrt²⁷⁵'.

²²Anlora Feliss, ch'a conossia precis tut lòn ch'as arferiss a la Via 'd Nosgnor, a l'ha mandà a n'àutr dè la càusa an disend: "Cand ch'ël comandant Lisia a sarà vnù giù, i pijerai na decision an vòst cas"- ²³Peui a l'ha comandà a un senturion ch'e Pàul a seguitèissa a esse custodì, ma ch'a l'avèissa 'dcò na chèica libertà, senza antèrdi a cheidun dij sò ch'a vnisso a trovelo e a rendje 'd servissi.

Pàul dè 'dnans a Feliss e a Drusilla

²⁴Ora, chèich dè dòp, Feliss a l'é vnù con Drusilla, soa fomna, ch'a l'era Giudéa, e a l'ha mandà a serchè Pàul, e a l'ha ciamaje ch'a-j parlèisso dla fede an Gesù Crist. ²⁵E coma che Pàul a parlava dla giustissia, dël domini dj'instint e dël giudissi ch'a vnirà, Feliss a l'é sbaruvasse, e a l'ha dije: "Pèr adess vatne, e cand ch'i l'avrai n'àutra ocasion, it mandèrai torna a ciamé". ²⁶Feliss a sperava, ant l'istess temp, che Pàul, pèr esse liberà, a l'avria daje 'd bej sòld. A l'é parèj ch'a lo mandava a ciamé soens, e a dèscoria ansem a chiel.

²⁷Dè sta manera-sì a son passaje bin dòì agn. A Feliss a l'é peui suceduje Pòrsi Festo. Feliss, volend fé piàsì ai Giudé, a l'avìa lassà Pàul an pèrzon.

---

275 Cfr. At 23:6.

Pàul dè 'dnans ëd Festo, apel a l'imperator

¹Festo, ël neuv governorator, donca, rivà ch'a l'era ant la provinsa, a l'é montà tre dì dòp da Cesarea a Gerusalem. ²Ij gran sacerdot e ij prinsipaj dij Giudé a son presentasse dè 'dnans ëd chiel për acusé Pàul, ³e a l'han ciamaje mé 'n favor ch'a-j acordèissa 'l trasferiment ëd Pàul a Gerusalem. A Pàul a l'avrìo, an efet, tenduje un trabucèt për masselo për la stra.

⁴Tutun, Festo a l'ha rësponduje che Pàul a l'era bin guernà a Cesarea, anté ch'a l'avrìa bin tòst artornaje. ⁵A l'ha dije: “Coj tra 'd voi, j'autorità, ch'a pseudo felo, ch'a ven-o ansem a mi, e se col Pàul a l'é colpèivol ëd cheicòsa, ch'a-j presento dj'acuse”.

⁶Festo a l'é restà a Gerusalem apopré eut o des dì e peui a l'é calà a Cesarea. L'indoman a l'é astasse al tribunal e a l'ha comandà ch'a-j fussa mnà Pàul. ⁷Cand ch'a l'é stàit lì, ij Giudé che 'dcò a l'ero calà da Gerusalem, a son butassje dantorn e a l'han comensà a presentaje d'acuse motobin greve, ma ch'a n'avìo gnun-e preuve.

⁸Pàul a l'ha rësponduje ch'a l'avìa peccà an gnente, nì contra la lege dij Giudé, nì contra 'l Templi, nì contra l'imperator ëd Roma²⁷⁶. ⁹Ma Festo, vorend fé piassì ai Giudé, a l'ha rëspondù a Pàul e a l'ha dit: “Veus-to monté a Gerusalem, e ess-je giudicà 'd cole ròbe dè 'dnans ëd mi?”.

¹⁰Tutun, Pàul a l'ha replicaje: “No! La sede dël tribunal ëd Roma²⁷⁷ a l'é costa-sì e a l'é sì ch'i l'hai da esse giudicà. I l'hai fàit gnun tòrt ai Giudé, e sossì it lo sas precis. ¹¹S'i l'hai fàit cheicòsa ch'a mérita la mòrt, im arfudo nen ëd meuire. Ma s'i son nossent, gnun a peul deme ant le man ëd lor. I faso apel a l'imperator”.

---

276 O “César”.

277 O “tribunal imperial”, “tribunal ëd César”

¹²Anlora Festo, apress d'avèj conferì con sò consèj, a l'ha rëspondù: “Sesto apellate a l'imperator? Bin, ti 't andras da l'imperator²⁷⁸!”.

Pàul dè 'dnans ëd Festo, Agrippa e Bereniss

¹³Vàire dì dòp, ël rè Agrippa e Bereniss a son rivà a Cesarea pèr salutè Festo. ¹⁴Dòp d'esse stàit lì diversi dì, Festo a l'ha faje mencion al rè dl'afé 'd Pàul, disand: “A-i é sì n'òm ch'a l'é stàit lassà pèrzoné da Feliss. ¹⁵A sò riguard, mentre ch'i ero a Gerusalem, ij gran sacerdot e j'ansian dij Giudé a son presentass-me cissand soa condan-a. ¹⁶Tutun, i l'hai rësponduje ch'a l'é nen la costuma dij roman ëd buté a mòrt cheidun, anans che col ch'a l'é acusà a l'abia la possibilità 'd confrontesse diret con ij sò acusator e 'd dëscolpess-ne²⁷⁹. ¹⁷Donca, cand ch'a son rivà ansissì, mi, senza gnun-a dilassion, ël dì dòp, essend-me astà al tribunal, i l'hai dàit òrdin che col òm am fussa mnà, ¹⁸ma ij sò acusator, ch'a j'ero lì present, a l'han avansà gnun dij delit che mi i pensava. ¹⁹Al opòst, a l'era mach ëd ròbe ch'a l'avio da fé con soa religion²⁸⁰ ëd lor e a riguard d'un tal pèr nòm Gesù, ch'a l'é mòrt, ma che Pàul as dis sigur ch'a l'é ancora viv. ²⁰Ora, pèr mia part, dal moment ch'i j'era pitòst ambarassà da 'd question parèj, i l'hai dije se chiel a l'era dispòst a andé a Gerusalem pèr essje giudicà an mérit a le accuse ch'a l'ero stàite presentà. ²¹Ma pèrchè ch'a l'é apelasse, ciamand che sò cas a fussa riservà a la giurisdission dl'imperator, i l'hai comandà 'd guerné col òm fin ch'a lo mandèisso da l'imperator”. ²²Anlora Agrippa a l'ha dit a Festo: “I vorio bin ëdcò mi sente col òm”, e Festo a l'ha replicà: “Bin, doman it lo sentiras”.

²³L'indoman, Agrippa e Bereniss a son rivà an pompa magna e a son intrà ant la sala dj'udiense, compagnà da j'ufissiaj dl'armeja²⁸¹ e da pèrsonagi d'auta considerassion an sità. Peui, pèr òrdin ëd Festo, Pàul a l'é stàit fàit

---

278 O “César”.

279 O “dës fend-se”.

280 O “superstission”.

281 O “ij tribun”.

intré ant la sala. ²⁴Festo a l’ha dit: “Rè Agrippa, e vojàutri tùit ij present: dè 'dnans ëd voi a-i é l’òm che tuta la furfa dij Giudé, tant a Gerusalem che ansissì, a-j son butassje contra, crijand ch’a ventava pì nen lasselo vive. ²⁵Mi, contut, avend trovà ch’a l’avia fàit gnente ch’a fussa degn ëd mòrt, e chiel istess, essend-se apelà a l’imperator, i l’hai determinà ‘d mandejlo. ²⁶Contut, sicoma ch’i l’hai gnente ‘d sigur da scriv-ne a l’imperator, i l’hai presentavlo, e dzurtut a ti, rè Agrippa, afin che, dòp d’avèjne fàit l’esame, i l’abio ‘d che scriv-ne. ²⁷An efet, a mè smijarìa nen rasonèivol ëd mandeje un pèrzoné, senza marché ij fàit ch’a n’è acusà”.

26

Difèisa ‘d Pàul dè 'dnans d'Agrippa

¹Anlora Agrippa, adressand-se a Pàul, a l’ha dije: “T’è consentì ‘d parlé pèr ti”. Pàul a l’ha àussà la man e a l’ha parlà parèj pèr soa difèisa: ²“Rè Agrippa! I’m considero fortunà d’avèj da rësponde ancheuj dè 'dnans ëd ti ëd tute le còse ch’i na son acusà dai Giudé, ³dzurtut pèrchè i sai ch’it conòsse bin tute le costume e le chestion ch’a-i é tra ij Giudé. It prego, donca, dè scoteme con passiansa.

⁴Tùit ij Giudé a san cola ch’a l’è stàita mia vita da giovo, coma ch’i l’hai vivù an prinsipi an mes a mia nassion a Gerusalem. ⁵Lor am conòsso da sèmper e a pseudo testimonié, s’a veulo, che mi i vivìa com un Farisé²⁸², ël grup pì strèit ch’a-i sìa ‘d nòstra religion. ⁶E se adess a l’han portame an giudissi, a l’è pèr la speransa an la promèssa che Nosgnor a l’ha fàit ai nòstri antich, ⁷ch’a l’è la promèssa ch’a l’è stàita fàita a nòstre dódes tribù, ch’a servo Nosgnor an permanensa neuit e dì. Rè Agrippa! A l’è pèr cola speransa-lì ch’i son acusà dai Giudé! ⁸Pèrchè ch’i l’avrìe ‘d trové incredìbil che Nosgnor a peuda fé arsussité dij mòrt?

---

282 Cfr. At 23:6; Filipèis 3:5.

⁹A l'é vera che, pèr mia part, a-i era 'n temp ch'i chërdìa ch'i l'avèissa 'l dover ëd combate a tuta fòrsa 'l nòm ëd Gesù 'd Nasaret. ¹⁰A l'é pròpi lòn ch'i fasia a Gesusalem: dòp d'avèjne arseivù l'autorità dai gran sacerdot, i l'hai fàit pèrzoné tanti dël pòpol sant²⁸³, e fin-a i dasìa mè aprovassion cand ch'a-j fasìo meuire. ¹¹Tante vire i-j fasìa castighé ant le sinagòghe pèr forseje a arneghé Gesù. La gran rabia ch'i l'avìa contra 'd lor am portava a pèrseguiteje fin-a an ëd sità forèstere²⁸⁴.

¹²Rè Agrippa! Ant n'ocasion ch'i andasia a Damàsch, donca, con ël mandà e pien podej arseivù dai gran sacerdot, ¹³pèr stra, an pien mesdì i l'hai vëddù na lus dal cél, pì ciàira che 'l sol, ch'a lusìa tut dantorn ëd mi e dantorn a coj ch'a l'ero pèr stra ansem a mi. ¹⁴Tùit i soma cascà a tèra e i l'hai sentì na vos ch'am parlava ant la lenga dij Giudé e ch'a disìa: 'Sàul, Sàul, pèr còs é-lo ch 'it më pèrsèguite? A l'é pròpi inùtil pèr ti d'arvirete contra j'ujon²⁸⁵!'. ¹⁵Anlora i l'hai dit: 'Chi ses-to, Signor?'. E 'l Signor a l'ha rëspondume: 'I son Gesù, col ch'it pèrseguite. ¹⁶Ma adess àuss-te, tente sù an pé, pèrchè a l'è pèr lòn ch'i son comparite, pèr destinetè a d'esse servitor e testimòni, tant ëd le còse ch'it l'has vëddù, che dle còse che mi ancora it farai vèdde. ¹⁷Mi it libererai tant da tò pòpol midem che da le nassion pagan-e. Vera, it mando da lor, ¹⁸pèrchè ch'a doverto j'euj e ch'a sio convertì dal top a la lus, e dal podej ëd Sàtana a Nosgnor, e ch'arsèivo la remission dij sò pecà e soa part d'ardità ansem a coj ch'a son santificà²⁸⁶ pèr ël mojen dla fede an mi'.

¹⁹Rè Agrippa! A costa vision dël cél i l'hai nen faje resistensa, ²⁰ma i l'hai nunsia, prima a coj ch'a l'ero a Damasch²⁸⁷, peui a Gerusalem²⁸⁸, peui pèr tut ël pais ëd la Giudea, e a la fin ai pagan, ch'as arpentisso e ch'as

---

283 O "tanti sant".

284 26:9-11 cfr. At 8:3; 22:4-5.

285 Èd combate contra mè volèj.

286 Èl pòpol che Nosgnor a l'ha arservasse.

287 Cfr. At 9:20.

288 Cfr. At 9:28-29.

convertisso a Nosgnor, fasend ij frut che dla conversion a na son la preuva. ²¹Sto-sì a l'è precis èl motiv pèr che ij Giudé a l'han ciapame ant èl Templi e ch'i vorìo masseme. ²²Ma con l'agiùt ch'i l'hai arseivù da Nosgnor, i son viv fin a ancheuj e i rendo testimoniansa dè 'dnans èd tuti, pcit e grand. I diso gnente 'd pì 'd lòn ch'ij profeta e Mosè a l'han nunsia ch'a sarìa rivaje, ²³l'é a d' che 'l Mèssia a l'avria da patì e ch'a sarìa stàit èl prim a arsussité d'an tra ij mòrt²⁸⁹ e ch'a l'avria portà la lus tant al pòpol dij Giudé che a le nassion pagan-e²⁹⁰".

²⁴E com a parlava parèj pèr soa difèisa, Festo a l'ha crijà: "Pàul, ti 't l'has pèrdù la rason! Tò gran savèj èd létere a l'ha fate dventé mat!". ²⁵Pàul a l'ha rësponduje: "I son nen andàit mat, ilustrissim Festo. Bin al contrari: I diso paròle 'd vrità e 'd savièssa. ²⁶Le còse ch'i diso a son bin conossùe dal rè. I parlo s-cet dè 'dnans èd chiel²⁹¹ pèrchè i peudo nen chèrdje ch'ij fàit ch'im n'arferisso a sio scapaje da l'atension, pèrchè lolì a l'é nen fasse ant un canton. ²⁷Rè Agrippa! Chèrdes-to ai profeta? I sai ch'it jè chèrde! ²⁸E Agrippa a l'ha rësponduje a Pàul: "A manca pòch ch'it më pèrsuade a dventé 'n cristian²⁹²!" ²⁹Pàul a l'ha replicaje: "Se mach Nosgnor a volèissa che tòst o tard, nen mach ti, ma tuti coj ch'a më scoto ancheuj a dventèisso tanme ch'i son mi, ma senza le cadèn-e ch'i pòrto!".

³⁰Finì che Pàul a l'avìa èd dè cole còse-lì, èl rè a l'é aussasse, ansem al governor, a Bereniss e coj ch'a l'ero astà con lor. ³¹Cand ch'a son artirasse da part, a l'han conferì tra 'd lor, e a l'han dit: "Col òm a l'ha fàit gnente ch'a mérita la pen-a 'd mòrt o la pèrzon". ³²E Agrippa a l'ha dit a Festo: "Col òm a podìa bin esse liberà s'a l'avèissa nen apelasse a l'imperator".

---

289 Cfr. 1 Corint 15:20.

290 Cfr. Isaia 42:6; 49:6.

291 O "liberament".

292 O "Chèrdes-to ch'it èm peude pèrsuade a dventé 'n cristian csi tòst?".

Pàul a part pèr Roma

¹Cand ch’a l’è vnuje ‘l moment d’ambarchesse pèr l’Italia, a l’han dàit Pàul e d’àutri pèrzoné an guerna a n’ufissial roman²⁹³ pèr nòm Giulio, comandant dèl regiment ch’as ciamava Augusta. ²A l’è vnuje con nojàutri èdcò Aristarco, un Macedonian ëd Tessalònica. I soma montà ant na nav d’Adramito e i soma partì con l’intension d’andé ‘d còsta a nòrd-òvest dla provinsa dl’Asia e ‘d fèrmesse ògni mincatant ant ij pòrt ëd la provinsa.

³L’indoman i soma rivà a Sidon e Giulio, an tratand Pàul con benevolensa, a l’ha pèrmèttuje d’andé a trové ij sò amis, parèj che lor a podèisso provèddje lòn ch’a l’avìa da manca. ⁴Essend peui partì da lì, i l’oma tnusse sota Cipro, pèrchè ij vent an n’ero contrari. ⁵Dòp d’avèj passà ‘l mar ch’a l’è visavì dla Cilicia e dla Panfilia, i soma vnù a Mira ‘d Licia. ⁶Ambeleli ‘l comandant a l’ha trovà na nav d’Alessandria ch’a andasia an Italia e a l’ha fane monté.

⁷Coma ch’i navigavo lent pèr diversi dì, con gran pen-a i l’oma podù rivé fin-a a la vista ‘d Cnidos, pèrchè ‘l vent an possava nen; parèj i soma passà sota ‘d Creta vers Salmona. ⁸Andasendje ‘d còsta con pen-a, i soma vnù ant un leugh ch’a-j diso Bej Pòrt, ch’a l’era nen da leugn da la sità ‘d Laséa. ⁹Sicoma i l’avìo già sgairà parèj fin tròp ëd temp e che la navigassion, ch’a l’era otogn tard²⁹⁴ a l’era già diventà pitòst arzigosa, Pàul a l’ha parlane a l’ufissial ëd la nav.

¹⁰A l’ha dije: “Compagn! I l’hai tèmme che la navigassion a sarà motobin pericolosa e, s’i seguitoma a andé anans, i saroma ant l’arzighe ëd perde nen mach ël càrich ëd la nav, ma fin-a nòstre vite mideme”. ¹¹Èl

---

293 O “un senturion”.

294 O “ch’i l’ero già passaje ij dì dla festa dl’Espassion”.

comandant, contut, a chërdia ‘d pì al pilòta e al padron ëd la nav che a lòn ch’a disìa Pàul. ¹²D’àutra banda, col leugh, Bej Pòrt, a l’era pròpi nen adat a passeje l’invern. Për lòn, la magioransa a l’è stàita dl’avis ëd parte da lì e ‘d tenté ‘d rivé a Fenìss, ch’a l’è un dij pòrt ëd Creta, voltà contra ‘l vent dl’Africa e a mistral, për passeje l’invern.

La tempesta

¹³Cand un vent leger a l’ha comensà a bofé da meridion, ij marinar a l’han pensà ‘d podèila fé; parèj a l’han alvà l’ànora e a l’han navigà pì davzin a la còsta dl’isola ‘d Creta. ¹⁴Ma pòch dapress, ël temp a l’è cambià ‘d colp e un vent ëd turbij, ch’as ciama Euroclidon, a l’è levasse da la banda dl’isola e a l’ha possane fòra al largh. ¹⁵E la nav, essend portà via dal vent, ëd tal manera ch’a podìa pì nen resistje, i l’oma lassala andé e i soma stàit portà via a la deriva.

¹⁶Essend passà sota d’una pcita isola ch’as ciama Càuda, con gran pen-a i l’oma podù tiré sù a bòrd²⁹⁵ la barchëtta ch’i la rablavo dré. ¹⁷Dòp d’avèjla issala a bòrd, ij marinar a l’han gropà ‘d soastr për sota dla nav për rinforsela. A l’avìo tèmma ‘d casché an sij baron ëd sabia dla Sirte fòra dla còsta dl’Africa, parèj a l’han sbassà l’ànora²⁹⁶ për ralenté la nav, ëd manera ch’a l’ha seguità a andé a la deriva.

¹⁸Ora, perchè ch’i j’ero agità da na gran tempesta, ël dì dòp a l’han comensà a disfesse dle marcansie, campandje an mar. ¹⁹Peui, ël ters dì, ij marinar, con soe man medésime, a l’han campà fòra-bòrd na part dll’equipagiament²⁹⁷ ëd la nav. ²⁰Sicoma i l’avìo pì nen vëddù, durant diversi dì, nì sol nì stèile, e che na gran tempesta an agitava con violensa, i l’oma përdù minca na speransa ‘d podejne salvé.

---

295 O “esse padron ëd”.

296 O “la vela”, la significassion d’èsto tèrmin a l’è nen ciàira. Dàita la fòrsa dël vent, le vele a l’avrìo dovù dagià sbassaje.

297 O “ordegn”, “le còse dla nav”.

²¹Dòp ch’a son èstàit un bel pes senza mangé, Pàul a l’ha ciamà ansema l’echipagi²⁹⁸ e a l’ha dije: “Compagn! Për schivié sta tempesta e sta perdita, a sarìa stàit mej ch’i l’avèisse scotame e ch’i fusso nen partì da Creta. ²²Ma ora iv esorto a perd-ve nen èd coragi, perchè gnun èd voi a pèrdrà la vita, mach la nav as pèrdrà. ²³Pèrchè bele costa neut, n’àngel dël Dé ch’i j’apartnisso e ch’i-j servo, a l’è presentasse a mi, ²⁴disand-me: ‘Pàul, àbie nen tèmma: a venta che ti’t comparisse dè ‘dnans èd l’imperator. Nosgnor at conced la vita ‘d tuti coj ch’a navigo ansem a ti’. ²⁵Pèr consequensa, feve ànim, compagn! I l’hai fiusa che Nosgnor a compirà lòn ch’a l’ha dime. ²⁶A venta, contut, ch’i sio campà contra na chèica isola”.

Èl naufragi

²⁷Cand ch’a l’è stàita la neut ch’a fà quatòrdes ch’i andasio ansà e anlà a la deriva për l’Adriàtich, ij marinar a l’han sospetà ch’as avzinavo a tèra. A l’era apopré mesaneuit. ²⁸Anlora a l’han campà ‘l piomb, e a dava na profondeur èd vint brass. Peui, essend andà ‘n pò pì anans, a l’han ancora campà ‘l piomb, e a dava na profondeur èd quindes. ²⁹Ora, parèj a l’avio tèmma d’andé a sbate contra dè scheuj e a l’han campà quatr àncore da popa con èl desideri ch’as fèissa tòst èl dì.

³⁰Peui ij marinar a l’han tentà dè scapé daspèrlor da la nav e a l’avio già calà giù ‘l barchèt an mar, sota ‘l pretest d’andé a porté lontan j’àncore da la banda ‘d proa. ³¹Anlora Pàul a l’ha dije al capitan e ai soldà: “Se sti-sì a stan nen ant la nav, i peude nen salveve”. ³²Parèj ij soldà a l’han tajà le còrde dël barchèt e a l’han lassalo casché.

---

298 Let. “l’è butasse drit an mes a lor”.

³³Antant che 'l dì a vnisìa, Pàul a esortava tuti ëd mangé cheicòsa. A-j disìa: "A l'è ancheuj ël dì ch'a fà quatòrdes che, an ëspletand, i seve restà digiun e ch'i l'ève pijà gnente. ³⁴Iv racomando, donca, ch'i mange cheicòsa, pèrchè lolì a l'è necessari pèr conserveve le fòrse. Sté sicur: a cascherà gnanca 'n cavèj da la testa 'd gnun ëd vojàutri". ³⁵Dit parèj, a l'ha pijà 'd pan, a l'ha rendù grassie a Nosgnor an presensa 'd tuti e, avend fajne 'd tòch, a l'ha comensà a mangene. ³⁶Anlora tutti a l'han fasse coragi e a l'han 'ëdcò comensà a mangé. ³⁷Ora, a-i j'ero ant tut ant la nav dosent e stanta-ses pèrson-e. ³⁸Cand ch'a l'han mangià fin-a a che a l'han avune pro, a l'han anlegerì la nav, campand ël gran ant ël mar.

³⁹Cand ch'a l'è fasse dì, a arconossìo nen ël pais andoa ch'a j'ero rivaje davzin, ma a l'han vëddù ch'a-i era na fàuda 'd mar con na riva e a l'han decidù 'd feje avziné la nav, s'a l'era possibil. ⁴⁰Parèj a l'han dësfasse dj'àncore e a l'han bandonaje al mar; a l'han ëdcò lassà andé lè stache dij timon e, avend issà la vela dël trinchèt, a l'han tirà vers riva. ⁴¹Ma essend cascà ant un leugh doa ch'as ancontravo doe corent d'eva, la nav a l'ha daje ancontra a 'n banch ëd sablon e la proa, essend fisass-je drinta, a stasià fërma, ma la popa as rompìa pèr la violensa dj'onde. ⁴²Anlora ij soldà, ch'a avìo tèmma che cheidun dij pèrzoné a podèissa scapeje, salvand-se al nov, a l'ha pensà 'd masseje. ⁴³Ma 'l comandant, vorend salvé Pàul, a l'ha fàit oposission a soa decision ëd lor, e a l'ha comandà che coj ch'a savìo noé as campèisso fòra pèr prim, e ch'as salvèisso a tèra. ⁴⁴Coj ch'a son restaje, j'un a son tnusse sù dj'ass e d'àutri an s'un chèich tòch ëd la nav. A l'è rivà parej che tuti a son salvasse a tèra.

28

Pàul an sl'isola 'd Malta

¹Essend-se donca salvà, a l'han anlora arconossù che l'isola as ciamava Malta. ²La gent dël pòst a l'han tratane con estrasordinaria umanità. Dàit

ch'a pieuvìa e ch'a fasìa pitòst frèid, a l'han viscà 'n gran feugh an sla riva dël mar e a l'han dane 'l bin-ëvnù.

³Pàul, avenda rabastà na manà 'd rama sècca, a l'era ancamin a campeje ant ël feugh cand na serp velenosa, ch'a scapava da la calor, a l'é tacassje a la man. ⁴Cand j'isolan a l'han vëddù cola bestia ch'a pendìa da soa man, a son disse an tra 'd lor: "A l'é sicur che st'òm-sì a l'é n'amassida, dagià ch'a l'é scapà dal mar e la giustissia a-j përmèt nen ëd vive". ⁵Pàul, tutun, avend sopatà la bestia ant ël feu, a l'ha arseivune gnun mal. ⁶La gent a spetava, an efet, che Pàul a anfièissa o ch'a tombèissa mòrt, ma cand ch'a l'avio spetà un bel pes, e ch'a l'han vëddù ch'a-j rivava gnente, a l'han cambià d'opinion, e a l'han comensà a dì che Pàul a l'era 'n dio.

⁷Nen lontan da col leugh-lì, a-i era la proprietà dl'òm ël pì amportant ëd l'isola. As ciamava Publio e chiel a l'ha arseivune amabilment e a l'ha logiane pë tre dì. ⁸A l'è rivà che 'l pare 'd Publio a l'era malavi cogià an sò let, a l'avìa la frev e la dissenterìa. Pàul a l'é intrà pë vëddlo, a l'ha pregà pë chiel fasendje l'imposission ëd le man e a l'ha varilo. ⁹Cand ch'a l'é rivà lolì e ch'a l'é savusse an gir, tuti j'àutri malavi dl'isola a son ëvnù da chiel e a son ëstàit varì. ¹⁰Tuti a l'han fane 'd grand onor e, a nòstra partensa, a l'han provëddune tut lòn ch'i n'avio da manca pë ël viaggi.

Pàul a riva a Roma

¹¹Tre mèis pì tard i soma partì ans na nav d'Alessandria ch'a l'avìa passà l'invern ant l'isola e ch'a l'avìa pë ansëgna Castor e Polluce²⁹⁹. ¹²Essend rivà a Siracusa, i soma restaje tre dì. ¹³Da lì, andand ëd còsta, i soma rivà a Reggio; e un dì apress, essend-se levà 'l vent dël mesdì, i soma vnù lë scond dì a Pozzuoli. ¹⁴Beleli i l'oma trovaje 'd frej ant la fede e i soma stàit pregà dë steje con lor set dì. An séguit, i soma rivà a Roma.

---

299 O "Ij diòscuri", ij dio grech dla navigassion.

¹⁵Da là, ij frej, cand ch’a l’han savù ch’i j’ero rivà, a son èvnù a arsèivne fin-a al Marcà d’Appio e a le Tre Taverne. Pàul, vèdendje, a l’ha rendù grassie a Nosgnor e a l’ha pijà coragi. ¹⁶Cand ch’i soma rivà a Roma, èl comandant ëd le guardie a l’ha armèttù ij pèrzoné al Prefèt dël Pretòri ma, pèr lòn ch’a riguardava Pàul, a l’è staje consentì dè stess-ne ant na ca privà, con un soldà ch’a-j fasìa la guardia.

Pàul a prédica a Roma

¹⁷Tre dì dòp, Pàul a l’ha convocà ij prinsipaj dij Giudé. Cand ch’a son rivà, a l’ha dije: “Frej! Mi, combin ch’i l’avèissa fàit gnente contra nòst pòpol nì contra le costume dij nòstri antich, i son èstàit arestà a Gerusalem e dàit ant le man dij Roman. ¹⁸Ij Roman a l’han interrogame e a vorò lasseme an libertà, pèrchè i l’avìa comèttù gnun delit ch’a l’avèissa meritame la pen-a ‘d mòrt. ¹⁹Ij cap dij Giudé, contut, a lolì a son oponusse e i son èstàit forsà a apeleme a l’imperator³⁰⁰, senza ch’i vorèissa acusé gnun ëd mia nassion. ²⁰A l’è pèr dèspiegheve sòn ch’i l’hai ciamà ‘d vèdd-ve e ‘d parleve, dagià ch’a l’è pèr la speransa d’Israel ch’i son cargà dè sta caden-a”. ²¹Lor a l’han rësponduje: “Nojàutri i l’oma arseivù gnun-e litre da la Giudea a tò riguard, nì gnun dij frej a l’è vnù ch’a l’abia arferì o dit ëd mal ëd ti. ²²Contut, i vorsoma sente bin volenté da toa boca midema lòn ch’it pense, pèrchè a propòsit ëd cola seta, i savoma pro ch’a daspèrtut a treuva d’opossion”.

²³Dòp d’avèj fissà un dì, tanti a son èvnù da chiel an sò alògg. A lor a-j dèspiegava, con diverse testimonianse, riguard al Regn ëd Nosgnor e, da la matin a la sèira, a mirava a feje chërde chi ch’a l’è Gesù conform a lòn ch’a diso la Lege 'd Mosè e ij profeta. ²⁴Tanti a son èstàit persuas ëd lòn

---

300 Cfr. At 25:11

ch’a disìa, mentre che d’àutri a vorìo nen chërdje³⁰¹. ²⁵Për motiv ëd lòn, nen essend d’acòrdi an tra ‘d lor, a son artirasse dòp che Pàul a l’avìa dije sta paròla: “Lë Spirit Sant a l’ha bin parlà ai nòstri antich për ël mojen dël profeta Isaìa: ²⁶“Va da sto pòpol e disje: ‘I scotereve ‘d vòstre orije, e i capireve nen; e pura vardand i s-ciairereve nen. ²⁷Përchè a l’è ‘l cheur dë sto pòpol ch’a l’è dventà insensibil, e a l’han sentì con d’orije dure, e a l’han sarà j’euja a fussa nen ël cas che ij sò euja a s-ciairèisso, che sò cheur a comprendèissa, e ch’is convertisso, e mi i varirìa^{302!}”. ²⁸I l’ave donca da savèj che costa salvassion ëd Nosgnor a l’è stàita mandà adess ai pagan. A saran lor a scotela!”.

[²⁹Cand ch’a l’ha dit cole còse-lì, ij Giudé a son artirasse da chiel, dòp ch’a l’era surtìa na gran contestassion]. ³⁰Pàul a l’è peui restà doi agn antreggh ant na ca ch’a l’avìa fità për chiel, doa ch’a arseivìa tuti coj ch’a vnìo a trovelo. ³¹A nunsiaava ‘l Regn ëd Nosgnor e a dotrinava a riguard ëd Nosgnor Gesù Crist, con tuta valentisa e senza gnun impediment.

---

301 O “a resistìo a chërdje”.

302 Cfr. Isaia 6:9-10.

Tàula

Introduccion a l'euvra compléta dla Neuva Bibia an Lengha piemontèisa	3
1.....	5
L'assension ëd Gesù al cel.....	5
La sostitussion ëd Giuda.....	6
2.....	7
Lë Spìrit Sant e 'l Di dla Pancòsta.....	7
Ël Sermon ëd Pero 'nt ël Di dla Pancòsta.....	8
La reassion al sermon ëd Pero.....	10
Coma ch'a vivio ansema ij prim cristian.....	11
3.....	11
Pero e Gioann a varisso n'òm stropi 'nt ël templi.....	11
Pero a s'adressa a la furfa.....	12
4.....	13
La catura e 'l process ëd Pero e 'd Gioann.....	13
Ij dissépoj 'd Gesù a prego për arsèive 'd coragi.....	15
Le condission dij prim cristian.....	16
5.....	16
Ananìa e Saffira.....	16
Segn e prodìs an tra ij prim cristian.....	17
Përsecussion ëd j'apòstoj.....	17
6.....	20
A stabilisso dij diàconi.....	20
Stevo a l'é arestà.....	20
7.....	21
Dëscors dë Stevo.....	21
La lapidassion dë Stevo.....	26
8.....	26
Sàul a përseguita la cesa.....	26
Flip a prédica an Samarià.....	27
Flip e l'eunuch ëd l'Etiòpia.....	28
9.....	29
La conversion ëd Sàul.....	29
Sàul a prédica a Damasch.....	31

Sàul a riva a Gerusalem.....	32
Pero a variss n'òm ch'a l'avìa na paralisìa.....	32
Pero a fà artorné na fomna a la vita.....	33
10.....	33
Pero a va a trové Cornélio.....	33
10.....	35
Pero a va a trové Cornélio.....	35
Dij pagan a arsèivo lë Spìrit Sant.....	38
11.....	38
Pero a dà na spiegassion ëd soa condòta.....	38
La cesa d'Antiòchia 'd Siria.....	40
12.....	41
Giacò massà e Pero butà an përzon.....	41
La mòrt d'Eròd.....	43
13.....	43
La mission ëd Bàrnaba e Sàul.....	43
Bàrnaba e Sàul a Cipro.....	44
Pàul e Bàrnaba a Antiòchia 'd Pisìdia.....	44
Pàul a pija la decision d'adressesse ai pagan.....	47
14.....	48
Pàul e Bàrnaba a Icònia.....	48
Pàul e Bàrnaba a Listra.....	49
Artorn a Antiòchia 'd Siria.....	50
15.....	50
Ël concili 'd Gerusalem.....	50
Pàul e Bàrnaba as separo.....	53
16.....	54
Pàul a pija Timòt për compagn.....	54
Pàul a l'é ciamà an Macedònia.....	54
La conversion ëd Lidia.....	55
Pàul e Sila ampërzonà a Filippi.....	55
17.....	57
Pàul e Sila a Tessalònica.....	57
Pàul e Sila a Berèa.....	58
Pàul a Atene.....	59
18.....	61
Pàul a Corint.....	61
Artorn ëd Pàul a Antiòchia 'd Siria.....	62
Apòllo a prédica a Efeso.....	63

19.....	63
Èd dissépoj ëd Gioann a Efeso.....	63
Pàul a pòrta anans sò ministeri a Efeso.....	64
Ij set fieuj dë Sceva.....	64
N'agitassion a Efeso.....	65
20.....	67
Pàul an Macedònia e an Grecia.....	67
Pàul a Tròade - Arsurrection d'un giovnòt.....	67
Pàul a riva a Miléto.....	68
Dëscors ëd Pàul ai dirigent dla cesa d'Efeso.....	68
21.....	70
Èl viagi 'd Pàul a Gerusalem.....	70
Pàul a riva a Gerusalem.....	71
Pàul a l'é arestà.....	72
Difèisa 'd Pàul dëdnans ai Giudé.....	73
22.....	74
La difèisa 'd Pàul.....	74
Pàul a fà apel a soa sitadinansa roman-a.....	76
23.....	76
Pàul dë 'dnans al Sinedri.....	76
Complòt contra Pàul.....	77
Pàul a l'é fait ësposté a Cesarea.....	78
24.....	79
Process contra Pàul.....	79
Difèisa 'd Pàul dë 'dnans a Feliss.....	80
Pàul dë 'dnans a Feliss e a Drusilla.....	81
25.....	82
Pàul dë 'dnans ëd Festo, apel a l'imperator.....	82
Pàul dë 'dnans ëd Festo, Agrippa e Bereniss.....	83
26.....	84
Difèisa 'd Pàul dë 'dnans d'Agrippa.....	84
27.....	87
Pàul a part për Roma.....	87
La tempesta.....	88
Èl naufragi.....	89
28.....	90
Pàul an sl'isola 'd Malta.....	90
Pàul a riva a Roma.....	91
Pàul a prédica a Roma.....	92

